

Verslag van het bestuur	7
Verslag Raad van Toezicht	9
Inleiding	11
Missie, visie, doelstellingen	13
Marktontwikkelingen en toezicht	15
Europees toezicht	23
Governance	25
Jaaragenda 2005 en 2006	28
Kerncijfers	30
1 Toezichtuitvoering	37
1.1 Toetreding	37
1.2 Financiële diensten	40
1.3 Kapitaalmarkt	48
1.4 De financiële infrastructuur	53
1.5 Integriteit	56
1.6 Overzicht toezichtmaatregelen	62
2 Toezichtvoorbereiding	69
2.1 Toezicht financiële verslaggeving	71
2.2 Toezicht financiële dienstverlening	72
2.3 Toezicht beleggingsobjecten	74
2.4 Toezicht accountants	75
2.5 Toezicht clearinginstellingen	76
2.6 Toezicht betalingsverkeer	77
2.7 Strategische Analyse	77
2.8 Consumentenresearch	79
2.9 Beleid	81
3 Nationale en internationale samenwerking	89
3.1 Nationale samenwerking	89
3.2 Internationale samenwerking	90

4	Bedrijfsvoering	99
4.1	Verantwoording	99
4.2	Harmonisatie	99
4.3	Communicatie	100
4.4	Human Resources	101
4.5	Compliance	101
5	Budgettaire gevolgen van beleid	109
5.1	Kosten per taak	109
5.2	De baten: de overheidsbijdrage en de heffingen	110
	Jaarrekening	114
	Bijlagen	153

P.M. Koster RA, mr. A.W.H. Docters van Leeuwen en mr. A.W. Kist

Voor het toezicht is net als voor de onder toezichtstaande instellingen een beoordeling van ontwikkeling mogelijk volgens de bekende trits: opzet, bestaan en werking.

2005 zal in de geschiedenis van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) te boek gaan staan als het laatste jaar waarin werken aan de opzet van het gedragtoezicht een centrale plaats in nam. De opzet van het toezicht vanwege de Wet financiële dienstverlening (Wfd) werd afgerond; grote vorderingen zijn gemaakt met de voorbereiding van het toezicht op de accountantsorganisaties – het wetvoorstel is inmiddels door het parlement aanvaard – en het toezicht op de jaarverslaggeving. Weliswaar is het gedragtoezicht op uitvoerders van pensioenregelingen nog in ontwikkeling en zal implementatie van Europese regelgeving waaronder de Markets in Financial Instruments Directive nog tot nieuwe of gewijzigde regelgeving leiden, in opzet is het gedragtoezicht op de financiële marktsector grotendeels gereed.

Werkzaamheden voor het realiseren van de toezichtorganisatie zelf – het bestaan – zijn in 2005 voor het overgrote deel van de taken ook geheel of vrijwel geheel afgerond. Voor het toezicht op financiële dienstverleners is de toezichtuitvoeringsorganisatie opgelijnd, waarbij rekening is gehouden met de beoogde rol van de Stichting Financiële Dienstverlening. De toezichthouders op financiële verslaggeving hebben in voorbereiding op de komende wetgeving pretoezicht gehouden.

In de wetenschap dat het binnenkort over de volle breedte aan gaat komen op de optimale werking van het toezicht, hebben wij het afgelopen jaar initiatieven genomen die juist daarop gericht zijn. Kernbegrippen daarbij zijn effectiviteit, consistentie en efficiëntie. Het project Consistentie en effectiviteit toezichtstrategieën heeft een aanzet opgeleverd voor herschikking van capaciteit en aanpassingen in de mix van het toezichtinstrumentarium in 2006. Een project Harmonisatie processen is opgestart om waar mogelijk synergievoordelen te gaan benutten.

De werking van toezicht moet meetbaar zijn en zichtbaar worden. In de formulering van de er aan komende Wet op het financieel toezicht: zij moet gericht zijn op ordelijke en transparante financiële-marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten. Aan de ontwikkeling van geschikte indicatoren en de meting ervan om de werking van toezicht zichtbaar te kunnen maken, werken wij stug door. Dit verslag laat zien waar wij staan. Waar wij naar toe werken is dat het inzicht in de positieve effecten van het toezicht toereikend is voor de rechtvaardiging van de kosten.

Met een zekere voldoening beschouwen wij wat in 2005 bereikt is. Wij erkennen dat dit door het werk van velen, zowel in de AFM zelf als in de vele instanties waarmee de AFM samenwerkt mogelijk is gemaakt, en danken hen daarvoor.

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen
P.M. Koster RA
mr. A.W. Kist

De AFM heeft in 2005 enkele belangrijke mijlpalen bereikt. Per 1 juli is de nieuwe taak prospectustoezicht van start gegaan, en per 1 oktober het toezicht op marktmisbruik. Dit betreft essentiële normen voor de toetreding tot en de werking van de financiële markten. Van enkele andere nieuwe taken (toezicht op financiële dienstverlening, toezicht op verslaggeving en toezicht op accountantorganisaties) werd de invoeringsdatum uitgesteld. De AFM heeft de hiermee gepaard gaande complicaties zo goed mogelijk opgevangen door de instroom van nieuw personeel te temporiseren.

De Raad van Toezicht heeft de invoering van de nieuwe taken op de voet gevolgd en waar nodig hieraan de vereiste goedkeuring verleend. Naast de al genoemde taken vragen in dit verband ook het gedragstoezicht op pensioenfondsen en de relaties met de nieuwe toezichthouders Zorgautoriteit en Consumentenautoriteit de aandacht. Het streven is om te komen tot een efficiënte taakverdeling en het vermijden van duplicatie van toezicht door de verschillende toezichthouders.

Bij de bestaande taken werd de Raad van Toezicht door het bestuur geïnformeerd over de hoofdlijnen van actuele toezichtkwesties. Daarnaast liet de Raad zich periodiek informeren over de toezichtstrategieën. In 2005 betrof dit: toezicht op clearing & settlement, toezicht op effecten- en beleggingsinstellingen, toezicht op integriteit (Wet identificatie bij dienstverlening – Wid / Wet melding ongebruikelijke transacties - Wmot) en het Financieel Expertise Centrum (FEC).

Een prioriteit voor de Raad in 2005 vormde het vervullen van de vacature in het bestuur met een kandidaat die beschikt over de vereiste kennis en ervaring. De Raad is dan ook zeer content met de voordracht en benoeming van A.W. Kist tot bestuurslid vanaf 15 september 2005. De heer Kist heeft zijn lidmaatschap van de Raad van Toezicht opgeschort vanaf het moment dat hij zich kandidaat heeft gesteld voor de functie van bestuurslid en heeft op zijn verzoek ontslag gekregen als lid van de Raad van Toezicht bij zijn benoeming tot bestuurslid op 31 mei 2005. De minister van Financiën heeft vervolgens de heer A. Baan benoemd tot voorzitter van de Raad met ingang van 5 september 2005. Met ingang van 30 oktober 2005 is de heer J.W. Winter benoemd tot lid van de Raad, die daarmee opnieuw voltallig is. Om een toekomstige cumulatie van aftredingmomenten voor de leden van de Raad te voorkomen heeft de Raad een nieuw rooster van aftreden opgesteld.

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar vijf keer samen met het bestuur vergaderd. Daarbij werd periodiek aandacht besteed aan de kwartaalrapportages die een vaste en informatieve vorm hebben verkregen. De Raad heeft in het kader van zijn statutaire goedkeuringsbevoegdheden aandacht besteed aan de jaarrekening en het jaarverslag over 2004 (inclusief de management letter van de controlerend accountant) en de begroting 2006. De jaarrekening 2004 en de begroting 2006 hebben tevens de vereiste instemming van het ministerie van Financiën verkregen.

De Raad werd tevens op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in juridische procedures, en heeft enkele malen in een schriftelijke procedure goedkeuring verleend aan een voorstel van het bestuur voor het voeren van rechtsgedingen over toezichtkwesties. Tevens keurde de Raad het voorstel van het bestuur voor nieuwe statuten goed, die daarmee in overeenstemming werden gebracht met de relevante eisen uit hoofde van de code-Tabaksblad en de in voorbereiding zijnde Wet op het financieel toezicht.

De Raad heeft aan het ministerie van Financiën een voorstel gedaan voor een protocol van samenwerking om te komen tot heldere werkafspraken op gebieden waarbij zowel de Raad als het ministerie een toetsende rol hebben.

Een andere prioriteit voor de Raad in 2005 betrof de wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden voor het bestuur. In goed overleg met het ministerie van Financiën is een benadering gezocht die rekening houdt met de toepasselijke voor de publieke sector geldende normen, en die tevens recht doet aan de vereisten voor de rol van markttoezichthouder. In december heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over het resultaat van het gevoerde overleg.

Bij de voorbereiding van dit onderwerp en van de vervulling van vacatures in bestuur en Raad van Toezicht waren in het bijzonder de leden van de Benoemingen- en Remuneratie Commissie betrokken. De Audit Commissie vergaderde zes keer afzonderlijk met een afvaardiging van het bestuur en de externe accountant. Daarbij is stilgestaan bij de reguliere planning- en controlcyclus (begroting, jaarrekening en kwartaalrapportages), alsmede bij tussentijdse rapportages van de externe

accountant en het door de AFM opgestelde verantwoordingsprotocol. Tevens heeft de Raad – na bespreking in de Audit Commissie – ingestemd met voorstellen voor het oprichten van een Interne Audit Dienst en voor het aanstellen van een andere externe accountant. Dit laatste hangt samen met de taak die de AFM in 2006 krijgt in het toezicht op accountantsorganisaties.

De jaarrekening van de AFM dient volgens de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) te worden goedgekeurd door een accountant die niet werkzaam is bij of verbonden is aan een accountantsorganisatie in de zin van de Wta, zodat wordt voorkomen dat de jaarrekening van de AFM wordt gecontroleerd door een bij de AFM onder toezicht staande externe accountant. Met het oog op de verwachte inwerkingtreding van de Wta medio 2006, zal met ingang van het boekjaar 2006 een accountant werkzaam bij de Auditdienst van het ministerie van Financiën als accountant van de AFM worden aangesteld.

De Raad stemde voorts in met de nieuwe complianceregelgeving, die is aangescherpt vanwege de nieuwe taken op het gebied van toezicht op marktmisbruik. Als gevolg van de nieuwe taken op het gebied van de kapitaalmarkt is een wijziging in de organisatiestructuur doorgevoerd ter integratie van nieuwe en bestaande taken op dit terrein. Ook is een voorstel goedgekeurd voor de instelling van een General Counsel, die het bestuur in bijzondere gevallen van juridisch advies voorziet en tevens adviseert over het opleggen van boetes en dwangsommen. De benadering van de consument, de publiciteit rond de AFM en het imago van de AFM waren regelmatig onderwerp van de beraadslagingen van de Raad met het bestuur.

De leden van de Raad hebben deelgenomen aan de managementdagen van de AFM in juni en december en aan diverse informele bijeenkomsten. Uit de contacten met het bestuur blijkt de Raad telkens de motivatie, betrokkenheid en kennis van zaken bij bestuur en medewerkers van de AFM. De Raad van Toezicht wil hen daarom bedanken voor de in 2005 getoonde inzet.

drs. A. Baan, voorzitter

dhr. J. Vroegop, vice-voorzitter

prof. dr. A.J. Bindenga RA

dhr. H.J. Hielkema

prof. mr. J.W. Winter

In het jaarverslag legt de AFM verantwoording af over de uitvoering van de AFM-begroting en de jaaragenda 2005. De kern van het jaarverslag – in aansluiting op de resultaatgerichte begrotingsystematiek ‘Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording (VBTB)’ – is dat inzicht wordt gegeven in de mate waarin de AFM haar doelstellingen heeft bereikt, wat ze daarvoor heeft gedaan en welke middelen hiervoor zijn ingezet.

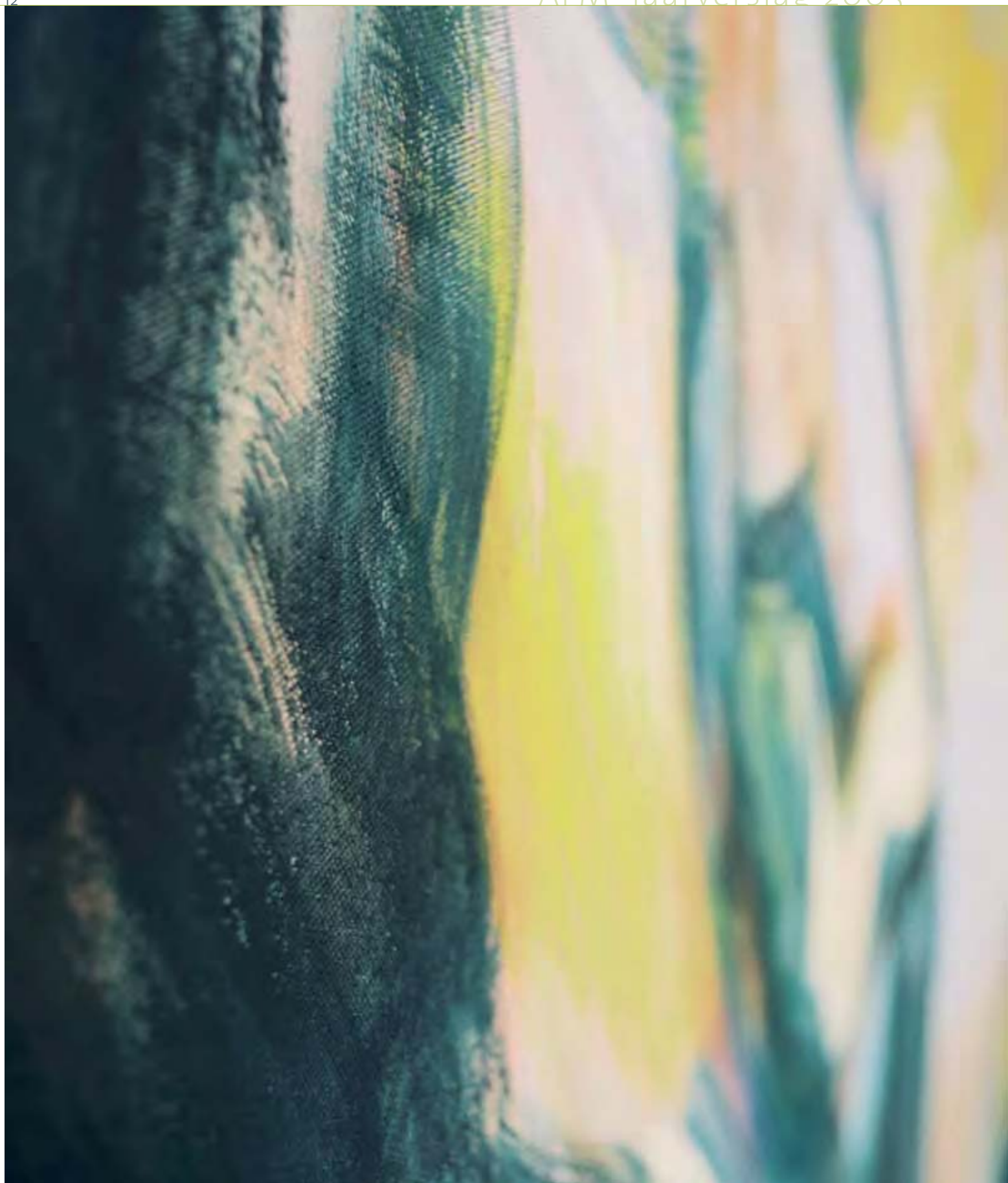
Dit jaarverslag is – evenals voorgaande jaren – opgebouwd aan de hand van de organisatiestructuur en de taakgebieden van de AFM. De organisatie is gegroepeerd in drie onderdelen: toezichtuitvoering, toezichtvoorbereiding en bedrijfsvoering. Deze onderdelen hebben in het jaarverslag ieder een apart hoofdstuk.

Als nieuwe elementen ten opzichte van voorgaande jaren zijn in dit jaarverslag een hoofdstuk opgenomen over de ontwikkelingen van de financiële markt in Nederland, alsmede een inleidend hoofdstuk over het Europees toezicht. Ook zijn er tekstboxen opgenomen ter illustratie van bereikte mijlpalen of nieuwe ontwikkelingen voor de AFM. Daarnaast krijgen prestatie-indicatoren meer aandacht. In dit jaarverslag wordt voor het eerst gewerkt met een standaardlijst van indicatoren. Deze lijst van prestatie-indicatoren zal in de toekomst integraal onderdeel vormen van het AFM jaarverslag en vergelijkingen in de tijd mogelijk maken.

Het hoofdstuk Toezichtuitvoering is vanaf pagina 37 het eerste hoofdstuk. Het wordt voorafgegaan door achtereenvolgens het verslag van het bestuur, het verslag van de Raad van Toezicht, de missie, visie en doelstellingen van de AFM, marktontwikkelingen, Europees toezicht, Governance, de Jaaragenda 2005 en 2006 en de kerncijfers. Op pagina 69 begint hoofdstuk twee over Toezichtvoorbereiding. Daarin gaat de AFM in op de ontwikkelingen van de nieuwe taken in voorbereiding. In het derde hoofdstuk (pagina 89 en verder) staan de diverse samenwerkingsverbanden, zowel internationaal als nationaal, centraal. Vanaf pagina 99 zijn de belangrijkste ontwikkelingen bij de bedrijfsvoeringsonderdelen van de AFM beschreven, en hoe deze bijdragen aan de ondersteuning van de uitvoering van het toezicht. In het vijfde en laatste hoofdstuk (pagina 109 en verder) staan de budgettaire gevolgen van het beleid centraal.

De AFM hecht er ook dit jaar weer aan om in haar jaarverslag externe stakeholders aan het woord te laten over de AFM. Net als voorgaande jaren geeft daarom ook dit jaar een aantal ‘buitenstaanders’ zijn visie op toezicht en de rol van de AFM.

De foto's in het jaarverslag tonen de geïnterviewde stakeholders. Bovendien bevat dit document een aantal foto's van kunstvoorwerpen in de kantoorpanden van de AFM.

De AFM is toezichthouder op het gedrag van en de informatieverstrekking door alle partijen op de financiële markten in Nederland, dat wil zeggen op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM ziet er op toe dat partijen zich aan de relevante wetten en regels houden. Ook adviseert de AFM het ministerie van Financiën bij het ontwikkelen van nieuwe wetten en regels met betrekking tot het gedragstoezicht op de financiële markten. De AFM kan ook, binnen de door de wet en het ministerie gestelde grenzen, zelf regels ontwikkelen.

Het statutaire doel van de AFM is 'het bevorderen op de financiële markten van een ordelijk en transparant marktproces, een zuivere verhouding tussen marktpartijen en de bescherming van de consument'.

Dit doel wordt vertaald in drie operationele doelstellingen:

1. Het bevorderen van de toegang tot de markt.

De AFM bevordert dat marktpartijen (zowel vragers als aanbieders, uit het binnen- en buitenland) toegang hebben tot de financiële markten. Er gelden toegangseisen voor alle marktpartijen. De AFM let er op dat door deze eisen de toegang tot de markt niet onnodig belemmerd wordt. Partijen die niet langer aan de toegangseisen voldoen, haalt de AFM van de markt.

2. Het bevorderen van de goede werking van de markt.

Geen enkele partij mag zich bij voorbaat al benadeeld voelen ten opzichte van andere partijen. De AFM draagt bij aan de ontwikkeling van normen op de financiële markten. Deze normen dragen, samen met de handhaving ervan, bij aan een gelijk speelveld tussen alle partijen. Om de goede werking verder te bevorderen, let de AFM erop dat er voldoende informatie is waar iedereen over kan beschikken. Ook ziet de AFM toe op de bescherming van de zwakkere belangen.

3. Het borgen van het vertrouwen in de markt.

De AFM bevordert dat marktpartijen (zowel individueel als gezamenlijk) hun eigen verantwoordelijkheid nemen voor een goede marktwerking. De verantwoordelijkheid die marktpartijen hebben is een doorlopende verantwoordelijkheid. De AFM grijpt alleen in waar en wanneer dat nodig is. Om ervoor te zorgen dat het aantal incidenten beperkt blijft en om te bevorderen dat transacties in de markt eerlijk en integer zijn, handhaaft de AFM integriteitnormen.

De AFM voert haar doelstellingen uit in vier taakgebieden.

Taakgebied 1: financiële diensten en producten

Financiële diensten en producten komen uit de bankwereld (betaling, deposito of krediet), de verzekeringswereld (schade-, levens- en naturaverzekeringen) en de effectenwereld (bemiddeling, vermogensbeheer en advisering). De AFM zorgt en ziet toe op voldoende product- en aanbiedertransparantie. Aan aanbieders, bemiddelaars en adviseurs van producten stelt de AFM toetredings-eisen (bijvoorbeeld deskundigheid en betrouwbaarheid). Ook stelt de AFM bij deze partijen eisen omtrent de zorgplicht en de klachtenbehandeling voor niet-professionele klanten. Het voorlichten van het publiek over de financiële markten en het toezicht daarop maakt eveneens onderdeel uit van dit taakgebied. Daarnaast bereidt de AFM zich voor op het gedragstoezicht op pensioenfondsen.

Taakgebied 2: kapitaalmarkt

Het taakgebied kapitaalmarkt bevat de primaire markt, dat wil zeggen het toezicht op de verslaggeving, emissies, fusies en acquisities. Daarnaast bevat het ook thema's als voorkennis en marktmanipulatie. Belangrijke taken zijn het zorgen voor en het toezien op adequate noteringseisen voor effectenuitgevende instellingen aan gereguleerde effectenmarkten, eisen omtrent de transparantie van ondernemingen bij het uitgeven van effecten (IPO's en andere emissies), de doorlopende verplichtingen daarna (rapportages over de financiële situatie van ondernemingen en het openbaar maken van voor beleggers relevante informatie) en eisen die marktmanipulatie verbieden. Een apart onderdeel binnen dit taakgebied vormt het toekomstige toezicht op de accountants. De accountants zijn niet direct onderdeel van de kapitaalmarkt maar verlenen door de externe certificering een dienst aan verschillende partijen op de kapitaalmarkt.

Taakgebied 3: financiële infrastructuur

Financiële infrastructuur wil zeggen het geheel van de handels-, clearing-, en afwikkelingsmechanismen voor effecten. Belangrijke taken in dit gebied zijn het zorgen voor een adequate toegang tot de verschillende mechanismen en het zorgen voor adequate transparantie op de infrastructuur (zoals pre- en posttrade transparantie op de handelsmechanismen, de transparantie van 'spelregels' en het serviceniveau en de kosten voor alle mechanismen).

Taakgebied 4: integriteit

Het taakgebied integriteit is gericht op het bestrijden van niet-integer gedrag op financiële markten. Onderdelen van dit taakgebied zijn het voorkomen van het witwassen van (criminele) gelden en het tegengaan van het gebruik van de financiële markten door criminele organisaties of terreurgroeperingen. Ook het bestrijden van illegale financiële activiteiten op de financiële markten behoort tot dit taakgebied.

Bij het realiseren van deze doelen zal de AFM zich steeds moeten afvragen in hoeverre haar activiteiten niet teveel nadeel creëren (bijvoorbeeld administratieve lasten) ten opzichte van de beoogde voordelen. Goed functionerende financiële markten zijn belangrijk voor de Nederlandse economie. Ook consumenten zijn direct afhankelijk van de werking van de financiële markten, bijvoorbeeld voor hun pensioen of hypotheek. Daarnaast zijn consumenten door een kennis- en informatieachterstand vaak in het nadeel ten opzichte van professionele partijen. Als dit nadeel niet (of onvoldoende) wordt opgeheven, zullen veel consumenten geen vertrouwen hebben en niet deelnemen in de financiële markten. Dat is nadelig voor zowel de economie als voor de consument.

Normoverdracht (het bevorderen dat bedrijven en burgers meer begrip hebben voor de regels en zich er daarom uit overtuiging aan houden) is een belangrijk onderdeel van de strategie van de AFM. De AFM bevordert normoverdracht door onder meer het uitvoeren van reguliere toezichtactiviteiten, voorlichting te geven over nieuwe regels en interpretaties en algemene waarnemingen te publiceren. De AFM vraagt financiële instellingen om zelf een evaluatie te maken waarin ze nagaan of ze voldoende bijdragen aan de toezichtdoelstellingen. Hiervoor maakt de AFM gebruik van een risico- en bijdrage-model. Controles kunnen daardoor gericht worden uitgevoerd, daar waar de risico's het grootst zijn.

De AFM is een zelfstandig bestuursorgaan. De bevoegdheden op het gebied van het gedragstoezicht op financiële markten zijn door het ministerie van Financiën gedelegeerd aan de AFM. Als zelfstandig bestuursorgaan draagt de AFM onafhankelijk de verantwoordelijkheid voor de concrete uitoefening van haar toezicht. De Raad van Toezicht ziet toe op de wijze waarop het bestuur zijn taken verricht. De minister van Financiën benoemt de voorzitter en leden van het bestuur en de Raad van Toezicht, en keurt ondermeer statutenwijzigingen en de jaarlijkse begroting goed.

Ontwikkelingen in 2005

Ontwikkelingen op de financiële markten en het toezicht daarop hangen nauw samen. In deze paragraaf worden allereerst belangrijke marktontwikkelingen die zich in 2005 hebben voorgedaan en de gevolgen hiervan voor het toezicht geanalyseerd. Vervolgens wordt ingegaan op de mate waarin de markten toegankelijk zijn, goed functioneren en er vertrouwen aanwezig is (de operationele doelstellingen van de AFM). Ook wordt gekeken naar de bijdrage die de AFM daaraan levert.

Topjaar voor aandelenbeurs, maar belegger houdt slag om de arm

De Europese aandelenbeurzen beleefden in 2005 een topjaar. De belangrijkste Nederlandse beursgraadmeter, de AEX-index, sloot ongeveer 25% hoger af. De positieve ontwikkeling van de aandelenbeurs heeft ook het vertrouwen onder beleggers verder verbeterd. Dit blijkt onder andere uit de Postbank BeleggersBarometer. Deze barometer duidde in 2005 op 'optimisme' onder beleggers.

Het verbeterde beleggersvertrouwen leek echter onvoldoende om particulieren te overtuigen en masse terug te keren naar de aandelenbeurs. Ook sparen, een alternatief voor beleggen, bleek een minder aantrekkelijke optie. Spaarrentes bevonden zich rondom de 2,5%, waarmee de inflatie en de vermogensrendementsheffing van 1,2% niet konden worden gecompenseerd. De groei van de spaartegoeden nam in 2005 verder af.

Garantieproducten populair in 2005

De belegger was in 2005 op zoek naar alternatieve beleggingsvormen die een hoger rendement op kunnen leveren. Aanbieders breidden hierop hun aanbod aan beleggingsproducten verder uit door nieuwe, soms innovatieve, producten in de markt te zetten. Dit is een teken van een goedwerkende markt.

Populaire alternatieven waren garantieproducten (een mixvorm tussen sparen en beleggen), hedgefondsen en vastgoed-CV's. Deze producten zijn veelal complex van aard en hebben soms specifieke risico's waardoor ze niet voor iedere belegger geschikt zijn. Dit was voor de AFM aanleiding om alledrie de productsoorten aan een onderzoek te onderwerpen. Dit heeft geresulteerd in rapporten over hedgefondsen, vastgoed-CV's en -maatschappen, en een generiek rapport over de manier van ontwikkeling, marketing en aanbod van complexe producten. De AFM wil met deze onderzoeken en rapportages het bewustzijn en inzicht van particuliere beleggers vergroten en richting geven aan de markt. De AFM beoogt dat hierdoor de kwaliteit van de financiële dienstverlening verbeterd wordt en dat daarmee het vertrouwen in de financiële markt gewaarborgd blijft.

Vastgoed is vast goed?

Eén van de alternatieven in perioden van onzekerheid over de ontwikkeling van aandelen en lage spaarrentes is van oudsher vastgoed. De populariteit van vastgoed werd de afgelopen jaren verder gevoed door de hoge rendementen die werden behaald in deze beleggingscategorie. Met name vastgoed-CV's en vastgoedmaatschappen kregen in 2005 veel aandacht. De AFM ziet in dergelijke constructies aanzienlijke risico's voor beleggers. De transparantie is bijvoorbeeld niet altijd voldoende. Niet alle CV's staan onder toezicht. Het toezicht van de AFM kent duidelijke beperkingen; ook met toezicht blijven dergelijke beleggingen in aanzienlijke mate risicovol. De benodigde kennis is aanzienlijk en niet bij alle particuliere beleggers aanwezig. Het onderzoek van de AFM dat leidde tot de publicatie van het rapport Vastgoed-CV's en -maatschappen heeft tot de nodige reacties geleid.

De AFM heeft het rapport vervolg gegeven door intensief met marktpartijen in gesprek te gaan om verbeteringen in de branche te bewerkstelligen. De markt grijpt deze kans aan. De branchevereniging van vastgoed-CV's stelt zich actief op. Er zijn voorstellen van belangrijke institutionele vastgoedpartijen, de media en de Tweede Kamer voor de verbetering van de producten en de manier van aanbieden. Een groep vooraanstaande aanbieders is bezig met het opstellen van een gedragscode en een keurmerk. De AFM is verheugd te zien dat de branche het voortouw heeft genomen voor de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening in deze deelmarkt.

Rente op laagste niveau in 30 jaar

In het afgelopen jaar bereikte de rente het laagste niveau van de afgelopen 30 jaar. Huishoudens namen steeds hogere schulden op zich ter financiering van consumptieve uitgaven en stijgende woningprijzen. Daarbij kwam de ontwikkeling dat huishoudens steeds meer hypotheek bleken af te sluiten met een variabele rente. Dit betekent dat huishoudens de afgelopen jaren gevoeliger zijn geworden voor de ontwikkeling van de rente. De AFM zag daarom een goed moment om het bewustzijn van huishoudens, aanbieders van kredieten en hypotheek en tussenpersonen te vergroten met betrekking tot de financiële risico's van een mogelijke renteschok.

De AFM onderzocht in 2005 de gevolgen voor de financiële positie van huishoudens van een eventuele stijging van de rente. In het rapport Renterisico concludeerde de AFM dat een rentestijging van 2 procentpunten in totaal 260.000 huishoudens in financiële problemen zou brengen. De AFM zag zich genoodzaakt publiekelijk te waarschuwen voor de gevolgen van een renteschok in het bijzonder voor mensen met hypotheekschulden. Daarbij sprak de AFM zich uit voor voorzichtigheid met het afsluiten van hypotheek met variabele rente en gaf zij tips om een eventuele renteschok op te vangen. Deze boodschap werd ook overgenomen door andere belanghebbenden. Later in 2005 werd een duidelijke kentering zichtbaar: meer huishoudens zetten hun rente voor een langere periode vast.

Integriteit als concurrentievoordeel

Een belangrijke ontwikkeling voor de AFM was de implementatie van zowel de Europese richtlijn Marktmissbruik (de wet Marktmissbruik) als de procespectusrichtlijn. Deze richtlijnen zijn onderdeel van het Financial Services Action Plan, het grote meerjarenplan waar de Europese Commissie de afgelopen jaren aan heeft gewerkt. Het is ontstaan vanuit de overtuiging dat, wil Europa zich op het wereldtoneel als één competitieve financiële markt manifesteren, belangrijke regelgeving op dit gebied zo veel mogelijk op één lijn moet zitten. Een level-playing field wordt hiermee gewaarborgd.

De AFM heeft met de implementatie van de richtlijn Marktmissbruik een groter toezichtgebied. Voorheen was er op dit gebied alleen het verbod op handel met voorkennis. Nu is dit uitgebreid met een tweede verbod op marktmanipulatie. Dit wordt expliciet strafbaar gesteld. Naast de twee verboden kent de markt een aantal geboden. Deze gelden voor publicisten die beleggingsadviezen geven en voor zogeheten insiders. Publicisten moeten transparanter zijn over wie ze zijn en welke belangen ze hebben. Nieuwe geboden gelden ook voor effecteninstellingen. Deze instellingen hebben een klikplicht om transacties te melden waarbij zij vermoeden dat gehandeld wordt met voorwetenschap of als er sprake is van koers- of marktmanipulatie. Effectenuitgevende instellingen hebben de verplichting koersgevoelige informatie onverwijld openbaar te maken middels een persbericht.

Voor wat betreft de prospectusrichtlijn geldt dat uitgevende instellingen met één enkele goedkeurende verklaring effecten aan het publiek kan aanbieden of toelating tot de handel op een gereguleerde markt kan aanvragen, waar dan ook binnen de Europese Unie.

De goede werking van de financiële markten: ambities en drie illustraties

In het voorgaande stuk zijn relevante ontwikkelingen beschreven die in 2005 in de markten plaatsvonden. In dit gedeelte probeert de AFM over haar gehele werkterrein een vooralsnog zeer schetsmatig beeld te schetsen van de mate waarin de markten toegankelijk zijn, goed functioneren en er vertrouwen aanwezig is (de operationele doelstellingen van de AFM). Gaandeweg het jaarverslag probeert de AFM op vooralsnog rudimentaire wijze haar bijdrage aan deze doelstellingen per taak inzichtelijk te maken. Het meten in hoeverre deze doelstellingen in de markten bereikt worden is buitengewoon lastig, waar wereldwijd relatief weinig onderzoek naar wordt gedaan. Het meten in welke mate de AFM een bijdrage heeft geleverd is zo mogelijk nog lastiger. Op een enkele uitzondering na is er geen onderzoek naar de effecten van gedragstoezicht. Dit was ook één van de redenen om een leerstoel gedragstoezicht te creëren aan de Universiteit van Tilburg.

Het onderstaande stuk probeert op een drietal gebieden de werking van de markten en de bijdrage van de AFM te illustreren. Onderstaande is niet bedoeld als een systematische kwantitatieve

beschrijving van de mate waarin de doelstellingen gerealiseerd worden in de markten. Het is bedoeld als aanzet, waarbij de AFM de verwachting heeft dat in iedere volgende rapportage een verantwoording omtrent de bijdrage van de AFM aan de doelstellingen systematischer kan zijn. De bijdrage aan de doelstellingen van de AFM kan op vier niveaus worden gemeten: *outcome* (effect op doelstellingen en op de markt), *output* (de producten die bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen), *throughput* (de activiteiten die tot deze producten leiden) en de *input* (de mensen en middelen die nodig zijn om deze activiteiten te ontplooiën).

Bij de *outcome* kan een onderscheid gemaakt worden tussen de bijdrage over alle taken heen (marktbreed) en de bijdrage per individuele taak.

Wat betreft de *outcome* over de taken heen heeft de AFM vooralsnog een viertal aspecten gevonden die in enige mate meetbaar zijn en gezamenlijk de drie doelstellingen bestrijken: 1) mate van naleving van gedragsnormen, 2) kwaliteit van de financiële dienstverlening, 3) vertrouwen van consumenten en marktpartijen in markten en 4) efficiëntie van kapitaalmarkten.

De *mate van naleving van gedragsnormen* (de eerste illustratie) zegt indirect iets over het functioneren van markten. Immers, als iedereen zich aan de afspraken houdt en zich correct gedraagt bevordert dit het functioneren van de markten. Het zegt daarmee ook iets over het vertrouwen dat mensen kunnen hebben in markten (wat kan verschillen van het vertrouwen dat partijen daadwerkelijk hebben). Behalve de mate van naleving van gedragsnormen hebben uiteraard ook andere factoren invloed op het goed functioneren van markten.

De *kwaliteit van de financiële dienstverlening* (de tweede illustratie) zegt ook iets over het functioneren van de markten. Een hoge kwaliteit van dienstverlening in een markt is vaak (maar niet altijd) een uitkomst van een goed functionerende markt. Het zegt daarmee ook iets over de toegankelijkheid van de markt. Omgekeerd kan een lage kwaliteit van dienstverlening een indicatie zijn van een niet goed functionerende markt, maar dit hoeft niet op ieder moment in de tijd niet het geval te zijn. Het *vertrouwen* dat consumenten hebben in markten (derde illustratie) is een directe meting van de derde doelstelling: de mate van vertrouwen die marktpartijen en consumenten hebben in markten. Uiteraard zegt het indirect ook iets over de andere doelstellingen. Immers, een markt kan niet goed functioneren zonder vertrouwen. Hierna worden deze drie illustraties beschreven. Het vierde gebied, de *efficiëntie van de kapitaalmarkt*, wordt in dit verslag niet besproken. De AFM heeft nog onvoldoende goede informatie om deze indicator te specificeren en de relatie met de bijdrage van de AFM te kunnen leggen.

1. Mate van naleving

De AFM wil dat marktpartijen handelen in overeenstemming met de spelregels die zijn opgesteld: wet- en regelgeving dienen gerespecteerd te worden. De mate van naleving van normen die gesteld worden in wet- en regelgeving geeft de AFM belangrijke informatie over de gesteldheid van de financiële markt.

Om de mate van naleving te bepalen maakt de AFM onder andere gebruik van het bijdragemodel. Het bijdragemodel is een self-assessment op basis van een vragenlijst die tweejaarlijks door effecteninstellingen, beleggingsinstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen wordt ingevuld.

Door middel van het bijdragemodel beoordelen de instellingen hun eigen bijdrage aan de doelstellingen zoals die zijn geformuleerd in wet- en regelgeving. Het bijdragemodel geeft de AFM inzicht in de mate waarin de bedrijfsvoering van de instelling voldoet aan de geldende normen die voortvloeien uit deze wet- en regelgeving. De AFM gebruikt de uitkomsten van de bijdragemodellen van individuele instellingen bij het uitvoeren van haar toezicht. De informatie wordt met name gebruikt om de richting en omvang van toezichtonderzoek te bepalen.

In 2005 hebben de Wtb-instellingen (Wet toezicht beleggingsinstellingen) geen bijdragemodel ontvangen omdat in 2005 een nieuwe Wtb in werking is getreden. Wtb-instellingen hebben een nieuwe vergunning moeten aanvragen waarbij al de nodige informatie is verstrekt. Dit heeft de AFM er toe doen besluiten dat de Wtb-instellingen in 2005 geen bijdragemodel hoefden in te vullen.

Het totaal aantal instellingen dat in 2005 het bijdragemodel heeft ingevuld bedraagt daarmee 641, dit zijn er 210 minder dan in 2004.

De uitkomsten van de in 2005 ontvangen bijdragemodellen geven aan dat de effectenbranche in het algemeen voldoet aan de betreffende wet- en regelgeving. Op de onderwerpen informatietechnologie, belangenverstremgeling en klachtenadministratie- en afhandeling wordt echter lager gescoord dan in 2004. Op basis van deze gegevens en ervaringen uit het verleden kan de AFM besluiten dat verder onderzoek noodzakelijk is. In 2006 zal de AFM onderzoek doen naar de oorzaken van mindere naleving van bepaalde gedragsnormen (zie jaargenda 2006, pagina 29)

Uitkomsten bijdragemodel op algemene onderwerpen

	Wte 2005	Wte 2004	Wte 2003	Wte 2002	Wtb 2004	Riav/RiWtn 2005	Riav/RiWtn 2004
AO/IC	2,99	2,88	2,99	2,95	3,00		
Behandeling van incidenten	3,00	2,94	x	x	2,60		
Compliance	2,94	2,81	2,93	2,85	3,00		
Informatietechnologie	2,79	2,82	2,90	2,75	3,00		
Interne Accountants Dienst	2,92	3,00	3,04	3,00	3,00		
Belangenverstremgeling (Chinese Walls)	2,81	2,95	2,99	2,96	2,67		
Behandeling van integriteitsgevoelige functies	2,99	2,95	2,89	x	3,00		
Acceptatie en bewaking van Cliënten en deelnemers	2,97	2,94	x	x	2,60		
Klachtenadministratie- en afhandeling	2,99	3,09	3,00	2,94	3,00		
Distributie en kwaliteit van verplichte informatie (Riav/RiWtn)						2,88	2,54

De score wordt gegeven op een vierpuntsschaal (1= laag, 4 = hoog)

Wte: Wet toezicht effectenverkeer

Wtb: Wet toezicht beleggingsinstellingen

Riav: Regeling informatieverstrekking aan verzekeringsnemers

RiWtn: Regeling informatieverstrekking Wet toezicht naturauitvaartverzekeringsbedrijf

x: Geen data beschikbaar

2. Kwaliteit financiële dienstverlening

Een tweede belangrijke indicator voor de AFM is de kwaliteit van de dienstverlening aan de financiële consument. Consumenten hebben veelal een informatieachterstand ten opzichte van aanbieders. De AFM waakt ervoor dat deze informatie- asymmetrie zich niet vertaalt in suboptimale dienstverlening.

Het onderwerp 'kwaliteit financiële dienstverlening' kent een bijzondere paradox. De door de consument gepercipieerde kwaliteit van de dienstverlening is hoog terwijl meer objectieve indicatoren aangeven dat de dienstverlening voor verbetering vatbaar is. Deze schijnbare tegenstelling wordt in toenemende mate opgeheven doordat grotere transparantie er toe leidt dat consumenten de werkelijke kwaliteit beter en eerder leren inschatten. Dit zou er toe kunnen leiden dat financieel consumenten in 2006 negatiever gaan oordelen over financieel dienstverleners.

Uit onderzoek van de AFM blijkt dat ruim 80% van de financiële consumenten tevreden tot zeer tevreden is over de service van de financiële dienstverleners. Dit geldt zowel voor consumenten die een product gekocht hebben via een tussenpersoon als voor consumenten die direct een product gekocht hebben bij een bank of verzekeraar (zie nevenstaande figuur).

■ Tussenpersoon
■ Bank
■ Verzekeraar

Veruit de meeste consumenten geven aan dat ze van de verkoper voldoende informatie hebben gekregen om een goede keuze te kunnen maken. In ruim vier van de vijf gevallen stellen consumenten dat de adviseur heeft uitgelegd waarom het aangeboden financieel product bij de situatie van de consument past. Consumenten hebben meestal geen idee wat de structuur en de omvang van de beloning van adviseurs is.

[1] Bron: AFM consumentenmonitor en onderzoek van belegger.nl, oktober 2005

Het beleggingsadvies van analisten vormt een uitzondering op het positieve beeld. Ongeveer 45% van de respondenten geven aan het advies niet waardevol of objectief te vinden. Ongeveer een derde van de beleggers geeft aan te twijfelen aan de deskundigheid van analisten.[1]

De perceptie van de consument staat in contrast met een aantal meer objectieve indicatoren van de kwaliteit van dienstverlening. Dit blijkt onder meer uit eigen onderzoek naar financiële bijsluiters, uit het branchebrede onderzoek 'Voortdurende zorgplicht' en uit een aantal onderzoeken dat de AFM uitvoerde bij tussenpersonen als voorbereiding op de introductie van de Wfd.

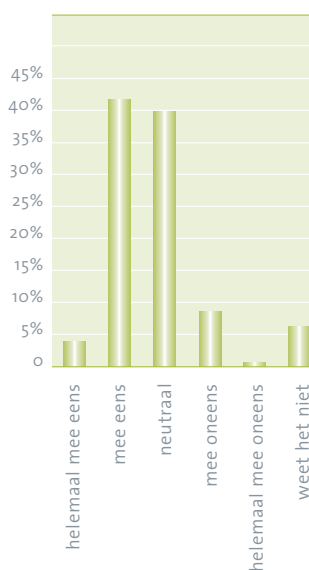
De kwaliteit van de financiële dienstverlening staat in toenemende mate in de belangstelling van de media. In 2005 hebben diverse media bijvoorbeeld veel aandacht besteed aan de problemen met de offertesoftware bij verzekeraars en verschillende soorten producten waarvan de kosten onvoldoende transparant zijn. Tegelijkertijd krijgen consumenten meer middelen in handen om de kwaliteit van dienstverlening vroegtijdig te kunnen beoordelen, zoals bijvoorbeeld vergelijkingsprogramma's op internet en toenemende provisietransparantie. Door deze twee ontwikkelingen staat het verschil tussen de gepercipieerde en de werkelijke kwaliteit onder druk. Als financieel dienstverleners willen voorkomen dat de beoordeling terugloopt dan zal de kwaliteit van dienstverlening moeten verbeteren.

De AFM heeft in 2005 veel activiteiten ondernomen om de kwaliteit van de financiële dienstverlening te bevorderen en te bewaken (zie met name hoofdstuk 1.2.2 en de textboxes die daar zijn opgenomen). Ook in 2006 zal dit een belangrijk thema zijn voor de AFM en zal de AFM toezien op een goede informatieverstrekking door de financiële instellingen aan consumenten en op naleving van de zorgplichtvereisten door aanbieders en bemiddelaars (zie jaargenda 2006, pagina 31).

3. Vertrouwen

Een derde indicator om te bepalen of markten goed werken is vertrouwen. Vertrouwen is een drijvende kracht achter economische ontwikkeling. Vanuit het perspectief van de AFM is het vertrouwen in personen, organisaties en instituten relevant. De AFM beschrijft hier het vertrouwen in:

- bestuurders van financiële instellingen
- financiële instellingen
- en de AFM.

De nevenstaande figuur geeft aan hoe de Nederlanders, op basis van het in november 2005 door DNB en de Universiteit van Tilburg uitgevoerde onderzoek, antwoordden op de vraag of ze vertrouwen hebben in de deskundigheid en integriteit van de bestuurders van financiële instellingen. Het weren van ondeskundige en niet-integere bestuurders en het voorkomen van niet-integer gedrag van bestuurders is een van de kerntaken van de AFM. Ongeveer 45% van de Nederlanders heeft een redelijk of groot vertrouwen in de deskundigheid en integriteit van de bestuurders van financiële instellingen. Bijna de helft van de bevolking is neutraal of heeft hierover geen mening. Ongeveer 8% heeft er geen vertrouwen in. Wanneer deze uitkomsten worden vergeleken met het vertrouwen in het geheel van het Nederlandse bedrijfsleven (20%), dan kan gesteld worden dat het vertrouwen in bestuurders van de financiële instellingen kennelijk groter is dan in de rest van het bedrijfsleven. Dit geeft een indicatie dat toezicht kan leiden tot groter vertrouwen.

Op basis van dit onderzoek blijkt dat het vertrouwen dat de Nederlanders in de financiële sector stellen, hoog is. Dit is niet verwonderlijk, want als er geen groot vertrouwen in de financiële instituties zou bestaan dan zou er geen moderne economie bestaan met fiduciair geld, vermogen en transacties. Een daling van het vertrouwen zou een kapitaalvlucht of een run op bijvoorbeeld edele metalen, vastgoed en andere tastbare goederen kunnen veroorzaken. Wel zijn er enkele opmerkelijke verschillen

Bron: DNB / Universiteit van Tilburg

en nuances te zien. Van alle respondenten heeft 93% volledig of overwegend vertrouwen in de eigen bank en de eigen levensverzekeraar.

Het vertrouwen in het eigen pensioenfonds is met 75% redelijk groot, maar niet zo massaal als het vertrouwen in de eigen bank en levensverzekeraar. De oorzaken hiervoor zijn niet eenduidig, maar mogelijk speelt hier mee dat de afgelopen jaren ophef over de solvabiliteit van pensioenfondsen is ontstaan (dekkingsgraadproblematiek, herstelplannen) en veel pensioenregelingen zijn versoberd. Verder is er sprake van verplichte winkelnering, wat de deelnemers niet de mogelijkheid geeft om bij ontevredenheid over te stappen naar een ander fonds.

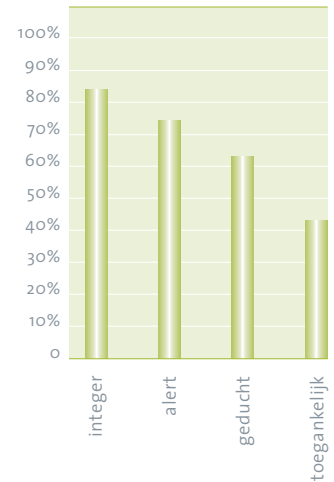
Het vertrouwen in de AFM is niet direct gemeten. Er zijn wel metingen uitgevoerd naar aspecten die een indicatie geven van het vertrouwen in de AFM. Uit een onderzoek (2005; Retail Investor) blijkt dat net als in 2004 de imago-aspecten 'integer' en 'verstand van zaken' de voornaamste aspecten zijn die beleggers aan de organisatie toekennen. Van beide imagoaspecten zegt 84% van de beleggers die wel eens van de AFM gehoord hebben dit van toepassing te vinden. De beleggers vinden de AFM ook 'alert' (75%) en 'geducht' (63%). De AFM scoort het laagst op het imagoaspect 'toegankelijk'. Van de beleggers kent 43% de AFM dit aspect toe (tabel 'Oordeel over de AFM').

Overigens geeft het onderzoek aan dat de naam AFM of Autoriteit Financiële Markten nog niet zeer bekend is onder het brede beleggende publiek. Ongeveer 56% van de ondervraagde beleggers heeft wel eens van de AFM gehoord. Dit komt overeen met de resultaten uit 2004. Van de beleggers die de AFM kennen, kent 27% de organisatie alleen van naam en 28% zegt globaal tot vrij goed op de hoogte te zijn van de taken.

De AFM heeft in het kader van de in 2005 voor het personeel georganiseerde 'Buitendag' ook een enquête gehouden onder 452 belanghebbenden, zoals financiële instellingen, journalisten en betrokken ambtenaren. De enquête leverde de volgende resultaten op (tabel 'Imago AFM bij belanghebbenden').

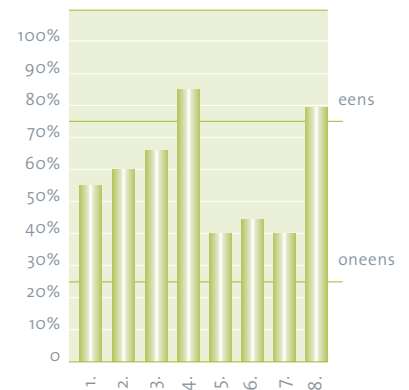
- 1) De AFM reageert snel genoeg op misstanden in de markt
- 2) De AFM stelt haar prioriteiten juist
- 3) De AFM beschikt over goede kennis van de markt
- 4) De AFM werkt professioneel
- 5) De AFM legt voldoende (aantal) sancties op
- 6) De sancties van de AFM zijn voldoende zwaar
- 7) De resultaten van de AFM rechtvaardigen de kosten die zij maakt
- 8) De AFM beïnvloedt het gedrag van marktpartijen in positieve richting

Oordeel over de AFM

Imago AFM bij belanghebbenden

Percentage 'eens' met weglating van 'geen mening'.

Het Nederlandse gedragstoezicht van de AFM kan niet los worden gezien van de Europese ontwikkelingen op dit terrein. Inmiddels komt circa 95 procent van de regelgeving op basis waarvan de AFM haar taken uitvoert uit Brussel. De AFM kan dan ook niet los worden gezien van het Europese comité van effectentoezichthouders CESR. De AFM is een knoop in dit netwerk van 25 toezichthouders. Bestuursvoorzitter de heer A.W.H. Docters van Leeuwen is voorzitter van CESR.

De laatste jaren is CESR nauwelijks baas over de eigen agenda geweest. Het Actieplan Financiële Dienstverlening van de Europese Commissie vroeg voornamelijk om advies over de vele richtlijnen die de afgelopen jaren in Brussel zijn opgesteld. Deze adviestaak, op niveau 2 in de gelaagde benadering van het Europese wetgevingstraject (Lamfalussy), wordt de komende jaren kleiner en zal de rol van CESR veranderen.

Nu het Actieplan vrijwel voltooid is, gaat CESR een nieuwe fase in. Het netwerk van de Europese toezichthouders zal de komende jaren veel operationeler worden, vooral om convergentie van de verschillende Europese toezichtregimes te bevorderen.

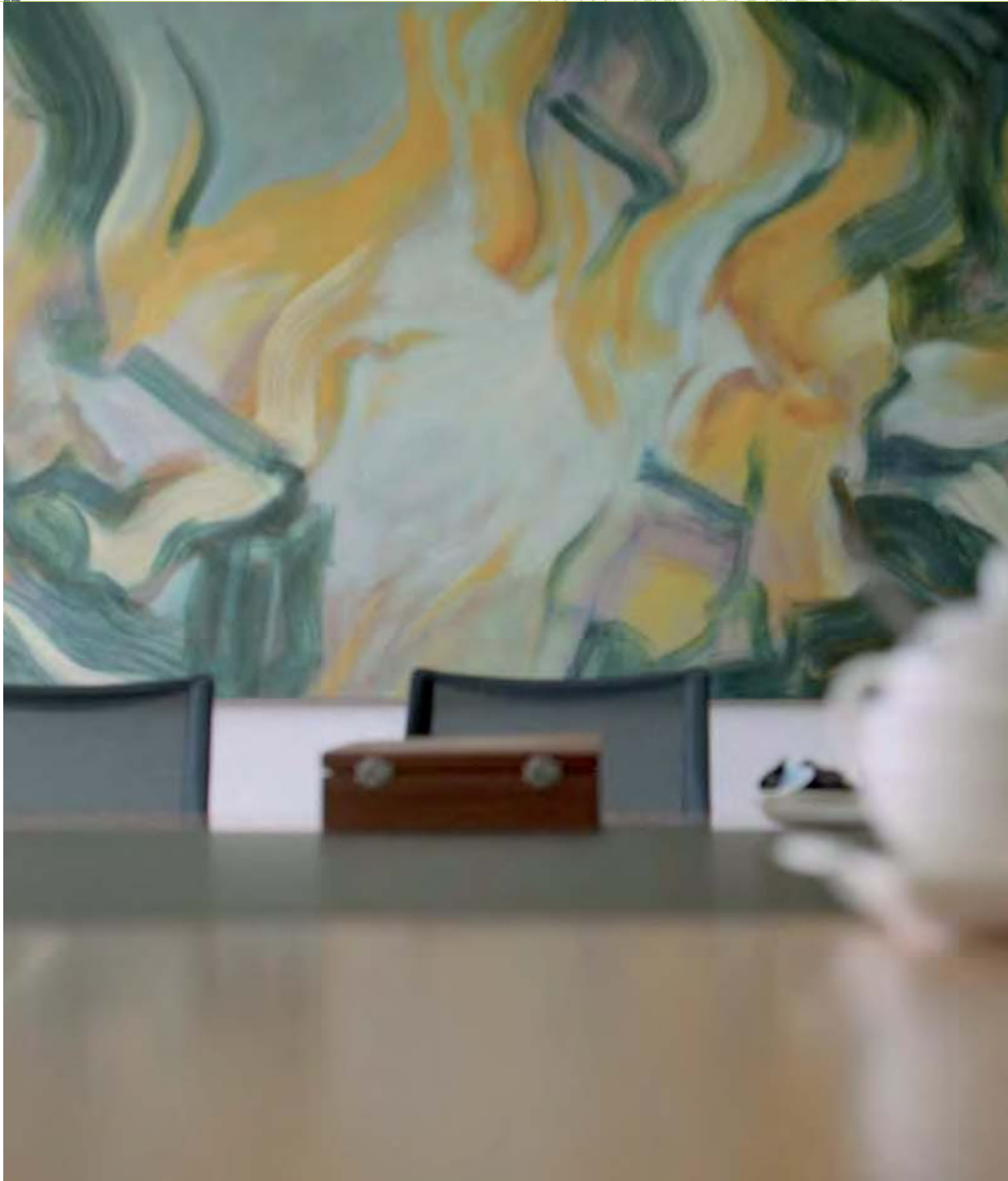
CESR heeft sinds enkele jaren twee permanente werkgroepen, CESR-Fin en CESR-Pol. CESR-Pol is verantwoordelijk voor de bewaking en uitwisseling van informatie en heeft tot doel de uitwisseling van informatie effectief, efficiënt en pro-actief te laten verlopen om de samenwerking en coördinatie tussen de toezichthouders te verbeteren. CESR-Pol houdt zich tevens bezig met de specifieke implementatie van de richtlijn Marktmissbruik.

CESR-Fin houdt zich voornamelijk bezig met de implementatie en handhaving van de nieuwe boekhoudstandaard IFRS die sinds 2005 verplicht is voor beursgenoteerde ondernemingen in de Europese Unie.

Naast de twee permanente werkgroepen, is ook het 'Review Panel' een instrument om te komen tot eenduidige toepassing van wet- en regelgeving. Het panel speelt een centrale rol door te bewaken of de Europese richtlijnen op een consistente wijze worden geïmplementeerd in de wetgeving van de verschillende lidstaten en CESR-standaarden en -richtlijnen. Daarbij wordt gebruikgemaakt van self assessments, peer reviews en de promotie van best practices.

Aangemoedigd door verschillende institutionele partijen ontwikkelt CESR eveneens een bemiddelingsmechanisme om mogelijke conflicten tussen verschillende CESR-leden op te lossen. Deze 'mediation' wordt gezien als een effectieve manier om op dagelijkse basis onderling samen te werken. Na consultatie eind 2005 is besloten om het bemiddelingsmechanisme op te nemen in het CESR-handvest.

Om in de toekomst beter aan te sluiten bij de ontwikkeling en eenwording van de financiële markten, heeft CESR een aantal voorstellen gedaan om het toezichtstelsel in Europa aan te passen. In het rapport 'Which supervisory tools for the EU securities markets?' draait het voornamelijk om gelijke bevoegdheden van de toezichthouders, samenwerking tussen de toezichthouders, mogelijkheden om taken aan elkaar over te dragen en, tot slot, de eventuele noodzaak tot het nemen van pan-Europese besluiten.

Goed bestuur

De AFM heeft in 2005 een wijziging van haar statuten voorbereid om deze in overeenstemming te brengen met de in voorbereiding zijnde Wet op het financieel toezicht en de voor de AFM relevante bepalingen uit de code-Tabaksblad (in Bijlage I wordt beschreven hoe de AFM de best practice bepalingen uit de code opvolgt). In december 2005 wordt de voor wijziging van de statuten vereiste instemming van het ministerie van Financiën gevraagd. De nieuwe statuten treden in werking afhankelijk van de reactie van het ministerie van Financiën. De reglementen voor het bestuur en de Raad van Toezicht worden eveneens op onderdelen aangepast in lijn met de herziening van de statuten.

In juli 2005 stemde de Raad van Toezicht in met het Charter voor de Interne Audit Dienst (IAD). De AFM hanteert als uitgangspunt dat haar governance conform c.q. in de geest van de code-Tabaksblad moet zijn. In die code is de verantwoordelijkheid van het bestuur voor risicobeheersing en het afleggen van verantwoording daarover duidelijk weergegeven in een principe en best practice bepalingen. De IAD is een onafhankelijk controleorgaan binnen de AFM dat rapporteert aan het bestuur en de Raad van Toezicht. De IAD ging per 1 oktober 2005 van start, en zal zich mede richten op het geven van aanvullende zekerheid dat de AFM *in control* is.

In oktober 2005 implementeerde de AFM de nieuwe complianceregeling. Aanleiding hiervoor waren de nieuwe taken die de AFM kreeg toegewezen en de daarmee gepaard gaande toename van de hoeveelheid koersgevoelige informatie waar de AFM over beschikt. In de nieuwe complianceregeling is de hoofdregel dat geen transacties meer mogen worden verricht in effecten uitgegeven door dan wel betrekking hebbende op onder toezicht staande instellingen (niet zijnde (semi-)open-end beleggingsinstellingen). In beleggingsinstellingen en overige effecten mogen uitsluitend transacties worden verricht zolang deze niet op de gesloten lijst voorkomen. Medewerkers kunnen wel het beheer van hun beleggingsportefeuille in handen van een derde leggen (vrije hand beheer).

De AFM kent – in overeenstemming met de code-Tabaksblad – een klokkenluidersregeling voor het melden van vermoedens van misstanden bij een vertrouwenspersoon. De compliance officer is tevens aangewezen als vertrouwenspersoon.

Prestatie-indicatoren AFM

De AFM implementeert het werken met prestatie-indicatoren in de interne sturing en de externe verantwoording. Prestatie-indicatoren spelen immers een belangrijke rol in de VBTB-begrotings-sytematiek. In 2004 is een systematiek ontwikkeld om prestatie-indicatoren te formuleren voor alle toezichttaken en processen binnen de AFM. Het vertrekpunt is daarbij hoe een bijdrage geleverd wordt aan de doelstellingen van de AFM. Deze bijdrage kan op vier niveaus gemeten worden:

- outcome (effect op AFM-doelstellingen en op financiële markten);
- output (de producten die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen);
- throughput (de activiteiten die tot deze producten leiden);
- input (de mensen en middelen die nodig zijn om deze activiteiten te ontplooiën).

Voor 2005 heeft elke toezichttaak en bedrijfsvoeringsonderdeel eigen prestatie-indicatoren binnen dit kader geformuleerd. Daarnaast zijn AFM-brede prestatie-indicatoren benoemd. Gedurende het verslagjaar zijn daarin nadere keuzes gemaakt op basis van meetbaarheid en relevantie. Ten behoeve van dit en komende jaarverslagen is voor de toezichttaken in uitvoering een basisset van prestatie-indicatoren gemaakt uit de bestaande prestatie-indicatoren (zie tabel). Voor de toezichttaken in ontwikkeling worden voortgangpercentages in de zes ontwikkelingsfasen gehanteerd.

Basisset prestatie-indicatoren toezichtuitvoering		
Input	Kosten	Aantal directe uren
		Kosten per toezichttaak
Throughput	Doorlooptijden	% doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijnen,
		Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken
		Gemiddelde doorlooptijd themaonderzoeken
Output	Signalen	Aantal signalen
		Aantal meldingen
	Onderzoeken	Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken
		Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken
		Aantal gestarte themaonderzoeken
		Aantal afgeronde themaonderzoeken
	Toezichtmaatregelen	Aantallen normoverdragende gesprekken/brieven
		Aantal aangiftes
		Aantal aanwijzingen
		Aantal opgelegde lasten onder dwangsom
		Aantal opgelegde boetes
		Aantal gepubliceerde boetes
		Aantal vergunningintrekkingen
		Aantal gepubliceerde waarschuwingen
		Aantal geconstateerde overtredingen (t.o.v. totale aantal onderzoeken)
Aantal compensatievoorstellen van instellingen aan klanten en daarmee gemoeide bedrag		
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. schatting totale aantal overtredingen (dark number)		
Uitkomsten bijdragemodel		
Outcome	Naleving normen	Aantal geconstateerde overtredingen (t.o.v. totale aantal onderzoeken)
		Aantal compensatievoorstellen van instellingen aan klanten en daarmee gemoeide bedrag
		Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. schatting totale aantal overtredingen (dark number)
		Uitkomsten bijdragemodel

Deze basisset prestatie-indicatoren is waar nodig verbijzonderd voor specifieke toezichttaken. In dit jaarverslag wordt voor het eerst gewerkt met deze basislijst van indicatoren. Nog niet voor alle toezichttaken is de AFM in staat voor 2005 alle prestatie-indicatoren van de basisset te leveren. Ook zijn voor veel prestatie-indicatoren nog geen streefwaarden opgenomen gezien 2005 feitelijk het jaar van de "nulmeting" vormt. Daarnaast dient nog gewerkt te worden aan een meer eenduidige definitie van gehanteerde begrippen en visie op prestatie-indicatoren. Voor 2006 streeft AFM naar een verdere groei in de verantwoording met deze basisset prestatie-indicatoren toezichtuitvoering. De basisset van prestatie-indicatoren zal in de toekomst integraal onderdeel vormen van het AFM-jaarverslag en vergelijkingen in de tijd mogelijk maken.

Overlegstructuren

In 2005 is de Commissie Openbare Biedingen omgevormd tot de Commissie Kapitaalmarkt met een breder takenpakket. De commissie vergaderde in 2005 tweemaal. De commissie adviseert het bestuur inzake casuïstiek en wetgevingstrajecten omtrent prospectussen, openbare biedingen, en marktmisbruik. Daarnaast adviseert de commissie over de hoofdlijnen van het beleid inzake van financiële verslaggeving en het toezicht op accountantsorganisaties.

Met het Platform Financiële Dienstverlening vond in het verslagjaar intensief overleg plaats over de voorbereidingen op de Wfd. Het platform is na voltooiing van zijn taken in september gedechargeerd en zijn overlegtaak is overgenomen door de Stichting Financiële Dienstverlening, die door vertegenwoordigende organisaties van marktpartijen is opgericht. In 2005 trof de AFM tevens voorzieningen voor het instellen van expertcommissies op het gebied van de toezicht op financiële verslaggeving en toezicht op accountants. In het kader van de groeiende aandacht van de AFM voor de rol van de consument op de financiële markten is in 2005 tevens voorzien in de instelling van een Commissie Financiële Consument, die begin 2006 van start gaat.

Externe toetsingen

De Algemene Rekenkamer deed in het najaar van 2005 een zogeheten effectmeting naar de opvolging van haar eerdere aanbevelingen in het rapport 'Zicht op de prestaties van de AFM bij het tegengaan van oneerlijke effectenhandel'. De AFM heeft de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer geadresseerd, en waar dat nodig was aanvullende maatregelen genomen. De aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer spoorden in hoge mate met de in de beleidsagenda 2004 en 2005 vervatte voornemens van de AFM. Zo voerde de AFM het instrument van de overvalaudit in en is de controlestrategie voor de aanpak van handel met voorwetenschap gediversifieerd; ook ontwikkelde de AFM een organisatiebreed handhavingsbeleid en zullen de sanctiemogelijkheden voor de AFM toenemen als gevolg van de Nota boetestelsel in de financiële wetgeving. De Algemene Rekenkamer concludeert in haar in maart 2006 verschenen rapport dat de AFM belangrijke verbeteringen heeft gerealiseerd op het gebied van het handhaving- en sanctiebeleid, beleidsinformatie en voorlichting aan beleggers.

De AFM onderwierp haar jaarverslag in 2005 ook aan externe toetsing. In het kader van de gezaghebbende F.G. Kordes-trofee voor verslaggeving en prestatieverantwoording door publieke organisaties heeft de AFM voor het eerst een oorkonde ontvangen voor haar jaarverslag 2004 als nationale 'best practice' voor de integratie van de jaaragenda in het jaarverslag.

> Jaaragenda 2005

De jaaragenda van de AFM geeft inzicht in de toezichtprioriteiten en belangrijkste ontwikkelingen voor dat jaar.

In dit overzicht kunt u zien welke belangrijke activiteiten en verwachte resultaten de AFM in de jaaragenda 2005 heeft aangekondigd. Daarbij vindt u tevens een verwijzing naar het hoofdstuk en de pagina in dit jaarverslag waar de AFM verantwoording aflegt over de aangekondigde activiteiten.

- **Leerstoel** | De AFM overweegt een leerstoel Financieel Gedragstoezicht in te stellen in samenwerking met een Nederlandse universiteit (zie hoofdstuk 2.7, pagina 78)
- **Wfd** | De AFM gaat in de loop van 2005 toezichthouden op aanbieders van financiële diensten. De nadruk zal in het begin liggen op de vergunningverlening. De sector is voornemens een stichting op te richten om te overleggen met en te adviseren aan de AFM (zie hoofdstuk 2.2, pagina 72 - 73)
- **Beleggingsobjecten** | De AFM geeft in samenspraak met het ministerie van Financiën het toezichtmodel verder vorm voor de producten met een beleggingsoogmerk, maar die tot 2005 nog niet benoemd zijn als financiële producten en daarom nog niet onder toezicht vallen. (zie hoofdstuk 2.3, pagina 74)
- **Wta** | Met het oog op de verwachte inwerkingtreding van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) in 2005, ligt de nadruk op de uitwerking van het bijdragemodel voor de onder toezicht staande instellingen en de samenwerking met de bestaande kwaliteitsinstituten van de sector. (zie hoofdstuk 2.4, pagina 75)
- **Wtfv** | Ter voorbereiding op de invoering van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) worden de jaarrekeningen 2004 van beursgenoteerde ondernemingen onderzocht op basis van het zogeheten 'actief pretoezicht'. (zie hoofdstuk 2.1, pagina 71)
- **Marktmisbruik** | De Europese richtlijn marktmisbruik wordt geïmplementeerd. Het toezicht op koersgevoelige informatie en koersmanipulatie, dat nu berust bij Euronext, gaat over naar de AFM. (zie hoofdstuk 1.3.2, pagina 51 - 52)
- **Prospectustoezicht** | Het toezicht op prospectussen wordt geïmplementeerd. Het toezicht hierop gaat van Euronext over naar de AFM. (zie hoofdstuk 1.3.1, pagina 48 - 49)
- **Thema-onderzoeken** | De AFM kondigt voor 2005 aan zeker drie thematische onderzoeken te verrichten. Daarbij worden de volgende thema's overwogen: vastgoed-CV's en -fondsen, beleggersgiro's en hedge funds (zie hoofdstuk 1.2.1, pagina 41 en 78)
- **Effecten- en beleggingsinstellingen** | De zorgplicht blijft onder druk staan in 2005, mede door de toegenomen verkoop van garantieproducten, en zal een punt van zorg blijven voor de AFM. (zie hoofdstuk 1.2.1, pagina 40 en 41)
- **Markten en beurzen** | Naast de implementatie van richtlijnen Marktmisbruik en Prospectustoezicht, is de verwachting dat het toezicht op beurzen toeneemt door de verwachte groei van het aantal erkende handelsplatforms waaronder de stroomderivatenbeurs Endex. Nieuwe onderzoeksmethoden voor de opsporing van handel met voorwetenschap worden geëvalueerd en de meldingsregelingen worden aangepast door nieuwe wetgeving (zie hoofdstuk 1.4.1, pagina 53 - 54)
- **Clearing & Settlement** | In het kader van de nieuwe Wet op het financieel toezicht (Wft) neemt de AFM het gedragstoezicht op Clearing Settlement Depository & Payment Systems (CSD) op zich. (zie hoofdstuk 1.4.1, pagina 53)
- **IFA** | De inzet voor de bestrijding van illegale financiële activiteiten wordt geïntensiveerd, onder meer door het (in samenwerking met de Nederlandsche Bank) verder uitbouwen van internettoezicht. Het toezicht op commanditaire vennootschappen (cv's) krijgt prioriteit. (zie hoofdstuk 1.5.2, pagina 59)
- **Consument** | Het toezicht van de AFM dat is gericht op bescherming van de consument neemt toe. De evaluatie van de Financiële Bijsluiter (FB) resulteert in een verbeterde versie van de FB. (zie hoofdstuk 1.2.2, pagina 44 - 45)
- **Witwas** | Onderzoeken worden ingesteld bij assurantietussenpersonen en effecten- en beleggingsinstellingen naar de naleving van de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wmot). De samenwerking met andere toezichthouders, opsporingsinstanties en Openbaar Ministerie wordt geïntensiveerd (zie hoofdstuk 1.5.1, pagina 56 - 57)
- **FEC** | Het FEC-secretariaat moet in 2005 een goed functionerend netwerk zijn dat de afzonderlijke participanten moet kunnen adviseren over de implicaties van de FEC-projecten (pagina 89)
- **Opleidingsplan** | Om het kennisniveau van de AFM op peil te houden, zal in 2005 een opleidingsplan worden ontwikkeld, zowel voor vakkennis als vaardigheden (zie hoofdstuk 4.4, pagina 101)
- **Digitalisering** | Verregaande digitalisering van de vergunningverlening voor de Wfd en ook voor andere taken zoals de Wta draagt bij aan de beheersing van kostenontwikkeling (zie hoofdstuk 4.2, pagina 99)

> Jaaragenda 2006

In deze vooruitblik op het jaar 2006 kunt u zien welke belangrijkste activiteiten en verwachte resultaten de AFM in de jaaragenda 2006 worden aangekondigd in voortzetting op de jaaragenda 2005 en de gesignaleerde marktontwikkelingen.

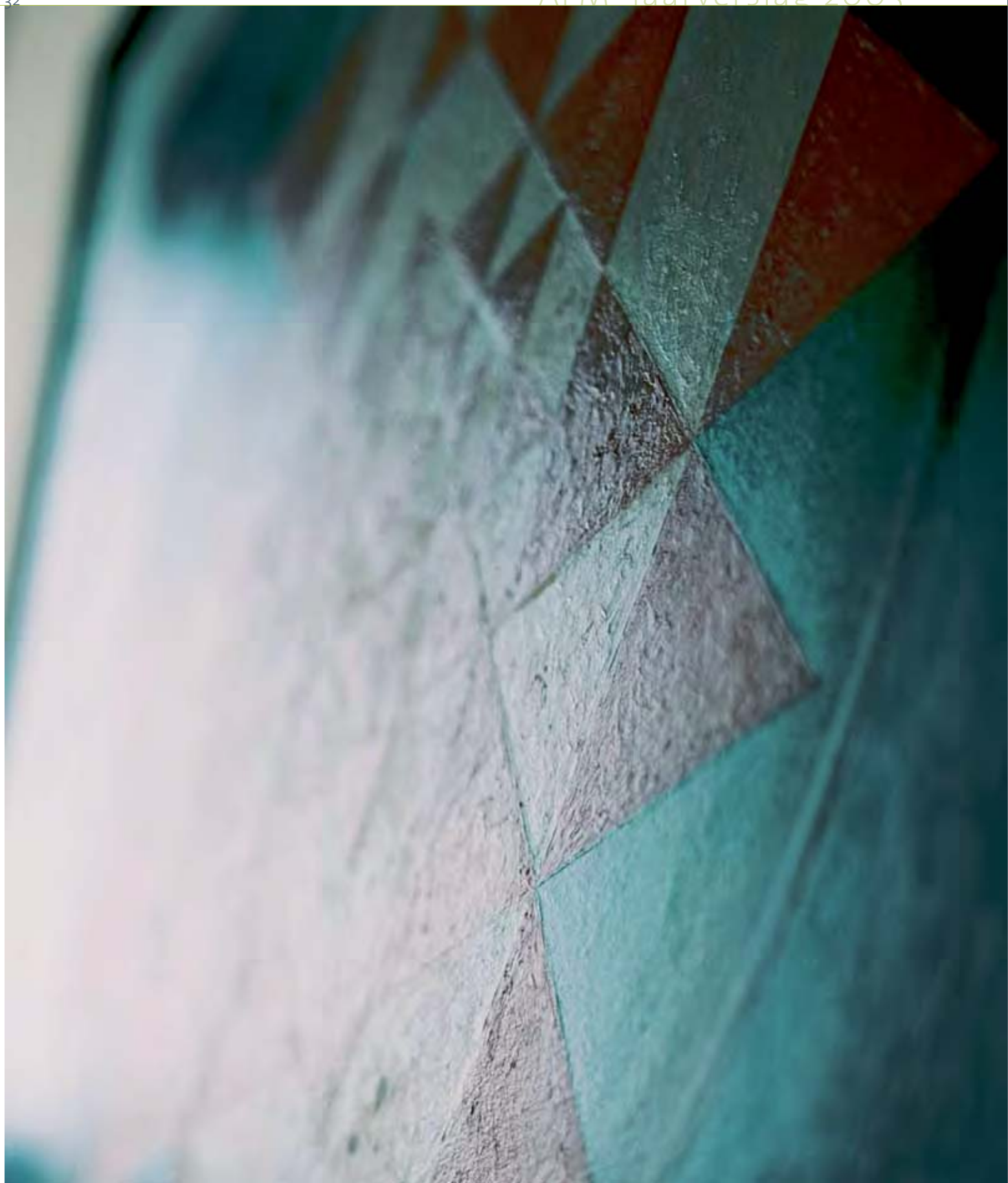
- **Wft** | De Wet op het financieel toezicht wordt naar verwachting medio 2006 ingevoerd en maakt een einde aan sectorale verschillen in toezicht en een duidelijk onderscheid in de taken van AFM en DNB.
- **MiFID** | De voorbereidingen op de implementatie van de Markets in Financial Instrument Directive (MiFID) vinden grotendeels in 2006 plaats. De MiFID geeft onder meer een nadere invulling aan gedragsregels voor effecteninstellingen, markten en zogeheten MTF's.
- **Pensioenwet** | De AFM bereidt zich voor op het nieuwe gedragstoezicht op de informatieverstrekking van pensioenfondsen aan hun deelnemers.
- **Consumentenautoriteit** | Naar aanleiding van Europese richtlijnen is de Wet handhaving consumentenbescherming opgesteld. Op basis van de instellingswet zal medio 2006 een Consumenten Autoriteit (CA) worden opgericht. De AFM zal de exclusieve bevoegdheid op het gebied van financiële diensten krijgen en zal haar consumententoezicht als gevolg daarvan moeten uitbreiden en met de CA gaan samenwerken.
- **Zorgautoriteit** | De Zorgautoriteit (NZa) gaat in 2006 van start. Deze heeft veel raakvlakken en synergie met het toezicht op informatieverstrekking door zorgverzekeraars uit hoofde van de Wfd. De AFM werkt samen met de voorloper van de NZa om het toezicht zo efficiënt en effectief mogelijk te laten verlopen.
- **'Principle based' toezicht** | De AFM streeft er naar om haar toezicht zoveel mogelijk 'principle based' in te richten, tenzij er sprake is van gesloten normen. Dit zal waar mogelijk het uitgangspunt zijn bij de AFM-advisering aan het ministerie van Financiën over wetgeving en AMvB's en ook de leidraad vormen bij het opstellen van toezichthouderregels door de AFM.
- **Nieuwe toezichtideeën** | Naar aanleiding van haar onderzoek in 2005 naar de consistentie en effectiviteit van de verschillende toezichtstrategieën wordt de bruikbaarheid van deze aanbevelingen (bijvoorbeeld de mate van gebruik van zelftoezicht; de mogelijkheden van transparantie) verder onderzocht en, indien effectief, geïmplementeerd.
- **Wfd** | De AFM geeft na de inwerkingtreding van de Wfd prioriteit aan het elimineren van illegale partijen, de aanpak van provisiegedreven misselling en de compliance-risico's bij grote instellingen die onder de Wfd vallen.
- **Wta** | De AFM bereidt zich voor op de inwerkingtreding van de Wta in 2006. Na de inwerkingtreding ligt de nadruk op vergunningverlening en de daarmee gepaard gaande controles.
- **Wtfv** | In het kader van de inwerkingtreding van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) wordt het ingezette 'pre-toezicht' voortgezet in regulier toezicht.
- **Marktmisbruik** | De inspanningen van de AFM op dit taakgebied zullen zijn gericht op de verduidelijking van de normen zoals die in de Wet marktmisbruik zijn geformuleerd.
- **Effecten- en beleggingsinstellingen** | De oorzaken voor het onder druk staan van de mate waarin gedragsnormen worden nageleefd wordt onderzocht. De transparantie van complexe producten als warrants en reverse-convertibles en compliancerisico's door outsourcing en fusie- en overnameactiviteiten hebben hierbij bijzondere aandacht.
- **Markten en Beurzen** | De invoering van nieuwe wetgeving en richtlijnen (MiFID en Wft) en de ontwikkeling van regelgevend kader en toezichtkaders voor markten, afwikkelingsystemen en de op die markten actieve partijen (Marktpersoneel) worden voorbereid.
- **Openbare biedingen** | De implementatie van de Europese overnamerichtlijn zal veel gevolgen hebben voor het toezicht op openbare biedingen en de voorbereidingen hierop behoren tot de prioriteit.
- **IFA** | Het onderzoeksveld naar (potentiële) illegale financiële activiteiten wordt verbreed met de inwerkingtreding van de Wfd en het toezicht op beleggingsobjecten.
- **Consument** | De AFM gaat op het gebied van voorlichting aan consumenten aan de slag met twee concrete initiatieven: de zelftest om te zien of een consument klaar is om een beslissing te nemen over een financieel product en een internetforum om consumenten met elkaar in contact te brengen over financiële producten.

Kerncijfers

	2002	2003	2004	2005 realisatie	2005 planning
Toezichtuitvoering					
Toetreding					
<i>Toetreding Wte</i>					
Totaal aantal vergunninghouders per einde periode	376	363	332	335	
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek	47	39	61	18	
Ingetrokken vergunningen als toezichtsmaatregel	2	-	1	3	
Verleende vergunningen (excl. wijzigingen in bestaande vergunning)	19	26	31	26	40
Cliëntenremisiers totaal	7.985	7.996	7.887	8.308	8.250
<i>Toetreding Wtb</i>					
Totaal aantal vergunninghouders per einde periode	593	610	631	631	
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek	13	91	102	62	
Ingetrokken vergunningen als toezichtsmaatregel	-	-	-	-	
Verleende vergunningen	39	108	123	62	20
<i>Toetreding Wck</i>					
Totaal aantal vergunninghouders per einde periode	117	112	113	123	
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek	9	10	5	2	
Ingetrokken vergunningen als toezichtsmaatregel	-	-	-	-	
Verleende vergunningen	4	5	6	12	5
Financiële Diensten					
<i>Doorlopend toezicht Wte</i>					
Reguliere onderzoeken gestart	99	119	72	68	75
Incidentele onderzoeken gestart	13	35	27	22	26
Aantal overvalonderzoeken			2	2	-
<i>Doorlopend toezicht Wtb</i>					
Reguliere onderzoeken gestart	104	43	27	24	32
Incidentele onderzoeken gestart	13	17	13	7	8
Aantal overvalonderzoeken			-	3	-
<i>Toezicht op informatieverstrekking</i>					
Aantal beoordeelde Financiële Bijsluiters	nb	nb	136	124	150
Aantal beoordeelde Informatie verstrekkingen Riav/RiWtn	nb	nb	51	61	60
Aantal beoordeelde reclame uitingen	nb	nb	968	606	1.125
Aantal beoordeelde Informatie verstrekkingen Bik	nb	nb	11	4	12
Kapitaalmarkt					
<i>Voorwetenschap</i>					
Aantal gestarte onderzoeken	26	30	20	43	25
<i>Openbare Biedingen op Effecten</i>					
Dossiers geopend	15	11	24	16	20
Dossiers gesloten	14	14	16	20	
Onderzoeken art. 29 gestart	3	3	5	3	
Onderzoeken art. 29 afgerond	2	3	4	2	

	2002	2003	2004	2005 realisatie	2005 planning
<i>Buitenbeursemissies*</i>					
Aantal buitenbeursemissies	859	817	680	247	673
Aantal gedeponeerde prospectussen (exclusief series)	198	232	141	74	141
Totaal gedeponeerde buitenbeursemissies (incl. prospectussen)			673	221	300
<i>Emissies*</i>					
Aantal verstrekte goedkeuringen prospectus	nb	nb	nb	147	
Aantal goedkeuringen aanvullende prospectus	nb	nb	nb	41	
<i>Marktmisbruik (monitoring)</i>					
Aantal alerts				115	45
Integriteit					
<i>Witwasbestrijding</i>					
Aantal gestarte onderzoeken	nb	nb	96	186	243
<i>Illegale Financiële Activiteiten</i>					
Aantal ingestelde onderzoeken	150	214	373	369	362
Internettoezicht; aantal beoordeelde websites	nb	3.500	9.031	2.645	2.000
Internettoezicht; aantal onderzochte relevante websites	nb	40	64	48	64
Toezichtmaatregelen					
Totaal aangiftes bij OM	23	26	42	38	
Aantal aangiftes Voorwetenschap	12	6	2	5	
Aantal aangiftes Wmz	2	1	1	1	
Artikel 26 Wck			11	10	
Artikel 3 Wte			7	8	
Artikel 7 Wte			17	7	
Aantal overige aangiftes	9	19	4	7	
Totaal Beboete instellingen	13	19	14	19	
Boete Voorwetenschap	-	-	1	1	
Boete Wmz	-	-	1	1	
Boete prospectusplicht	1	1	-	4	
Boete reclameregels	2	-	-	-	
Boete niet-voldoen aan administratieve verplichtingen	7	2	2	5	
Boete overig	3	16	10	8	
Last onder dwangsom	52	8	12	14	
Aanwijzingen	24	10	9	24	
Publieke waarschuwingen	4	6	8	7	
Stille curator	2	3	1	1	
Intrekking vergunning	2	-	1	3	
<i>Marktmisbruik (monitoring)</i>					
Aantal handelsmaatregelen				7	6
Aantal aanwijzingen				1	10

*Sinds de komst van de nieuwe prospectusrichtlijn per 1 juli 2005 zijn de cijfers ter zake 'buitenbeursemissies' van beperkte relevantie en worden ze niet langer bijgehouden. Het overgrote deel van de 'oude effecten' volgens de 'oude Wte 1995' waarvoor een prospectusplicht bestaat, is opgegaan in het nieuwe effectenbegrip en maakt nu deel uit van de cijfers opgenomen in het onderdeel 'emissies'.

1. Toezichtuitvoering

Ulko Jonker:

» De AFM is uitgegroeid tot een echte autoriteit die van wezenlijk belang is in de wereld waarover wij schrijven en dus voor veel van onze lezers «

HET FINNISCHE

...nodig aan de ...

...van de ...

...van de ...

Ulko Jonker

hoofdredacteur van het Financiële Dagblad

‘De AFM is uitgegroeid tot een echte autoriteit die van wezenlijk belang is in de wereld waarover wij schrijven en dus voor veel van onze lezers. Het is dan ook onze journalistieke opdracht deze autoriteit kritisch en nadrukkelijk te volgen. Natuurlijk kun je twisten over de vraag hoeveel aandacht een onderwerp moet krijgen. Het lijkt er soms op dat alles wat de AFM doet nieuws is. Maar er is nu eenmaal de ene dag minder nieuws dan de andere en dan komen sommige zaken soms iets makkelijker op de voorpagina.

Ik zou wel graag meer capaciteit van mijn redactie vrijmaken voor onderzoeksjournalistiek. Dat we onderwerpen aanwijzen waar we drie maanden mee aan de slag gaan. Van die onderwerpen die we niet een dag later al in de krant kunnen hebben, maar die na onderzoek toch nieuws opleveren. Je zult als krant altijd je eigen nieuwsstroom moeten aanboren om echte primeurs op basis van gedegen onderzoek te kunnen brengen en ik denk zeker dat er in de financiële wereld nog veel te ontdekken is voor journalisten.

Volgens de nieuwe regels voor publicisten van beleggingsaanbevelingen zou onze rubriek ‘Bartjens’ niet anoniem gepubliceerd mogen worden. Ik vraag me af waarom dat niet kan? Ik ben de hoofdredacteur van deze krant, ik mag aangesproken worden op wat Bartjens schrijft.

Ik denk ook niet dat wij beleggingsaanbevelingen doen in deze rubriek. Daar hebben we wellicht een verschil van inzicht. Wanneer is iets een aanbeveling en wanneer een analyse zoals er wel meer in de krant staan? Je kunt best je conclusies trekken als belegger, maar dat zijn dan eigen conclusies, dat is niet ons advies.

Ik heb geen belangen bij welke onderneming of beurs dan ook. Het enige belang dat ik heb is een goede krant die lezers trekt en goed verkoopt. Ik begrijp wel dat er regels moeten zijn over anonieme beleggingsaanbevelingen. Maar ik vind het wel ver gaan dat de AFM zich zo nadrukkelijk wil bemoeien met wat mensen schrijven in een krant. Het is in de basis een voorschrift aan de pers waar ik grote moeite mee heb.

Wij hebben als dagblad daarin onze eigen verantwoordelijkheid. Zo hebben we onze eigen regels voor redacteuren. Het is een bewuste keuze van mij om niet te beleggen. Daar hield ik me al aan toen ik in de jaren tachtig en negentig redacteur van het Financiële Dagblad was.

Ik vond dat ik niet de schijn tegen me moest hebben dat ik belangen zou hebben bij iets dat ik opschreef. En ik vind dat ik die schijn tegen in mijn huidige positie als hoofdredacteur al helemaal moet vermijden. Daar mag nooit enig misverstand over zijn: ik moet geen enkel belang hebben bij een tendens in een verhaal, ik moet alleen belang hebben bij een goed verhaal.

Het is in principe niet verboden voor medewerkers van het Financiële Dagblad om te beleggen, maar het moet wel intern bekend zijn. We hebben ook overwogen om deze beleggingen op internet te publiceren. Mijn persoonlijke mening is dat redacteuren van het FD überhaupt niet zouden moeten beleggen. Maar dat is intern bij ons een hele discussie, ook met de directie, en ik kan dat niet opleggen. Je zou je als redacteur kunnen beperken tot beleggingsfondsen, maar zelfs daarmee kan je de schijn tegen je krijgen omdat wij jaarlijks de FD Morningstar-awards uitreiken voor de beste fondsen.

Wat je dus ook bedenkt, er blijft altijd een risico bij beleggen. Het enige wat je kunt doen, is hierover zo transparant mogelijk te zijn. Ik kan me ook het voorschrift van de AFM wel voorstellen dat personen die beleggingsaanbevelingen doen, dit met open vizier moeten doen. Maar Bartjens geeft geen advies. Het is een instituut van de krant waar ik als hoofdredacteur direct op aan te spreken ben.’

In dit hoofdstuk legt de AFM verantwoording af over de wijze waarop zij haar toezichttaken heeft uitgevoerd. Het is opgedeeld in de taakgebieden: toetreding, financiële diensten, kapitaalmarkt, de financiële infrastructuur en integriteit. Binnen deze taakgebieden legt de AFM per wettelijke taak verantwoording af.

1.1 Toetreding

Financiële instellingen moeten voor bepaalde activiteiten een vergunning hebben. Om een vergunning te verkrijgen moet een instelling onder meer voldoen aan eisen op het gebied van deskundigheid en betrouwbaarheid van bestuurders, de administratieve organisatie en interne controle en informatieverstrekking. De AFM noemt dit proces 'toetreding'. Door het vergunningstelsel krijgt de consument bepaalde waarborgen en voor marktpartijen creëert het een gelijk speelveld. De AFM waakt er tevens voor dat toetreding tot de markt alleen mogelijk is en blijft voor instellingen die zich aan de vastgestelde voorschriften en regelgeving houden.

Implementatie Wtb en Wft

De herziene Wet toezicht beleggingsinstellingen (Wtb) is per 1 september 2005 ingevoerd. In de maanden hierna is de AFM intensief bezig geweest met de behandeling en verlening van de aangevraagde vergunningen. In antwoord op het pleidooi uit de markt is een soepelere overgang op de nieuwe Wtb bewerkstelligd voor bestuurders door ook af te zien van bestuurderstoetsing als toetsing meer dan drie jaar geleden plaats heeft gevonden.

De planning van de implementatie van de Wet op het financieel toezicht (Wft) stond ten tijde van het opstellen van de begroting op juli 2005. Inmiddels is deze datum verschoven naar 1 januari 2007. In de Wft is voor wat betreft de toetreding tot de financiële sector een apart deel Markttoegang in voorbereiding. De AFM en DNB zijn in 2005 een projectgroep gestart die de gevolgen van de Wft voor de vergunningregisters in kaart brengt en die in 2006 zorg zal dragen voor één gezamenlijk extern register.

De AFM stelde zich in 2005 al tot doel om zorg te dragen voor één extern register voor wat betreft de vergunninghouders en vrijgestelden uit hoofde van de Wte 1995, Wtb en Wck. Het externe register op de AFM-website is in november opgeleverd.

Cliëntenremisier en Wet op het consumentkrediet (Wck)

Bij het opstellen van de begroting 2005 was er van uitgegaan dat de categorieën Cliëntenremisier en Wck zouden opgaan in de Wfd. Voor de Wck is dit inderdaad gerealiseerd, maar doordat de toepasselijke regelgeving voor de Cliëntenremisier niet is aangepast blijft deze categorie instellingen bestaan naast de Wfd.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van toetreding (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Standaard set indicatoren	Verbijzondering voor: Toetreding		
Throughput: Doorlooptijden		Doelwaarde 2005	Realisatie 2005 totaal
% doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijnen	% toetredingsverzoeken binnen de wettelijke termijn	90%	84,75%
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in weken	Gemiddelde doorlooptijd toetsing VVGB (in weken)	13	9
	Gemiddelde doorlooptijd vergunning Wte (in weken)	8	10,50
	Gemiddelde doorlooptijd vergunning Wtb (in weken)	8	8
	Gemiddelde doorlooptijd toetsing medebeleidsbepalers (in weken)	6	7
Output: Onderzoeken			
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal vergunningverleningen		111 (19 Wte, 80 Wtb, 12 Wck)
	Aantal personentoetsingen		523
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal vergunningverleningen	65 (40 Wte, 20 Wtb en 5 Wck)	100 (26 Wte, 62 Wtb, 12 Wck)
	Aantal personentoetsingen	700	536
Kosten per taak (x 1.000 euro)			
	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Wte-vergunningen met publieksfunctie	1.577	671	927
Wte-vergunningen zonder publieksfunctie	314	543	249
Wtb-vergunningen	2.027	932	1.278
Registratie cliëntenremisiers	561	164	135
Wck-vergunningen	140	16	
Wtb-vergunningen herziening Wtb	232	1.343	312

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Doorlooptijden:

De doorlooptijd van de Wte-aanvragen is gemiddeld genomen langer geweest dan de gestelde acht weken. Reden hiervoor is dat door het ontbreken van bescheiden of het niet kunnen voldoen aan gestelde eisen een beperkt aantal aanvragen zeer lang heeft gelopen. Er wordt door de AFM tegenwoordig meer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om conform de Algemene wet bestuursrecht de termijnen te verlengen wanneer er niet binnen acht weken kan worden beslist. 85% van alle Wte-vergunningaanvragen (inclusief de langlopende dossiers) is zodoende binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Bezwaarschriften:

In 2005 is er één uitspraak geweest van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven omtrent een besluit van de AFM uit 2003 ten aanzien van bestuurders die door de AFM niet deskundig werden geacht. Daarbij heeft de rechter het primaire besluit intact gelaten, maar diende de AFM wel een nieuwe beslissing op het ingediende bezwaar te nemen. In 2005 zijn in totaal zeven bezwaarschriften ingediend. Dit betreft ondermeer bezwaren tegen de weigering van de AFM om over te gaan tot inschrijving als cliëntenremisier op grond van onbetrouwbaarheid van de beleidsbepaler of de afwijzing van een kandidaat-bestuurder op grond van het ontbreken van voldoende deskundigheid.

Kosten per taak

Wte-vergunningen met publieksfunctie:

Gedurende 2005 is gebleken dat er verhoudingsgewijs meer aanvragen voor een 'Wte-vergunningen met publieksfunctie' binnenkwamen dan verwacht.

Wtb-vergunningen:

Doordat de herziening Wtb pas per 1 september 2005 in werking is getreden, zijn er in de eerste drie kwartalen van 2005 significant meer Wtb-aanvragen volgens de oude systematiek binnengekomen dan verwacht. Hierdoor is het aantal uren en derhalve de kosten hoger dan begroot. Voor 2006 wordt een sterke afname verwacht aangezien er, in tegenstelling tot de oude systematiek waarin een vergunningplicht per instelling gold, in de nieuwe systematiek een vergunning per beheerder wordt afgegeven.

Registratie cliëntenremisiers:

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2005 werd ervan uitgegaan dat deze taak geïntegreerd zou worden in de Wfd. Naar later bleek, was dit niet het geval. Hierdoor zijn de kosten van deze taak over geheel 2005 hoger dan begroot.

Wck-vergunningen:

Door het uitstel van de Wfd wordt deze taak later dan oorspronkelijk geïntegreerd in de taak toezicht financiële dienstverlening waardoor het toezicht langer separaat onder deze taak blijft bestaan. Hierdoor zijn de kosten van deze taak over geheel 2005 hoger dan begroot.

Wtb-vergunningen herziening Wtb:

Doordat de herziening Wtb per 1 september 2005 in plaats van het eerder verwachtte tijdstip van december 2004 is ingevoerd zijn er minder kosten voor deze taak gemaakt dan begroot.

Herziening Wet toezicht beleggingsinstellingen (Wtb)

Per 1 september 2005 is een ingrijpende wijziging van de Wet toezicht beleggingsinstellingen (Wtb) in werking getreden. Ook is een nieuw Besluit toezicht beleggingsinstellingen 2005 (Btb 2005) vastgesteld en is de Vrijstellingsregeling Wtb (VR Wtb) ingrijpend gewijzigd. De adviezen van de AFM en vooral het rapport van de Commissie Modernisering Beleggingsinstellingen hebben invloed gehad op de gewijzigde regelgeving.

De grootste wijziging betreft de vergunningverlening. De vergunning wordt niet per beleggingsinstelling verleend maar per beheerder. Nadat de beheerder een vergunning heeft verkregen doorlopen de beleggingsinstellingen voortaan een eenvoudiger meldingsprocedure. Verder zijn de informatieverplichtingen in het prospectus en het jaarverslag uitgebreid en zijn de eisen aan de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC) nader omschreven.

Alle bestaande beleggingsinstellingen met een vergunning worden er mee geconfronteerd dat per 1 maart 2006 in principe hun vergunning vervalt en dat voor die datum hun beheerder een (nieuwe) vergunning aangevraagd moet hebben om de activiteiten voort te kunnen zetten.

De herziene Wtb leidt ook tot een nieuwe procedure voor buitenlandse instellingen. Die hoeven geen vergunning aan te vragen, maar kunnen volstaan met een notificatie bij AFM als het toezicht in hun eigen land adequaat is. De AFM adviseert hierbij het ministerie van Financiën, dat eind 2005 een aantal landen al heeft aangewezen waarvan het toezicht voldoet aan de eisen.

1.2 Financiële Diensten

De AFM heeft een grote rol in de relatie tussen vragers en aanbieders van financiële diensten en producten. Ze ziet er op toe dat aanbieders uit de bank-, verzekerings- en effectenwereld voldoende transparant zijn. Hetzelfde geldt voor de aangeboden producten. Bovendien stelt de AFM eisen aan de deskundigheid en betrouwbaarheid van aanbieders, net als aan de zorgplicht en klachtenbehandeling voor niet-professionele klanten. Het voorlichten van het publiek over de financiële markten en het toezicht daarop valt ook onder dit taakgebied.

1.2.1 Wte, Wtb en E-money

Het toezicht op de Wte en de Wtb richt zich op de primaire uitgangspunten van het toezicht van de AFM: het bevorderen van een ordelijk en transparant marktproces, een zuivere verhouding tussen marktpartijen en de bescherming van de consument. Om dit doel te bereiken wordt met behulp van de vastgestelde controlestrategie toezicht uitgeoefend op naleving van de Wet toezicht effectenverkeer (Wte) – voor wat betreft de effecteninstellingen – en de Wet toezicht beleggingsinstellingen (Wtb). Daarnaast is de AFM tevens belast met het toezicht op elektronische geldinstellingen.

Wte en Wtb

In 2005 heeft de AFM met voldoening geconstateerd dat in de markt initiatieven zijn ontwikkeld die bijdragen aan de realisering van de door de AFM nagestreefde doelen. Dit bleek onder meer uit het overleg dat de AFM met marktpartijen heeft gevoerd om de aanbevelingen van de Commissie Modernisering Beleggingsinstellingen te realiseren. Deze aanbevelingen waren gericht op een verbetering van de positie van beleggers door lagere kosten, een grotere transparantie en meer waarborgen voor de behartiging van de belangen van beleggers. Aanleiding tot de instelling van de commissie was het themaonderzoek beleggingsinstellingen dat in 2004 is uitgevoerd.

Ook met betrekking tot de verbetering van de processen rond de ontwikkeling en aanbidding van nieuwe producten signaleerde de AFM in 2005 initiatieven bij marktpartijen. Belangrijke doelen van de initiatieven waren een adequatere inventarisering van de productrisico's en de transparante communicatie daarover aan cliënten. Deze punten kwamen onder de aandacht door het themaonderzoek naar producten dat in 2005 is afgerond. Dit onderzoek heeft tevens een beter beeld doen ontstaan van de betekenis van zorgplicht en hoe de processen rond de ontwikkeling en aanbidding van producten kunnen worden ingericht met het oog op een adequate invulling van deze plicht.

Waar tijdens deze onderzoeken werd vastgesteld dat beleggers en/of klanten zijn benadeeld, heeft de AFM geïnformeerd of de benadeelde partijen schadeloos zijn gesteld. Als dat niet zo was dan heeft de AFM bevorderd dat alsnog tot een vergoeding van schade wordt overgegaan. In 2005 zijn het met name verzekeraars geweest die mede op verzoek van de AFM hebben onderzocht of verschillen tussen offertes en administratie van beleggingsverzekeringen hebben geleid tot nadeel voor klanten. Vooralnog hebben deze onderzoeken geleid tot compensatie van cliënten voor een totaal van omstreeks € 160 miljoen.

Het toezicht op effecten- en beleggingsinstellingen voor de beoordeling van de effectiviteit zijn in de begroting 2005 de volgende prestatie-indicatoren geformuleerd: de scores in de bijdragemodellen, het aantal gerealiseerde onderzoeken en de mate waarin de AFM zich bezighoudt met directe toezichtuitvoering op dit terrein.

Met betrekking tot de scores in de bijdragemodellen werd in de begroting 2005 opgemerkt dat de AFM zich tot doel heeft gesteld de gemiddelde score in 2005 minimaal gelijk te houden aan de score in 2004. Dit ondanks de uitbreiding van de wettelijke normen die in 2005 plaatsvond. De scores in het bijdragemodel zeggen iets over de mate waarin instellingen volgens zichzelf voldoen aan de geldende wet- en regelgeving omdat het een middel tot self assessment is. De AFM houdt bij deze self

assessment echter wel strikt de vinger aan de pols en checkt of de door de instellingen toegekende scores realistisch zijn. De strekking van deze doelstelling is dan ook dat de onder toezicht staande instellingen in 2005 net zozeer de geldende regels naleefden als een jaar eerder, ondanks de uitbreiding en wijziging van een deel van die regels.

Om dit doel te bereiken zette de AFM pro-actief toezicht in, gericht op het terdege informeren van de betrokken instellingen. Zo werden er bijvoorbeeld presentaties gegeven bij de betrokken instellingen en werden deze geconsulteerd over de nieuwe Wtb. De invoering daarvan had overigens mede tot resultaat dat de onder de Wtb vallende instellingen in 2005 geen bijdragemodel hoefden in te vullen. Vanwege het feit dat op 1 september 2005 de herziene Wtb van kracht werd (zie tekstbox pagina 39) leek een uitrol van het bijdragemodel rond dat tijdstip niet opportuun. De instellingen die onder de Wte vielen, realiseerden in het verslagjaar echter een gemiddelde score van 2,97 tegenover een score van 2,95 een jaar eerder.

De doelen die werden gesteld met betrekking tot het aantal gerealiseerde onderzoeken waren de volgende. Voor wat betreft de door de AFM uit te voeren themaonderzoeken werd gesteld dat er drie uitgevoerd zouden worden, terwijl met betrekking tot de uit te voeren reguliere onderzoeken werd gesteld dat minimaal alle risico's in het hoogste risicokwartiel zouden worden onderzocht.

In 2005 werden uiteindelijk vijf themaonderzoeken uitgevoerd, te weten de onderzoeken vastgoed-CV's en -fondsen, producten, beleggersgiro's, beleggingsverzekeringen en hedge funds. De thema-onderzoeken producten en beleggingsverzekeringen werden reeds in 2004 gestart en in 2005 afgerond, de overige onderzoeken werden in 2005 gestart en zullen in de loop van 2006 worden afgerond.

Met betrekking tot de instellingsspecifieke, reguliere onderzoeken hanteert de AFM een risicobenadering waarbij de grootste risico's de grootste aandacht krijgen. De AFM gebruikt daarvoor een intern systeem van risicoclassificatie, waarbij de grootste risico's gekenmerkt worden door een hoge score. Onvoldoende scores in het bijdragemodel die niet tot adequate actie leiden bij het verantwoordelijke management leiden zonder meer tot een hoge score in het risicomodel.

Instellingen die bijvoorbeeld producten aanbieden waarvan de fee-structuur niet helder is of die onderdeel zijn van een niet-overzichtelijke groepsstructuur kunnen eveneens rekenen op een grotere belangstelling vanuit de AFM. Ook instellingen waarover een toenemend aantal klachten ontvangen wordt, waar fors geherstructureerd wordt of waar recentelijk overtredingen zijn geconstateerd, scoren hoog op de AFM-schaal. In totaal zijn er meer dan twintig signalen die tot een hogere score in het AFM-risicomodel leiden.

Vanwege het feit dat in 2005 een aantal onderzoeken significant meer capaciteit opeisten dan voorzien, werden bij zowel de Wte- als de Wtb-vergunninghouders minder onderzoeken gestart dan oorspronkelijk begroot. In totaal werden 126 instellingsspecifieke onderzoeken gestart (Wte: 92 en Wtb: 34) terwijl er 118 werden afgerond (Wte: 88 en Wtb: 30). Hierbij werden echter wel alle risico's die onderkend werden in het hoogste kwartiel daadwerkelijk onderzocht.

Voor wat betreft de derde indicator, de mate van directe toezichtuitvoering, kan eveneens gesteld worden dat de gehanteerde doelstelling bereikt is. Het percentage door de accountgroepen aan directe toezichtuitvoering bestede uren bedroeg conform het begrote percentage 70%.

'Behavioural audit'

Traditioneel richt de AFM zich in haar onderzoeken op mogelijke gebreken in de uitkomsten van bedrijfsprocessen. Op deze manier pakt de AFM echter niet al de oorzaak van de gebreken aan. Vaak nemen instellingen zelf initiatieven om de grondoorzaak te verhelpen, maar soms ook niet.

Begin 2005 is de AFM begonnen ervaring op te doen met de 'behavioural audit'. De doelstelling is om juist bij de start van het bedrijfsproces te onderzoeken wat de oorzaken zijn van het niet naleven van regelgeving door financiële instellingen. De AFM meent dat 'mindset' en gedrag aan de basis liggen van mogelijke compliance-risico's en dat feitelijke issues vaak symptomen zijn van onderliggend gebrek aan kennis of overtuiging.

De hypothese is dat er sprake kan zijn van weeffouten in de structuur en cultuur van een organisatie. In een 'behavioural audit' wordt onderzoek gedaan naar de 'tone at the top' en het voorbeeldgedrag van managers. Ook kijkt de AFM naar informatie- en rapportagestromen en de compliance-structuur en -cultuur. Een deel van dit type onderzoek wordt gedaan op basis van vrijwilligheid, omdat er geen wettelijke grondslag voor is.

Mede naar aanleiding van de eerste resultaten wil de AFM voor de toekomst de onder toezicht staande instellingen zich bewust laten worden van de belangrijkste risico's met betrekking tot het voldoen aan wet- en regelgeving. Daartoe overweegt de AFM instellingen te ondersteunen met een efficiënt op elektronische enquêtes gebaseerd instrument waarmee een beeld verkregen wordt van de compliance cultuur en dus de 'soft controls' die in de organisatie aanwezig zijn.

Toezicht op e-money

Nadat in 2004 het toezichtconcept werd ontwikkeld, is per 1 januari 2005 het toezicht op elektronische geldinstellingen in het reguliere toezicht opgenomen. Onder het toezicht op e-money vallen banken, vrijgestelde instellingen en één vergunninghouder. In het kader van dit toezicht let de AFM op naleving van de omwisselplicht, juiste en transparante informatieverstrekking en adequate klachtenafhandeling. In 2005 heeft de AFM op basis van het risicogeoriënteerde toezichtconcept de naleving van deze gedragsregels door vrijgestelde instellingen onder meer getoetst door middel van een vragenlijst.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van de Wtb en Wte (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Wtb Standaard set indicatoren	Doelwaarde	Realisatie
Throughput: Directe uren	2005	2005 totaal
Mate waarin accountgroepen zich bezig houden met directe toezichtuitvoering	70%	70%
Throughput: Doorlooptijden		
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in weken		20,75
Gemiddelde doorlooptijd thema-onderzoeken in weken		55

Output: Onderzoeken			
Aantal gestarte onderzoeken (regulier / thema / incidenteel)	40	34	
Aantal gestarte Wte- en Wtb overstijgende thema onderzoeken	3	3	
Aantal afgeronde onderzoeken (regulier / thema / incidenteel)	26	30	
Aantal afgeronde Wte- en Wtb overstijgende thema onderzoeken		2	
Wte Standaard set indicatoren		Doelwaarde	Realisatie
Throughput: Directe uren		2005	2005 totaal
Mate waarin accountgroepen zich bezig houden met directe toezichtuitvoering	70%	70%	
Throughput: Doorlooptijden			
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in weken		24	
Gemiddelde doorlooptijd thema-onderzoeken in weken		55	
Output: Onderzoeken			
Aantal gestarte onderzoeken (regulier / thema / incidenteel)	101	92	
Aantal afgeronde onderzoeken (regulier / thema / incidenteel)	65	88	
Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie	Begroting	Begroting
	2005	2005	2006
Toezicht effectenbemiddeling	12.417	10.373	10.377
Toezicht beleggingsinstellingen	4.282	5.360	6.104
Toezicht op e-money	29	57	46
Toezicht op cliëntenremisiers	1.207	663	1.214

Toelichting kosten per taak

Door een groot aantal incidenten en het omvangrijke themaonderzoek producten is meer tijd besteed aan het toezicht op effectenbemiddeling dan voorzien. Ook is op basis van signalen gekeken naar effectenbemiddelaars die zonder de benodigde vergunning actief waren, onder andere de zogenaamde "boilerrooms".

Door het sneller afronden van een aantal onderzoeken en het verschuiven van prioriteiten naar Toezicht effectenbemiddeling (ondermeer ten gevolge van het themaonderzoek beleggersgiro's), zijn minder tijd en kosten aan de taak Toezicht beleggingsinstellingen besteed dan voorzien.

In de steekproef naar internetuitingen zijn meer sites aangetroffen van cliëntenremisiers dan verwacht, ook zijn meer advertenties beoordeeld van cliëntenremisiers dan voorzien. Hierdoor zijn ook de kosten hoger uitgevallen.

Toezicht op informatieverstrekking

Binnen het taakgebied 'financiële diensten' houdt de AFM toezicht op de informatieverstrekking van financiële instellingen aan consumenten. Uitgangspunt in het toezicht is het voorkomen van misleiding van de consument.

Het taakgebied omvat de volgende wettelijke taken:

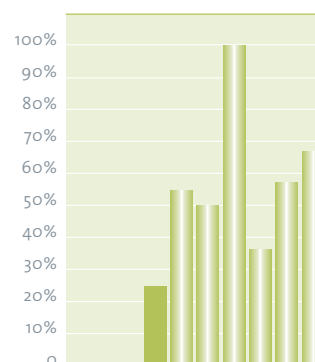
- **Wtb:** Toezicht op reclame-uitingen van beleggingsinstellingen via diverse mediakanalen;
- **Wte:** Toezicht op reclame-uitingen van Wte-instellingen via diverse mediakanalen;
- **Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen (Bik):** Toezicht op informatieverstrekking aan de consument over afwikkelingssystemen van kredietinstellingen;
- **Regeling informatieverstrekking aan verzekeringnemers (Riav):** Toezicht op informatieverstrekking van verzekeraars aan consumenten via alle mogelijke kanalen;
- **Regeling informatieverstrekking wet natura-uitvaartverzekeringsbedrijf (RiWtn):** Toezicht op informatieverstrekking van natura-uitvaartverzekeraars aan consumenten via alle mogelijke kanalen;
- **Financiële Bijsluiter:** Toezicht op naleving van de regelgeving van de financiële bijsluiter (FB), als onderdeel van de verplichte informatieverstrekking aan de consument bij aanbidding van complexe producten;
- **Wet op het consumentenkrediet (Wck):** Toezicht op de naleving van de Wck- regelgeving door kredietverstrekkers en kredietbemiddelaars. Dit omvat onder andere het toezicht op reclame-uitingen uit hoofde van het Besluit kredietaanbiedingen (Bka).

De algemene doelstelling voor het toezicht op de wet- en regelgeving op het gebied van informatieverstrekking is drieledig. De 'financiële consument' dient goed geïnformeerd te zijn, maar draagt hierbij ook een eigen verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd moet de informatieverstrekking van instellingen aan de consument juist en volledig zijn. Tot slot heeft het toezicht op informatieverstrekking tot doel de instellingen te houden aan de wet- en regelgeving.

In aansluiting op de jaaragenda zette de AFM in 2005 in op het uitwerken van een verbeterde versie van de financiële bijsluiter voor complexe producten en de introductie van een grafische risicometer (risico indicator).

Ten aanzien van de toetsing van de compliance van reclame-uitingen, verzekeringspolissen en financiële bijsluiters zijn informatiedocumenten beoordeeld. De compliance van de documenten wordt in nevenstaand figuur weergegeven.

Naar aanleiding van de teleurstellende uitkomsten van deze onderzoeken is de markt geïnformeerd welke gebreken de AFM vaker in de financiële bijsluiter constateert en de wijze waarop de marktpartijen de regelgeving juist dienen na te leven.

Nieuwe Financiële Bijsluiter: 'Loop geen onnodig risico'

De AFM heeft een nieuwe Financiële Bijsluiter ontwikkeld. Die is korter en overzichtelijker en bevat een zogeheten 'risicometer'. Op dit label kan de consument in één oogopslag zien hoe groot of klein de risico's van het product zijn. De nieuwe Financiële Bijsluiter stelt consumenten in staat om de rendementen, financiële risico's en kosten van een complex financieel product beter te doorgronden, en producten gemakkelijker met elkaar te vergelijken.

De nieuwe Financiële Bijsluiter is het resultaat van de evaluatie die de AFM in 2004 heeft uitgevoerd onder aanbieders en consumenten die de bijsluiter sinds juli 2002 gebruiken. Uit deze evaluatie is gebleken dat zowel aanbieders als consumenten het doel van de Financiële Bijsluiter onderschrijven, maar het document als ingewikkeld en onduidelijk ervaren. De begrijpelijkheid, helderheid en lengte bleken grote problemen. De nieuwe bijsluiter krijgt een eenvoudiger opmaak die door de verplichte toepassing de vergelijkbaarheid van producten vergroot.

In de Nadere Regeling financiële dienstverlening (NRfd) waar de nieuwe bijsluiter onderdeel van uitmaakt, zijn ook nieuwe regels opgenomen voor een verplichte waarschuwingszin bij radioreclames. De nieuwe waarschuwing luidt 'Loop geen onnodig risico. Lees de Financiële Bijsluiter'. Bovendien moet het risico worden vermeld aan de hand van de risicometer. De AFM stelt de verplichte geluidsweergave van de waarschuwingszin ter beschikking via de website.

Op de naleving van deze nieuwe regels gaat de AFM in 2006 verscherpt toezien. De AFM gaat sneller reageren en sneller maatregelen treffen als de normen niet worden nageleefd.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van toezicht op informatieverstrekking (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Standaard set indicatoren		Verbijzondering voor: Informatieverstrekking		Doelwaarde	Realisatie
Output: Onderzoeken				2005	2005 totaal
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken		Aantal beoordeelde informatieverstrekkingdocumenten (reclames, FB's, polisvoorwaarden etc)			791
Aantal gestarte thema-onderzoeken		Aantal thematische onderzoeken en steekproeven		10	20
Output: Toezichtmaatregelen					
Aantal normenoverdragende gesprekken/brieven		Aantal normoverdragende gesprekken / brieven en vrijwillige toetsingen		350	402
Output: Naleving normen					
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. (schatting o.b.v. (pre)toezicht) totale aantal overtredingen (pakkans)		Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. het aantal onderzochte gevallen voor BIK, Riav/RiWtn, FB's, Wck/Wte emissies/Wte Bijlage 7/Wtb in %			53%
Uitkomsten bijdragemodel		Volledigheid invullen bijdragemodel FB, RIAV/RiWtn, reclame Wtb, reclame Wte			96%

Aanvullende indicatoren

Prestatie-indicator	Doelwaarde	Realisatie
	2005	2005 totaal
Aantal (toegewezen) klachten consumenten over financiële dienstverlening		1.195
Aantal beantwoorde vragen van consumenten	5.400	5.604
Aantal en lengte bezoek website (Nederlandse en Engelse consumentenwebsite)		89.635
Aantal publieksfolders	3.800	8.566
Aantal rapporten (hardcopy en downloads)		11.653

Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie	Begroting	Begroting
	2005	2005	2006
Toezicht financiële bijsluiter	924	708	902
Toezicht Wck	785	496	.*
Overig gedragtoezicht Bik	20	55	30
Overig gedragtoezicht Riav	800	293	.*

* Kosten gaan in 2006 op in Wfd

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Door gerichte aanschrijving aan de onder toezicht staande instellingen over de naleving van de regelgeving is meer tijd en aandacht besteed aan het toezicht op de Financiële Bijsluiter. Daarnaast is bij levensverzekeringen ook de overige productinformatie opgevraagd en beoordeeld.

Door het uitstel van de Wfd wordt de Wck-taak later dan oorspronkelijk begroot geïntegreerd in de taak Toezicht financiële dienstverlening. Hierdoor is het toezicht langer separaat onder deze taak blijven bestaan en zijn de kosten over geheel 2005 hoger dan begroot.

Door het bijstellen van de prioriteiten zijn een aantal Bik onderzoeken doorgeschoven naar 2006. Hierdoor zijn de kosten lager uitgevallen.

Door het uitstel van de Wfd wordt Riav later dan oorspronkelijk begroot geïntegreerd in de taak Toezicht financiële dienstverlening. Hierdoor is het toezicht langer separaat onder deze taak blijven bestaan en zijn de kosten over geheel 2005 hoger dan begroot.

1.2.3 Effectentypisch gedragtoezicht

Binnen het taakgebied 'financiële diensten' valt ook het effectentypisch gedragtoezicht (ETGT) op pensioenfondsen, verzekeraars, beleggingsinstellingen en kredietinstellingen die niet het effectenbedrijf uitoefenen. Zij dienen op grond van de wetgeving maatregelen te treffen die voorkomen dat de instelling onzorgvuldig omgaat met belangenverstremgeling, koersgevoelige informatie en koersmanipulatie. Ook dient voorkomen te worden dat medewerkers van die instellingen zich daaraan privé schuldig maken.

De naleving van de van toepassing zijnde regelgeving is in 2005 door de AFM getoetst aan de hand van bijdragemodellen en onderzoeken. Veel van de instellingen voldeden nog niet geheel aan de regelgeving. In bijna alle gevallen is de opzet van de maatregelen gestart maar stond de uitvoering nog aan het begin. Met de onderzochte instellingen werden dwingende afspraken gemaakt om binnen afgesproken termijnen de lacunes in te vullen. Uit nadere onderzoeken en de ultimo 2005 en begin 2006 te versturen bijdragemodellen moet blijken in hoeverre dit adequaat wordt opgepakt.

Binnen de regelgeving is sprake van een vrijstellingsregeling die een groot deel van de marktpartijen geheel vrijstelt van ETGT-regelgeving en toezicht daarop door de AFM. Aangezien zowel vanuit de markt als vanuit de AFM en de wetgever is geconcludeerd dat de vrijstelling wat rigide is en niet geheel

aansluit bij de werking van de markt, is besloten te onderzoeken hoe aanpassing van de vrijstellingsregeling kan plaatsvinden. Het voorstel, dat gelijktijdig met de invoering van de Wft tot wet verheven moet worden, speelde daarbij zoveel mogelijk in bij een minder strak en meer op principes gebaseerd kader. Deze aanpassing werd onder marktpartijen geconsulteerd.

Indicatoren en kerncijfers

De volgende indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van ETGT (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Standaard set indicatoren		Verbijzondering voor: ETGT		Doelwaarde	Realisatie
Output: Onderzoeken				2005	2005 totaal
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal gestarte onderzoeken				
	Aantal onderzoeken verzekeringsmaatschappijen			21	11
	Aantal onderzoeken pensioenfondsen			21	16
	Aantal onderzoeken beleggingsinstellingen			5	0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal onderzoeken verzekeringsmaatschappijen				4
	Aantal onderzoeken pensioenfondsen				13
	Aantal onderzoeken beleggingsinstellingen				0
Onderzoeken toepassing vrijstellingsregeling	Verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen			40	34
Output: Toezichtmaatregelen					
Aantal normenoverdragende gesprekken/brieven	Aantal normoverdragende toezichtgesprekken			10	8
Outcome: Naleving normen					
Score bijdragemodel	Compliance				2,2
	Marktintegriteit				2,6

Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie	Begroting	Begroting
	2005	2005	2006
ETGT	1.000	1.259	1.249

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

In verband met een tijdelijk lager beschikbaar capaciteitsniveau heeft de AFM besloten in 2005 te volstaan met een kleiner aantal onderzoeken dan gepland in de begroting.

1.3 Kapitaalmarkt

De taak van de AFM bij de relatie tussen effectenuitgevende instellingen en beleggers en die tussen beleggers onderling heeft exclusief betrekking op effecten. Het toezicht betreft onder andere emissies en overnames. Ook de bestrijding van marktmisbruik valt onder dit taakgebied.

De belangrijkste taken zijn het toezien op transparantie van ondernemingen bij het uitgeven van effecten (IPO's en andere emissies), op de doorlopende verplichtingen daarna (rapportages over de financiële positie van ondernemingen en het openbaar maken van voor beleggers relevante informatie), op het naleven van het verbod op marktmanipulatie en op eisen die worden gesteld aan openbare biedingen op effecten. Het gaat hier dus niet om effectendiensten als advisering, bemiddeling of vermogensbeheer; deze diensten vallen immers onder de relatie tussen vragers en aanbieders van diensten en producten.

Het taakgebied omvat in 2005 de volgende wettelijke taken:

- Toezicht op openbare biedingen op effecten (OBE) en emissies
- Toezicht op de naleving Wet melding zeggenschap (Wmz) en meldingen transacties door insiders
- Bestrijding van handel met voorwetenschap
- Bestrijding van manipulatie
- Toezicht op koersgevoelige informatie
- Toezicht op publicisten
- Toezicht op de naleving klikplicht

1.3.1 Toezicht emissies en openbare biedingen

Toezicht op emissies

Zoals aangekondigd in de Jaaragenda trad per 1 juli 2005 de prospectusrichtlijn in werking. Daarmee is tevens het nieuwe prospectustoezicht bij de AFM gestart en kwam aan het toezicht van Euronext Amsterdam voor prospectussen van beursgenoteerde effecten een einde. Vanaf de inwerkingtreding van de richtlijn was er sprake van een geharmoniseerd toezichtregime van vereisten waaraan een prospectus moet voldoen voor zowel beursgenoteerde- als niet beursgenoteerde effecten. Aan de inwerkingtreding van het nieuwe prospectustoezicht ging een pre-toetsingfase vooraf. In deze fase toetste de AFM gedurende een aantal maanden voorafgaande aan 1 juli 2005 documentatie op basis van de vereisten van de nieuwe richtlijn, teneinde een grote toevloed van aanvragen voor goedkeuring per 1 juli 2005 te voorkomen.

De invoering van de prospectusrichtlijn is een grote stap in het integratieproces van de Europese kapitaalmarkten. Hiermee wordt het nieuwe paspoortstelsel voor prospectussen ingevoerd. Met het verlenen van een goedkeuring van een prospectus kan tevens worden verzocht om het verstrekken van een kennisgeving (Europees paspoort) aan andere EU effectentoezichthouders. Hiermee kan een uitgevende instelling met één enkele goedkeurende verklaring effecten aan het publiek aanbieden of toelating tot de handel op een gereguleerde markt aanvragen, waar dan ook binnen de EU.

In de eerste zes maanden van het nieuwe prospectustoezicht werden 188 (aanvullende) prospectussen van een goedkeuring voorzien. In een gemiddeld goedkeuringsproces zijn per prospectus circa drie tot vier toetsingsronden nodig om tot een goedkeuring te kunnen komen.

Implementatie Prospectusrichtlijn

Per 1 juli 2005 treedt de Prospectusrichtlijn 2003/71 in werking. Gelijktijdig treedt volgens planning de wetgeving ter implementatie van de richtlijn en het operationele prospectustoezicht bij de AFM in werking. In de nacht van 30 juni op 1 juli 2005 worden diverse prospectussen die in de maanden voorafgaand aan 1 juli 2005 zijn getoetst, voorzien van een definitieve goedkeuring en met een kennisgeving ('paspoort') verstuurd aan andere EU-toezichthouders. Daarmee is mogelijk gemaakt dat vele frequente uitgevende instellingen in staat zijn gesteld om zonder onderbreking door te kunnen gaan met hun emissieprogramma's op basis van nieuwe documentatie die voldoet aan de Prospectusrichtlijn.

Met de invoering van het nieuwe prospectustoezicht komt een einde aan een periode van bijna twee jaar intensieve voorbereiding op het gebied van wetgeving, toezichtstrategie, processen, werving en training van teamleden, consultatie en overleg. Tevens komt er een einde aan het prospectustoezicht dat wordt uitgevoerd door Euronext Amsterdam. Het gehele proces wordt begeleid door de Werkgroep Invoering Toezicht op Emissies met daarin alle belangrijke stakeholders op de emissiemarkt vertegenwoordigd (advocatenkantoren, grootbanken, uitgevende instellingen, Euronext Amsterdam, het ministerie van Financiën en een aantal vertegenwoordigende organisaties). De inzet van de AFM in samenwerking met alle bovengenoemde stakeholders resulteert in een soepele invoering in Nederland van het nieuwe prospectustoezicht.

Toezicht op openbare biedingen

Het jaar 2005 kenmerkte zich door verdere veranderingen in dossiers op het gebied van openbare biedingen. Zo waren in totaal vijf dossiers te karakteriseren als een vijandig bod, waarbij de doelvennootschap geen medewerking verleende aan het bod. Tevens was er in één dossier sprake van een zogeheten tenderbod, waarbij een bieder aangaf hoeveel effecten hij maximaal wilde verwerven en daarbij marktpartijen uitnodigde om aan te geven tegen welke condities zij bereid waren om de effecten over te dragen. Zowel het vijandig bod als het tenderbod zijn in de voorgaande jaren zeer beperkt voorgekomen. Overigens was het aantal dossiers in 2005 minder groot dan in andere jaren (zestien dossiers in 2005 tegen gemiddeld 20 dossiers in de jaren daarvoor). Niettemin was er in een drietal dossiers sprake van een bod op een uitgevende instelling die onderdeel uitmaakt van de AEX-index.

In de eerste helft van 2005 vond de consultatie plaats door het ministerie van Financiën inzake het wetsvoorstel betreffende het openbaar overnamebod. Met dit voorstel wordt de Europese 13^e richtlijn (de Overnamerichtlijn) geïmplementeerd in de Wet toezicht effectenverkeer en het Burgerlijk Wetboek. De richtlijn dient in mei 2006 te zijn geïmplementeerd. Het naar aanleiding van de consultatie aangepaste wetsvoorstel is in december aan de Tweede Kamer gestuurd. In 2006 zal met het ministerie van Financiën worden gesproken over het Besluit Openbare Biedingen, waarbij verder invulling wordt gegeven aan de vereisten die in de wet zijn opgenomen.

Indicatoren en kerncijfers

Onderstaand een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van emissies en openbare biedingen (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Standaard set indicatoren	Verbijzondering voor: Emissies & OBE	Doelwaarde	Realisatie
Throughput: Doorlooptijden		2005	2005 totaal
% doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijnen	Prospectus: 10 werkdagen, 20 werkdagen ingeval van uitgevende instellingen zonder effecten tot de handel op gereguleerde markt toegelaten of heeft aangeboden, behoudens noodzaak aanvullende informatie. Aanvullende prospectus: 7 werkdagen. Biedingsbericht: 10 werkdagen	100%	100%
Output: Signalen			
Aantal signalen/meldingen	Emissies		2
	OBE		0
Output: Onderzoeken			
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	Emissies		0
	OBE		2
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	Emissies		0
	OBE		2
Output: Toezichtmaatregelen			
Aantal normenoverdragende gesprekken/brieven	Emissies		0
	OBE		2
Outcome: Naleving normen			
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. (schatting o.b.v. (pre)toezicht) totale aantal overtredingen (pakkans)	Aantal geconstateerde overtredingen voor Emissies en OBE	5	4

Aanvullende prestatie-indicatoren

Prestatie-indicator	Doelwaarde	Realisatie	
	2005	2005 totaal	
Aantal goedkeuringen prospectus		147	
Aantal aanvullende prospectussen		41	
Aantal geopende dossiers	20	16	
Voldoen aan level 3 harmonisatieregels	100%	100%	
Kosten per taak (x 1.000 euro)			
	Realisatie	Begroting	Begroting
	2005	2005	2006
Toezicht openbare biedingen op effecten	1.047	483	509
Ontheffingen primaire markt	1	36	
2 ^e fase toezicht openbare biedingen effecten	137	290	280
Toezicht op emissies (inclusief toezicht effectenuitgevende instellingen)	5.138	4.925	4.581

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

- **Emissies:** door beperkte onderbezetting heeft de AFM volstaan met een tijdelijk licht lagere toezichtintensiteit dan voorzien in de begroting.
- **OBE:** de toename van de kosten was mede een gevolg van de vele bijzonderheden die in de diverse dossiers speelden waardoor andere (toezicht)afdelingen betrokken dienden te worden bij OBE.

1.3.2 Marktmisbruik

Het jaar 2005 is te verdelen in de periode van voor de inwerkingtreding van de Wet marktmisbruik (per 1 oktober 2005) en na deze datum. Tot 1 oktober had de AFM bevoegdheden ten aanzien van de onderzoeken aangaande het handelen met voorwetenschap en werd gewerkt aan de implementatie van de nieuwe wet. In de voorbereidingsfase zijn controle- en handhavingstrategieën op basis van risicoanalyses ontwikkeld en zijn de bijbehorende (administratieve) organisatie en IT-systemen neergezet en ontwikkeld. Bovendien is zowel intern als extern gecommuniceerd over de nieuwe wet, onder meer door een groot voorlichtingseminar voor marktpartijen. Daarnaast zijn brochures gepubliceerd, is een groot aantal veelgestelde vragen op de website opgenomen en is een 'snelgids' over koersgevoelige informatie gepubliceerd.

Na 1 oktober kreeg de AFM bevoegdheden op grond van de Wet marktmisbruik, waaronder het reeds bestaande verbod op handel met voorwetenschap, maar nu ook het verbod op marktmanipulatie en de verplichtingen ten aanzien van koersgevoelige informatie, insiders, publicisten van beleggingsaanbevelingen en de klikplicht voor effecteninstellingen. Tevens kreeg de AFM de bevoegdheid tot het nemen van handelsmaatregelen, waaronder het onderbreken van de handel in effecten. Van deze bevoegdheid heeft de AFM in 2005 zes keer gebruik gemaakt: vijf keer onderbrak de AFM de handel, eenmaal is de handel doorgehaald.

Ofschoon de periode na 1 oktober relatief kort is, kan worden gezegd dat door de inwerkingtreding van de Wet marktmisbruik de variëteit in de signalen en daarmee de hoeveelheid onderzoeken is toegenomen. Daarnaast is de AFM een aantal onderzoeken gestart op grond van informatie van banken, de zogenaamde 'klikplicht'. De klikplicht is ingesteld voor effecteninstellingen voor het geval dat zij een redelijk vermoeden hebben van handel met voorwetenschap of marktmanipulatie bij transacties dan wel orders van cliënten. Tenslotte heeft de AFM wekelijks contact gehad met verschillende marktpartijen, waarbij vragen en onduidelijkheden gezamenlijk besproken en waar mogelijk opgelost werden.

Wet marktmisbruik

De nieuwe Wet marktmisbruik is per 1 oktober ingegaan en vormt een belangrijke aanvulling op het toezicht op beursgenoteerde ondernemingen. De AFM krijgt onder meer de taak om toe te zien op de publicatie van koersgevoelige informatie, dat tot dan toe door Euronext werd gedaan.

Om de marktpartijen goed en tijdig te informeren, organiseert de AFM eind augustus en begin september een aantal voorlichtingsbijeenkomsten waarbij in totaal circa duizend deelnemers aanwezig zijn, voornamelijk vertegenwoordigers van effecten- en effectenuitgevende instellingen. Maar ook ruim tachtig publicisten, analisten en journalisten krijgen uitgebreide voorlichting over de nieuwe regels, vooral over de voor hun geldende regels voor beleggingsaanbevelingen.

Met het toezicht op de naleving van de Wet marktmisbruik, krijgt de AFM ook de bevoegdheid tot het nemen van handelsmaatregelen. Daar waar Euronext nog steeds verantwoordelijk is voor handelstechnische maatregelen, heeft de AFM de bevoegdheid gekregen een handelsmaatregel te nemen indien koersgevoelige informatie niet onverwijld of niet voor een ieder toegankelijk openbaar wordt gemaakt of als er onterecht uitstel wordt genomen van het openbaar maken van koersgevoelige informatie.

Om te kunnen bepalen of informatie een significante invloed op de koers kan hebben, en daarmee koersgevoelig is, hebben de Europese en de Nederlandse wetgevers de term 'redelijk handelende belegger' geïntroduceerd. Dit is in navolging van wat in de VS en het VK reeds gebruikelijk was ('the reasonable investor').

In het vierde kwartaal leidt dit vijf maal tot een handelsonderbreking en eenmaal tot het doorhalen van de handel. Het grootste deel van deze handelsmaatregelen is in goed overleg met de betrokken uitgevende instelling genomen.

Wmz/Meldingsregeling

De aanpassing van de Wmz heeft niet zoals eerder gemeld in 2005 plaatsgevonden, maar naar verwachting medio 2006. Deze aanpassing betekent onder meer dat er meer momenten zullen zijn voor het doen van meldingen. Anderzijds is door de invoering van de Wet Marktmissbruik het aantal meldingen ingevolge de Insidermeldingsregeling teruggelopen. Ten eerste doordat het aantal categorieën van meldingsplichtige personen is teruggebracht en ten tweede doordat de melding kan worden uitgesteld tot een bedrag van € 5.000.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van Marktmissbruik (voor de betreffende toezichtsmaatregelen zie overzichtstabel, hoofdstuk 1.6).

Standaard set indicatoren		Verbijzondering voor: SMS		Doelwaarde	Realisatie
Output: Signalen				2005	2005 totaal
Aantal signalen/meldingen	Aantal meldingen (Wmz, Wte)				0
	Aantal behandelde meldingen (Wmz, Wte)			4.500	3.659
	Aantal signalen naar onderzoek			20	34
	Aantal alerts			45	115
	Aantal signalen voorwetenschap				83
Output: Onderzoeken					
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal onderzoeken (incl. voorwetenschap)			25	45
	Aantal onderzoeken Wmz en meldingsregeling			5	3
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal onderzoeken Wmz en meldingsregeling				1
Output: Toezichtmaatregelen					
Aantal aangiftes	Aantal aangiftes marktmissbruik (incl. voorwetenschap)			5	7
	Aantal aangiftes Wmz en meldingsregeling				1
Aantal normoverdragende gesprekken/brieven	Monitoring: Aantal handelsmaatregelen				6
Aantal aanwijzingen	Monitoring: aantal aanwijzingen (inclusief KGI, Manipulatie, Voorwetenschap, Klikplicht, Publicisten, exclusief aanwijzingen aan Euronext m.b.t. handelsmaatregelen).			10	1
Outcome: Naleving normen					
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. (schatting o.b.v. (pre)toezicht) totale aantal overtredingen (pakkans)	Aantal geconstateerde overtredingen o.b.v. aantal aangiftes en aanwijzingen				9

**Sinds 1 oktober 2005 vallen onder deze taak ook WMZ, Wte meldingsregeling en Voorwetenschap. Voor 1 oktober 2005 waren dit aparte taken.*

Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Toezicht marktmisbruik*	3.908	3.860	6.081
Wmz	765	738	
Wte meldingsregeling	357	237	
Voorwetenschap	1.038	409	

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Door vertraging in de wetgeving voor de nieuwe taak Marktmisbruik is het toezicht langer onder de taak Toezicht voorwetenschap en Wte-meldingsregeling blijven bestaan. Hierdoor zijn de kosten voor deze taken hoger dan oorspronkelijk begroot. Ter zake van de Wte-meldingsregeling is de beperking van het aantal categorieën meldingsplichtigen en de invoering van een drempel later ingevoerd dan oorspronkelijk was voorzien.

1.4 De financiële infrastructuur

Het toezicht van de AFM op de financiële infrastructuur bestrijkt de handels- en afwikkelmechanismen voor de effectenhandel. Hieronder vallen onder meer het toezicht op handelsmechanismen voor effecten die een beurserkenning nodig hebben, inclusief de toegang daartoe, de (pre- en posttrade) transparantie over de handel, de doelmatigheid en de overige spelregels voor uitgevende en handelende instellingen. In het verlengde daarvan wordt in dit taakgebied tevens onderzoek gedaan naar (buitenlandse) beurzen die een beroep doen op een vrijstelling of ontheffing.

Het taakgebied omvat de volgende wettelijke taken:

- Toezicht op beurzen (platforms voor de handel in effecten)
- Toezicht op effectenafwikkelingsystemen (clearing, settlement en centrale bewaring)
- Toezicht op marktpersoneel (professionals die alleen voor eigen rekening handelen)

1.4.1 Toezicht op beurzen, effectenafwikkeling en marktpersoneel

Toezicht op beurzen

Een relevant deel van het toezicht op Euronext is gepland (en uitgevoerd) op basis van het speciaal voor Euronext ontwikkelde bijdragemodel. Een bescheidener deel van het werk werd ingegeven door de behoeften van collega-toezichthouders en door gebeurtenissen in de markt. Ook in het verslagjaar bepaalde Euronext weer voor een aanzienlijk deel de toezichtagenda door haar initiatieven op het gebied van reglementen, systemen en organisatie. De AFM beoordeelde onder meer de overname – met Borsa Italiana – van MTS Spa, nieuwe statuten en de gewijzigde posities van commissarissen.

De invoering van de Prospectusrichtlijn (juli) en de Wet marktmisbruik (oktober) betekende niet alleen nieuwe taken voor de AFM, maar voor het bestaande toezicht ook een nieuwe rol van Euronext jegens leden en emittenten en gewijzigde beursreglementen en procedures.

Stroombeurs Endex was het hele jaar groeiend actief. Het toezicht op Endex maakt nu een relevant deel uit van de totale AFM-werkzaamheden. De AFM beoordeelde onder meer de uitbreiding van activiteiten naar België.

De minister van Financiën is door de AFM geadviseerd ontheffing te verlenen aan Alternext (een onderneming van Euronext in Parijs), een laagdrempelig handelsplatform voor de onderkant van de aandelenmarkt buiten de gereguleerde markt. Een vergelijkbaar initiatief is voor Amsterdam voorbereid.

Op het gebied van andersoortige producten ontwikkelt de markt zich wat trager dan verwacht; de termijnhandel in CO₂-emissierechten is afwachtend, wellicht mede als gevolg van een brede discussie over de toekomst van de relevante regelgeving.

In het project 'Normenkader beurzen' legde AFM een basis voor nieuwe toezichtstrategieën voor handelsplatforms onder de MiFID (onder meer Multilateral Trading Facilities, MTF).

Internationaal toezicht op beurzen

Het ontstaan van Euronext, de fusie van de beurzen van Frankrijk, België en Nederland, is in 2000 aanleiding voor de toezichthouders in deze landen om een overeenkomst te sluiten voor de coördinatie en samenwerking bij het toezicht op de beurs. Tevens sluiten de toezichthouders voor het toezicht op de clearingactiviteiten door Clearnet en het toezicht op settlement door de Euroclear-groep soortgelijke overeenkomsten. In 2002, bij de toetreding van de Portugese beurs tot de Euronext groep, treedt de Portugese toezichthouder toe tot deze overeenkomsten. Na de toetreding van de Londense derivatenmarkt in datzelfde jaar wordt een aparte overeenkomst gesloten tussen de toezichthouder in het Verenigd Koninkrijk en de overige Euronext toezichthouders.

In de eerste jaren was het gecoördineerde toezicht vooral gericht op de integratie van de onder toezicht staande organisaties en op de harmonisatie van hun reglementen. Inmiddels is het accent verschoven naar doorlopend toezicht op de grensoverschrijdende instellingen. De internationale samenwerking is daarmee het coördinatiestadium ontgroeid. Zo wordt op beurzen en afwikkelingsystemen voor het grootste deel volledig internationaal toezicht gehouden.

Met die werkwijze worden meerdere doelen tegelijk nagestreefd. Het toezicht is consistent, slagvaardiger en doeltreffender en door onderlinge taakverdeling tussen toezichthouders in de verschillende landen ook efficiënter. Bovendien beperkt het de rapportagelasten voor de onder toezicht staande instellingen.

Toezicht op effectenafwikkeling

In 2005 faillieerde een Nederlandse bank die onder andere effecten bewaarde voor cliënten. De afwikkeling van dit faillissement onderstreept het belang van zowel vermogensscheiding bij de instelling, als vermogensrechtelijke bescherming van (centraal) bewaarde effecten. Naar aanleiding van dit faillissement zal de AFM in 2006 de minister van Financiën adviseren over gewenste verdere regelgeving, met name inzake derivaten.

De Euroclear-groep startte diverse lange termijn harmonisatieprojecten; deze zullen te zijner tijd leiden tot verwijdering van grensoverschrijdende barrières. De eerder voor 2005 verwachte invoering van de Wft deel 6 – splitsing van prudentieel (DNB) en gedragstoezicht (AFM), en nieuw toezicht op betalingsystemen (zoals Interpay) – is uitgesteld tot 2007.

Toezicht op marktpersoneel

Hoewel de rendementen behaald met handel voor eigen rekening zich nog niet op de niveaus van enkele jaren terug bevinden, hebben enkele grote ondernemingen besloten om in en vanuit Nederland te blijven opereren. Terwijl de consolidatie aan de onderkant van deze markt verder ging -per saldo zijn er opnieuw minder vergunninghouders- was er blijvend plaats voor een groep van handelaren die als market maker of liquidity provider de markt faciliteren. Zo werden ook weer nieuwe buitenlandse partijen actief in Nederland. Het in het toezicht gebruikte bijdragemodel bood hulp bij de selectie van onderwerpen die, met of zonder nader onderzoek, bij vergunninghouders aan de orde worden gesteld.

Indicatoren en kerncijfers

De volgende indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van beurzen en marktpersoneel (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Standaard set indicatoren	Verbijzondering voor: Beurzen, afwikkeling	Doelwaarde	Realisatie
Throughput: Doorlooptijden		2005	2005 totaal
% doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijnen		100%	100%

Output: Onderzoeken

Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	Gestarte onderzoeken (inclusief gezamenlijke met medetoezichthouders)		8
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	Afgeronde onderzoeken (inclusief gezamenlijke met medetoezichthouders)	4	2
	Beoordeelde reglementswijzingen	6	14
	Aantal adviezen, vvgb's en notificaties	6	12

Standaard set indicatoren	Verbijzondering voor: Marktpersoneel	Doelwaarde	Realisatie
Throughput: Doorlooptijden		2005	2005 totaal

% doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijnen		100%	100%

Output: Onderzoeken

Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken		4	4
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken		4	2

Outcome: Naleving normen

Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. (schatting o.b.v. (pre)toezicht) totale aantal overtredingen (pakkans)	Aantal geconstateerde overtredingen	3	2

Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie	Begroting	Begroting
	2005	2005	2006
Toezicht beurzen	1.187	1.854	1.226
Clearing, settlement en depository / betalingsverkeer	375	606	584
Marktpersoneel	472	711	552
Beurserkenningen/ontheffingen	55		145

Toelichting prestatie-indicatoren

- **Beurzen:** De AFM rondde minder (twee) onderzoeken af dan begroot (vier), maar startte er acht. Er was veel capaciteit nodig voor veel meer adviezen/vvgb's (twaalf, voorzien zes) en reglements-wijzigingen (veertien, voorzien zes); de AFM moet hier de initiatieven van de markt en de instellingen volgen en heeft nauwelijks vrijheid in de intensiteit van de beoordeling.
- **Marktpersoneel:** Op basis van het bijdragemodel startte de AFM enkele speerpuntonderzoeken: het aantal is volgens plan, maar van sommige vergt de afronding meer tijd dan gepland.

Kosten per taak

- **Beurzen en effectenafwikkeling:** Gedurende 2005 is vastgesteld dat toereikend toezicht mogelijk is met minder toezichturen dan voorzien in de begroting.
- **Marktpersoneel:** In het licht van de begroting 2006 besluit de AFM in 2005 om ook hier minder uren aan het toezicht te besteden.

1.5 Integriteit

Het borgen en bevorderen van het vertrouwen in de financiële markten is één van de strategische doelstellingen van de AFM. Niet-integer gedrag van financiële instellingen of van cliënten van die instellingen, zoals bijvoorbeeld het gebruik van financiële instellingen voor het witwassen van criminele gelden, kunnen dit vertrouwen ernstige schade toebrengen. Dat geldt ook voor illegale praktijken als het aantrekken van particulier vermogen zonder de vereiste vergunning, het verkopen van dubieuze producten of het telefonisch aanbieden van effecten(diensten). Het integriteittoezicht vindt plaats op de verschillende terreinen waarop de AFM actief is.

1.5.1 Witwasbestrijding

De uit de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wmot) voortvloeiende verplichtingen beogen de overheid in staat te stellen op te kunnen treden tegen witwaspraktijken: financiële instellingen moeten transacties die met witwassen verband kunnen houden onder de aandacht van de overheid brengen. Betrokkenheid van instellingen bij criminele activiteiten, zoals witwassen, tast niet enkel de integriteit van de financiële sector aan, maar schaadt de samenleving als geheel. Het toezicht dat door de AFM wordt uitgeoefend op de naleving van genoemde wetten is vanaf medio 2005 geplaatst in het bredere perspectief van toezicht op de integriteit van de instelling, haar bestuurders en medewerkers.

Het afgelopen jaar is een groot aantal onderzoeken ingesteld bij assurantietussenpersonen, waarbij de veronderstelling dat de bekendheid met de hierboven vermelde wettelijke verplichtingen gering zou zijn, werd bevestigd. De administratieve beheersing bij deze doelgroep laat te wensen over, waardoor ook een risico van betrokkenheid bij criminele praktijken aanwezig is. Assurantietussenpersonen bleken ook niet altijd op de hoogte te zijn van de rol en bevoegdheden van de AFM en zijn soms weigerachtig bij het verstrekken van door de AFM gevraagde informatie. Tegen een tussenpersoon die opzettelijk bleef weigeren informatie te verstrekken, is aangifte bij het openbaar ministerie gedaan, hetgeen heeft geleid tot een onderzoek door de FIOD-ECD.

Aan de hand van ontvangen signalen over transacties, die mogelijk verband houden met witwassen, zijn enkele 'bijzondere onderzoeken' ingesteld bij effecteninstellingen. Deze onderzoeken hebben geleid tot het doen van een melding aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT), tot inbreng in het operationeel samenwerkingsverband van het FEC of tot bestuurlijke maatregelen door de AFM. Inmiddels zijn aan de hand van bevindingen uit de verrichte onderzoeken interne risicoprofielen voor mogelijk niet-integer gedrag opgesteld, die een meer risicogericht toezicht in verband met mogelijke witwaspraktijken mogelijk moeten maken.

Bij onderzoek aangetroffen transacties die verband zouden kunnen houden met witwassen, worden door de AFM onder de aandacht van de justitiële autoriteiten gebracht doordat de AFM zelf een melding doet aan het MOT. In het verslagjaar hebben zeven meldingen door de AFM plaatsgevonden.

De samenwerking met externe partners is verder geïntensiveerd. Ten behoeve van de structurele samenwerking met de andere toezichthouders en het MOT zal een convenant worden opgesteld. In het operationeel samenwerkingsverband van het Financieel Expertise Centrum (FEC) worden signalen van niet-integer gedrag gedeeld met FEC-partners, zodat op een meer effectieve wijze repressief kan worden opgetreden. Het inbrengen van signalen van niet integer gedrag in dit samenwerkingsverband maakt het mogelijk om feiten onder de aandacht van het openbaar ministerie te brengen, die op zich zelf nog onvoldoende 'sterk' zijn om tot het doen van aangifte in verband met mogelijke strafbare feiten over te gaan.

In het kader van de bestrijding van terrorismefinanciering is samen met DNB een Regeling toezicht Sanctiewet 1977 opgesteld, waarin verplichtingen zijn opgenomen voor een risk-based monitoring door financiële instellingen van cliënten en organisaties, die opgenomen zijn op de door de Veiligheidsraad en de Europese Commissie vastgestelde 'terrorismelijsten'. Met deze risk-based benadering wordt tevens een vermindering van de administratieve lasten beoogd. In het verslagjaar zijn door de AFM geen meldingen van instellingen over mogelijke terroristische personen of organisaties ontvangen.

Regionale onderzoeken bij assurantietussenpersonen

Om een beter beeld te krijgen van de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van witwasbestrijding buiten de Randstad, stelt de AFM in 2005 twee regionale onderzoeken in. In mei bezoeken AFM-medewerkers assurantietussenpersonen in Zuid-Limburg. In oktober doet de AFM in Friesland, Groningen en Drenthe een soortgelijk onderzoek. In totaal licht de AFM zestig assurantietussenpersonen door.

Tijdens de onderzoeken gaat de AFM na of assurantietussenpersonen voorafgaand aan het afsluiten van levensverzekeringen de identiteit van de cliënt vaststellen en ongebruikelijke of verdachte transacties melden aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties. Daarbij kijkt de AFM ook naar de wijze waarop de naleving van deze verplichtingen in de organisatie beslag heeft gekregen.

De tussenpersonen krijgen prioriteit omdat de verwachting is dat deze groep weinig bekend is met de Wid- en Wmot-regelgeving. Bovendien hebben de onderzoeken tot doel een beeld te krijgen van de risico's bij tussenpersonen en deze doelgroep kennis te laten maken met toezichthouder AFM in aanloop naar de Wet financiële dienstverlening. Ook is het de vraag of instellingen in de grensstreek geconfronteerd worden met meer risicovolle transacties of cliënten.

De bevindingen uit de onderzoeken wijken niet wezenlijk af van hetgeen reeds elders was geconstateerd: de administratieve beheersing van veel tussenpersonen laat te wensen over.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van Wid/Wmot (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Standaard set indicatoren	Verbijzondering voor: Wid / Wmot	Doelwaarde	Realisatie
Throughput: Doorlooptijden		2005	2005 totaal
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in dagen			68 dagen
Output: Signalen			
Aantal signalen/meldingen	MOT-meldingen door AFM	15	7
Output: Onderzoeken			
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal gestarte onderzoeken bij effecteninstellingen (en beleggingsinstellingen in jaarverslag 2004)		40
	Aantal gestarte onderzoeken bij assurantie-tussenpersonen		146
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal onderzoeksrapporten ivm toezicht op effecten- en beleggingsinstellingen	120	22
	Aantal onderzoeksrapporten ivm toezicht op assurantie-tussenpersonen	150	182
	Aantal onderzoeksrapporten i.v.m vermoedens van witwassen	15	17
Output: Toezichtmaatregelen			
Aantal normenoverdragende gesprekken/brieven			204
Outcome: Naleving normen			
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. (schatting o.b.v. (pre)toezicht) totale aantal overtredingen (pakkans)	Aantal geconstateerde overtredingen		132 (Wmot) 74(Wid)

Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie	Begroting	Begroting
	2005	2005	2006
Witwasbestrijding	2.336	2.402	2.460

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Het aantal ingestelde onderzoeken bij effecten- en beleggingsinstellingen is aanzienlijk minder dan oorspronkelijk gepland. Oorzaken zijn:

- er is prioriteit gegeven aan onderzoeken bij de nog onbekende doelgroep assurantietussenpersonen;
- 'bijzondere onderzoeken', waarbij sprake is van signalen van mogelijke witwaspraktijken of ander niet-integer gedrag hebben voorrang gekregen;
- de 'bijzondere onderzoeken' vergen meer doorlooptijd dan voorzien, (mede) doordat ook informatie van derden moet worden verkregen.

Het aantal uitgevoerde onderzoeken bij assurantietussenpersonen is geringer dan gepland, aangezien ook hier prioriteit gegeven is aan de langer durende 'bijzondere onderzoeken'.

Het aantal door instellingen gedane MOT-meldingen wordt eerst in de loop van 2006 bekend.

Het aantal door de AFM ingeschatte MOT-meldingen en daarmee verband houdende rapporten in verband met witwaspraktijken was niet gebaseerd op ervaringscijfers. De praktijk leert dat het werkelijke aantal lager ligt.

Het aantal overtredingen van Wid en Wmot is vooral bij assurantietussenpersonen erg hoog. Dit is waarschijnlijk het gevolg van onbekendheid met wet- en regelgeving van de risico's van niet-integer gedrag.

1.5.2 Illegale Financiële Activiteiten

De AFM draagt met het opsporen en aanpakken van illegale financiële activiteiten bij aan het bevorderen van een goede werking van de markt en het borgen van het vertrouwen in de markt, twee doelstellingen van het toezicht op de financiële markten. Deze taak valt onder 'Integriteit'.

Intensivering van het huidige toezicht, met name door het verder uitbouwen van het internettoezicht en de intensivering van het toezicht op commanditaire vennootschappen en het bewuster maken van het publiek via publiciteit, zijn de doelstellingen die de AFM jaaragenda heeft aangekondigd voor 2005.

Omdat illegale aanbieders ook concurreren met legale aanbieders, zorgt het aanpakken van de illegale activiteiten en de daarbij betrokken cliëntenremisiers voor de bevordering van een gelijk speelveld. De intensivering van het toezicht op commanditaire vennootschappen heeft geresulteerd in een grotere bewustwording bij marktpartijen. De AFM wikkelde 23 dossiers af en heeft de betrokken aanbieders er op geattendeerd dat zij in het verleden de wet hebben overtreden of hen gedwongen een overtreding te staken. De norm is duidelijk overgekomen. De AFM heeft voorts aanbieders van voornamelijk scheepvaart-CV's gedwongen de advertenties op radio, TV en in de kranten aan te passen. In een enkel geval is een boete opgelegd of een registratie van een gerelateerde cliëntenremisier doorgehaald.

Een verdere intensivering van het huidige toezicht heeft plaatsgevonden door een betere afstemming bij dossiers die zowel bij DNB als de AFM in behandeling zijn, om meer signalen te kunnen oppakken en af te doen. In het afgelopen jaar heeft de AFM negentien dossiers aan DNB overgedragen.

Het internettoezicht is in de loop van 2005 structureel ingebed. De 9000 'hits' van de tweede internetsweep uit 2004 zijn allemaal verwerkt. Daar zijn veertig dossiers uit voortgekomen waarbij uiteindelijk maatregelen zijn genomen als aangifte, boete, doorhalen registratie of een waarschuwing. Ultimo 2005 is een derde sweep uitgevoerd. De signalen worden in de loop van 2006 verwerkt. Het internetsysteem wordt voorts verder geautomatiseerd, zodat de verwerking van signalen sneller kan plaatsvinden.

De verwachting voor 2005 was dat het aantal signalen zou toenemen; dit lijkt ook zo te zijn. Er lag derhalve meer nadruk op de prioritering van deze signalen. Door deze prioritering zijn de belangrijkste signalen voortvarend opgepakt, maar bleven er ook signalen liggen. Preventieve acties zijn dus belangrijk: net als in 2004 tracht de AFM het publiek bewuster te maken van de aanwezigheid en de risico's van illegale instellingen. Daartoe is in 2005 gebruik gemaakt van optredens in radio- en televisieprogramma's en columns en interviews in dag- en weekbladen. Verder wordt er meer gebruik gemaakt van publicaties in advertentievorm in dagbladen. Het aantal publicaties is in vergelijking met 2004 toegenomen.

Schade voor de consument

Het aantal door de AFM geconstateerde illegale financiële activiteiten neemt nog steeds toe. De schade voor de consument bedroeg over 2005 minimaal 250 miljoen euro, maar zal waarschijnlijk in werkelijkheid veel hoger zijn; schattingen komen in de buurt van 500 à 750 miljoen.

In 2005 is een aantal vrijstellingen in de wet verruimd, en de AFM constateert dat veel dubieuze aanbieders van financiële producten proberen onder deze vrijstellingen te vallen in een poging het toezicht van de AFM te ontwijken.

Beleggers geven te makkelijk hun geld uit aan onduidelijke producten van onbekende aanbieders, waarbij het vlotte praatje van de verkoper en de misleidende folders voldoende zijn om tot aankoop over te gaan. Op hoofdlijnen reageren beleggers als volgt als het fout gaat:

- men ontdekt dat men misleid is en legt zich er gelaten en teleurgesteld bij neer. Men onderneemt geen actie, het wordt als een duur betaalde les geïncasseerd;
- men gaat altijd weer mee met nieuwe, ook dubieuze vervolgstappen van de aanbieder, omdat men hoopt dan nog iets van het geld terug te zien. De aanbieder belooft bijvoorbeeld om weer rendement uit te betalen, als men bereid is om de investering om te zetten in een investering die onder een vrijstelling valt;
- de belegger neemt de aanbieder in bescherming en legt de schuld bij anderen. De in de pers breed uitgemeten zaak Van der Berg is daar een sprekend voorbeeld van;
- men schakelt een advocaat in om het geld terug te halen.

Het aantal illegale activiteiten lijkt vooralsnog verder toe te nemen. Door het grote aantal signalen kan de AFM minder snel signalen afwikkelen; derhalve loopt de doorlooptijd op. Het aantal maatregelen is veel hoger omdat het hoge aantal signalen in combinatie met juiste prioritering er voor zorgt dat veel tijd wordt besteed aan de afwikkeling van ernstige zaken die maatregelen met zich mee brengen.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van Illegale Financiële Activiteiten (voor de betreffende toezichtmaatregelen zie overzichtstabel hoofdstuk 1.6):

Standaard set indicatoren		Verbijzondering voor: SMS	Doelwaarde	Realisatie
Throughput: Doorlooptijden			2005	2005 totaal
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in dagen/weken	Snelle aanpak instellingen/personen die illegale financiële activiteiten in of vanuit Nederland ondernemen (gem. doorlooptijd in dagen)		100	135,5
Output: Signalen				
Aantal signalen/meldingen	Aantal internethits inzake financiële activiteiten of overtredingen in of vanuit Nederland.		2.000	2.645
	Aantal signalen/dossiers overgedragen aan DNB		14	19
	Aantal nog niet in onderzoek genomen signalen (voorraad)		72	52
Output: Onderzoeken				
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal ingestelde onderzoeken (uitgesplitst naar effecteninstellingen, uitgevende instellingen, beleggingsinstellingen, Wck-instellingen, Overig)		362; effecteninstelling + uitgevende instellingen 260, beleggingsinstellingen 15, Wck-instellingen + Overig 87	369; effectenin- stellingen 218, uitgevende instellingen 72, beleggingsinstellingen 12, Wck-instel- lingen 29, Overig 29
	Internettoezicht; aantal beoordeelde websites		64	48
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	Aantal gesloten onderzoeken		362; effecteninstelling + uitgevende instellingen 260, beleggingsinstellingen 15, Wck-instellingen + Overig 87	330; effectenin- stellingen 202, uitgevende instellingen 61, beleggingsinstellingen 10, Wck-instel- lingen 17, Overig 40
Outcome: Naleving normen				
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. (schatting o.b.v. (pre)toezicht) totale aantal overtredingen (pakkans)	% geconstateerde overtredingen t.o.v. totaal aantal onderzoeken			75%

Toelichting prestatie-indicatoren

Het aantal illegale activiteiten lijkt vooralsnog verder toe te nemen. Door het grote aantal signalen kan de AFM minder snel signalen afwikkelen; derhalve loopt de doorlooptijd op. Het aantal maatregelen is veel hoger omdat het hoge aantal signalen in combinatie met juiste prioritering er voor zorgt dat veel tijd wordt besteed aan de afwikkeling van ernstige zaken die maatregelen met zich mee brengen.

1.6 Overzicht toezichtmaatregelen

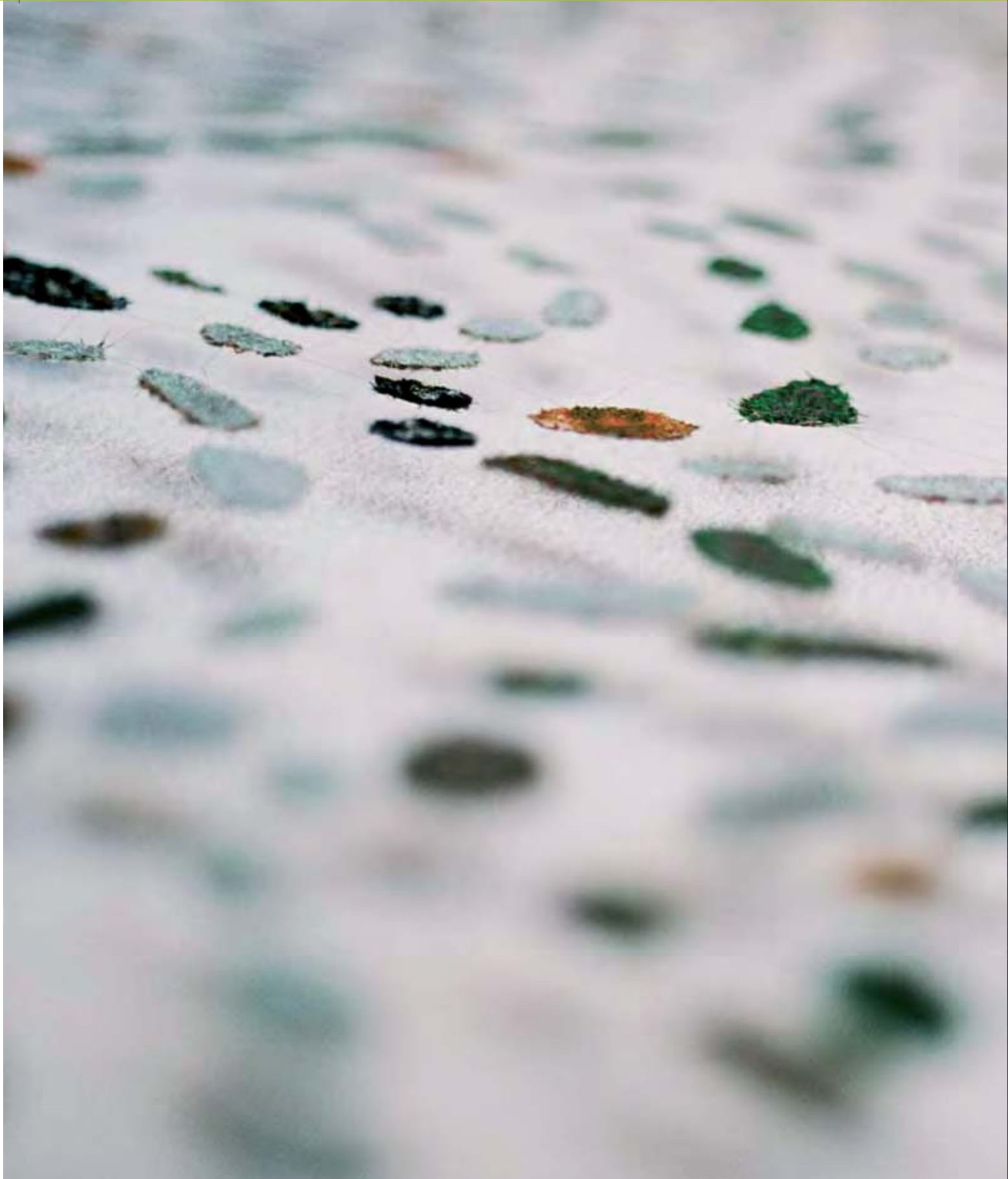
Toezichtsmaatregelen e.d. per taak

		Aantal aangiftes	Aantal aanwijzingen	Aantal opgelegde lasten onder dwangsom	Aantal gepubliceerde lasten onder dwangsom	Aantal opgelegde boetes	Aantal gepubliceerde boetes	Aantal vergunningintrekkingen	Aantal gepubliceerde waarschuwingen	Aantal bezwaarschriften	Aantal gehonoreerde bezwaarschriften	Aantal beroepen	Aantal hoger beroepen	Aantal voorlopige voorziening/civiel	Aantal procedures waarin AFM in het gelijk is gesteld	Aantal procedures waarin AFM in het ongelijk is gesteld
Taak	Onderverdeling															
Wte			10			3	2	2	1	14	0	1	3	2	4	1
Wtb			2			5		1		5	2	3	1	1	1	1
E-money																
Cliëntenremissiers																
Informatieverstrekking	BIK															
	Riav/Riwtv		1	3						1	0					
	FB's		1			1										
	Wck	12	4													
	Wte reclame		1													
	Wtb reclame															
ETGT																
Emissies en OBE							4			4	0	1	5	5	2	6
SMS	KGI		1											1	1	0
	Manipulatie												3		1	1
	Voorwetenschap	5														
	Klikplicht															
	Publicisten															
Beurzen		1				2				1	0	1				
CSD & Betalingsverkeer																
Marktpersoneel																
Wid/Wmot		1														
IFA		19	4	11	2	7	1		6	27	2	5	1	5	6	2
Totalen TM		38	24	14	2	19	7	3	7	52	4	11	13	14	15	11
Heffingen										42	4	8	4			2
BCR													1		1	
Totalen		38	24	14	2	19	7	3	7	94	8	19	18	14	16	13

Jurisprudentie

Op grond van recente jurisprudentie van het Gerechtshof Amsterdam is de AFM thans beperkt in de mogelijkheid om, nadat op bezwaar is beslist of deze mogelijkheid ongebruikt is verstreken, een boetebeschikking te publiceren. Op grond van artikel 48m Wte 1995 kan de AFM een opgelegde boete of een last onder dwangsom ter openbare kennis brengen. Het Hof acht het regime van artikel 48h Wte 1995 ook van toepassing ten aanzien van deze bevoegdheid tot publicatie van de boete hetgeen inhoudt dat de AFM boetes met een hoger tarief dan € 907 pas openbaar kan maken nadat de bestuursrechter onherroepelijk heeft beslist op het beroep tegen een boetebeschikking. Deze jurisprudentie heeft geen consequenties voor de publicatie van lasten onder dwangsom. De AFM overweegt thans in cassatie te gaan bij de Hoge Raad.

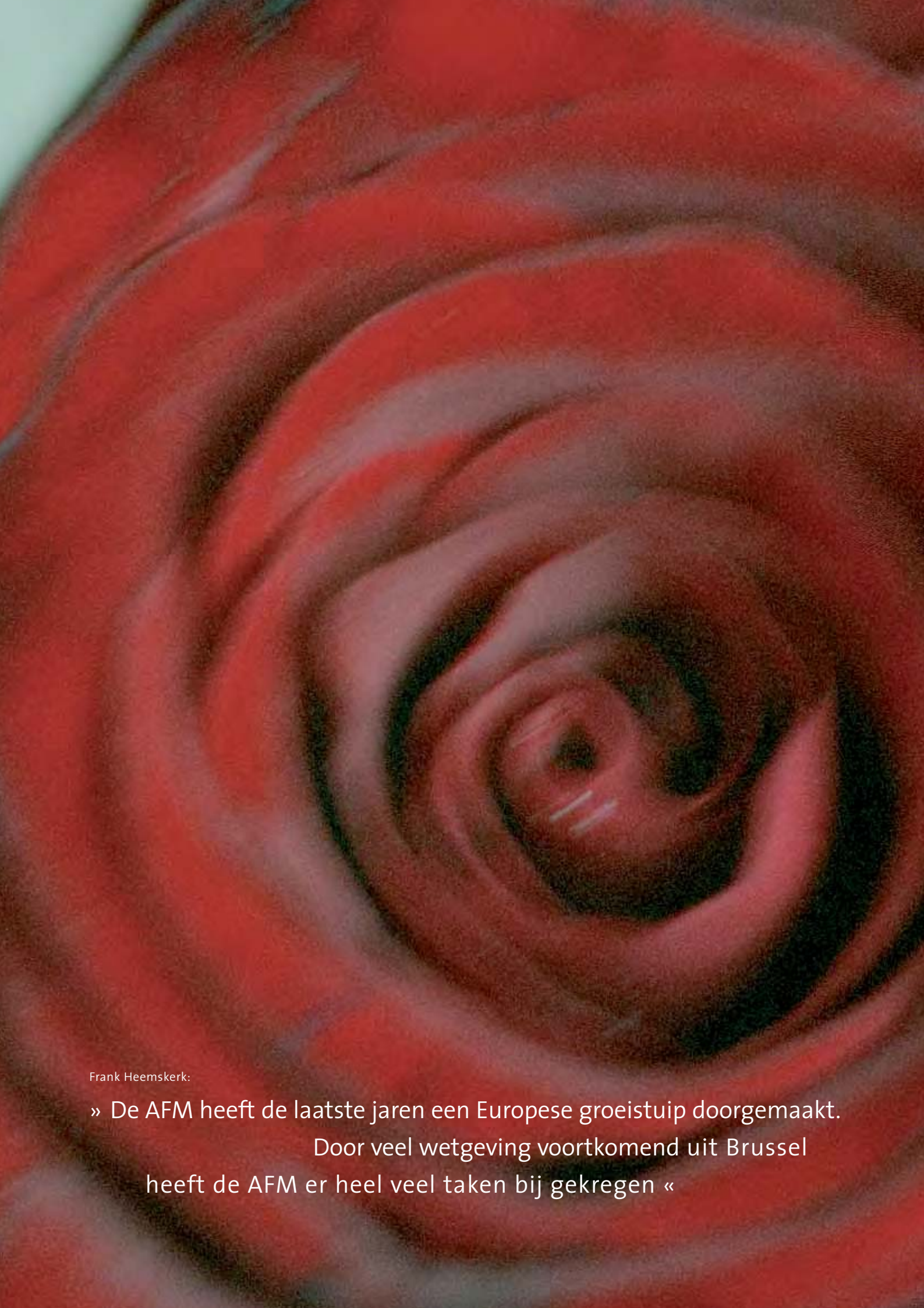
Bij enkele openbare biedingen in 2005 hebben minderheidsaandeelhouders aan de AFM het verzoek gedaan handelend op te treden. In twee zaken hebben aandeelhouders – voor het eerst – tegen de afwijzende beslissing van de AFM beroep ingesteld bij het CBb, te weten het bod op Hunter Douglas en het bod op Begemann. In beide gevallen heeft het CBb geoordeeld dat de AFM haar taken juist heeft vervuld en geen aanvullende maatregelen kon treffen.

2. Toezichtvoorbereiding

Frank Heemskerk:

» De AFM heeft de laatste jaren een Europese groeistuij doorgemaakt.
Door veel wetgeving voortkomend uit Brussel
heeft de AFM er heel veel taken bij gekregen «

Frank Heemskerk

Tweede Kamerlid PvdA

'De AFM heeft de laatste jaren een Europese groeistuij doorgemaakt. Door veel wetgeving voortkomend uit Brussel heeft de AFM er heel veel taken bij gekregen. Een groeistuij die volgens mij ook wel moeilijkheden oplevert. Maar ik vind het nogal hypocriet dat sommige Tweede Kamerleden – met name van het CDA - klagen over deze snelle groei die mede is ontstaan omdat wij als parlement al die wetgeving hebben goedgekeurd.

Wel is het heel goed dat de AFM zelf ook naar oplossingen zoekt om niet te groot te worden. Bijvoorbeeld door het toezicht steeds meer 'risk-based' te laten zijn, dus toezicht vooral inzetten daar waar de risico's het grootst zijn. Wel maak ik me zorgen of de ambitie van de AFM haalbaar is om meer 'principle based' toezicht te houden, dus met open normen die de financiële sector zelf moet toepassen. Dat is in principe het mooiste, een soort 'tien geboden'. Maar ik twijfel of dat overeind is te houden. Aan de ene kant zeggen ook instellingen op het niveau van de Raad van Bestuur dat 'principle based' het mooist is. Maar de mensen die met de dagelijkse praktijk te maken hebben, zullen vragen: 'geef ons toch maar heel concrete handleidingen'. Bovendien waait de wind ook vanuit Amerika waar ze juist veel meer met gedetailleerde regels dan met algemene principes werken. Het is een goede ambitie van de AFM, maar het is mijn grote zorg of we dat met z'n allen overeind kunnen houden.

Belangrijk blijft dat men ontzag heeft voor de toezichthouder. Dat moet niet omslaan in angst, zoals bijvoorbeeld lijkt te zijn gebeurd bij het nieuwe toezicht op koersgevoelige informatie waarbij marktpartijen hebben aangegeven minder te durven. Ik laat in het midden aan wie dat ligt, maar zowel de AFM als marktpartijen hebben er helemaal niks aan wanneer ontzag is omgeslagen in angst. Dat moet je met z'n allen proberen te voorkomen. Ik heb me een keer vreselijk gestoord aan de (anonieme) uitspraak van een ex-bestuurder van een onderneming in problemen die zei, 'ik kan even niet meer naar Amerika met vakantie, want daar zijn de straffen toch even een tikkie anders'. Daar is kennelijk wel ontzag voor de toezichthouder: daar kan kennelijk wel een flinke mep worden uitgedeeld als er iets echt goed fout gegaan is. Ik heb voorstellen gedaan om boetes die de AFM kan opleggen verder te verhogen. Ik vind dat ook in de financiële sector misdaad niet moet lonen. Er zou dan ook een grotere openbaarheid moeten zijn rondom de boetes. Dat is in het belang van beleggers, maar ook in het belang van de sector zelf. Want als er een boete op naam in plaats van anoniem wordt uitgedeeld is niet de hele sector verdacht. En als dan vervolgens de boetes worden afgetrokken van de toezichtskosten die worden doorbelast, dan is dat een nog een prikkel voor instellingen die zich wél goed gedrag, want dat zijn er natuurlijk velen.

Toezicht staat desondanks wel regelmatig ter discussie. Mensen vinden het onduidelijk en ongrijpbaar. Ik zie de AFM als bondgenoot bij het borgen van een aantal publieke belangen, en daarmee als bondgenoot van de belegger en de consument. Maar dat beeld kan nog wel wat beter.

Voor de consument zie ik de AFM toch een beetje als een wijze oom of tante. Financiële producten zijn complex. En een wijze oom of tante gaat altijd terug naar basisprincipes: 'koop niks wat je niet begrijpt', 'leg je eieren niet allemaal in één mandje', 'aan een hoog rendement zit ook een hoog risico'. Dat zul je als AFM voortdurend moeten uitdragen. Het internetforum geldwaardering.nl vind ik daarom een slim instrument omdat consumenten ook van elkaar leren.

Het is natuurlijk een illusie om te denken dat we de volgende 'bubble' gaan voorkomen. Er komt ongetwijfeld weer een nieuwe zeepbel, helaas. Je kunt het wel proberen uit te stellen of uitwassen tegen te gaan. Dat moet de opbrengst van toezicht kunnen zijn, al blijven mensen kuddegedrag vertonen. Toegenomen vertrouwen in de Nederlandse sector en daarmee in het Nederlandse vestigingsklimaat is ook een vorm van opbrengst. Net als een betere werking van de kapitaalmarkt en daarmee een lager kapitaalsbeslag voor ondernemingen, is een opbrengst. Je kunt het moeilijk kwantificeren, maar er staat wel degelijk iets tegenover al de kosten van het toezicht.'

2. Toezichtvoorbereiding

Door de ontwikkeling van (inter)nationale wetgeving vormde de voorbereiding van nieuwe taken een substantieel deel van de activiteiten van de AFM. In 2005 is een groot aantal nieuwe taken in voorbereiding. De AFM werd in 2005 toezichthouder op een aantal gebieden waar nu nog geen onafhankelijk wettelijk toezicht bestaat. Andere activiteiten in de toezichtvoorbereiding omvatten de strategische analyse naar brede ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële wereld in het algemeen en het toezicht daarop in het bijzonder, alsmede beleidsontwikkeling en -advisering aan het ministerie van Financiën.

De AFM had in het verslagjaar 2005 de volgende nieuwe taken in voorbereiding die voortvloeien uit de volgende wetten:

Toezicht emissies	Implementatie Prospectusrichtlijn in Wte
Toezicht marktmisbruik	Implementatie richtlijn Marktmisbruik in Wte
Toezicht financiële dienstverlening	Wet financiële dienstverlening (Wfd)
Toezicht beleggingsobjecten	Wet financiële dienstverlening (Wfd)
Toezicht accountants	Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta)
Toezicht financiële verslaggeving	Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv)
Toezicht clearinginstellingen	Wft
Toezicht betalingsverkeer	Wft
Toezicht pensioenuitvoerders	Pensioenwet
Nieuwe taken uit wet handhaving Consumentenbescherming	Wet handhaving Consumentenbescherming

Bij het vaststellen van de begroting voor 2005 werd uitgegaan van de hieronder genoemde inwerkings-tredingsdata. Voor de meeste van die data geldt dat ze door vertragingen in het wetgevingstraject in de loop van 2005 zijn aangepast. Deze aanpassingen worden hier eveneens weergegeven.

	Planning bij het vaststellen van de begroting 2005	Planning eind 2005*
Toezicht emissies (implementatie prospectusrichtlijn)	1 juli 2005	Geïmplementeerd op geplande datum
Toezicht Marktmisbruik (implementatie richtlijn)	1 augustus 2005	Geïmplementeerd op 1 oktober 2005
Toezicht financiële dienstverlening (Wfd)	1 mei 2005	1 januari 2006
Toezicht beleggingsobjecten (Wfd of Wft)	1 mei 2005	1 januari 2006
Toezicht accountants (Wta)	1 juli 2005	1 juli 2006
Toezicht financiële verslaggeving (Wtfv)	1 november 2005	1 juli 2006
Toezicht clearinginstellingen (Wft)	1 januari 2006	1 januari 2007
Toezicht betalingsverkeer (Wft)	1 juli 2006	1 juli 2007
Nieuwe taken uit Wet handhaving Consumentenbescherming	Niet opgenomen	1 januari 2007
Toezicht pensioenuitvoerders	Niet opgenomen	1 januari 2007

* Het gaat om de data zoals ze ultimo 2005 bekend waren, op het moment van publicatie van het jaarverslag kunnen deze zijn veranderd.

Het uitstel van de wetgeving is voornamelijk aangegrepen om overleg te voeren met de betrokken stakeholders en om de controlestrategie gedegener voor te bereiden. Werving van personeel is veelal in de tijd opgeschoven om extra kosten te vermijden.

Bij het voorbereiden op de aanvaarding van de nieuwe taken hanteert de AFM de volgende standaard projectfasering:

1. **Functionele analyse** (visievorming op nieuwe taak): hierbij worden vragen beantwoord als: wat is het (hogere) doel van het toezicht; welke rol hebben partijen; waar liggen de risico's; wat kan aan de markt worden overgelaten, etc.
2. **Advisering Ministerie van Financiën bij tot standkoming wet- en regelgeving**: op basis van het bovenstaande wordt het ministerie gevraagd en ongevraagd advies gegeven bij het opstellen van wetteksten.
3. **Ontwikkelen van de controlestrategie**: hierbij wordt bepaald hoe de AFM controle uit wil voeren om de beste verhouding tussen kosten en effect te creëren.
4. **Opbouwen van de organisatie met bijbehorende ondersteunende systemen**: op basis van de controlestrategie wordt de juiste organisatorische invulling bepaald en worden ondersteunende systemen ontwikkeld.
5. **Testen en trainen**: in een beschermde omgeving wordt ervaring opgedaan met het nieuwe toezicht en wordt vastgesteld of de opgestelde controlestrategie werkt.
6. **Uitvoeren toezicht onder verhoogde managementaandacht**: gedurende een periode nadat de AFM verantwoordelijk is geworden voor het nieuwe toezichtterrein, wordt het nog apart gehouden van het andere lopende toezicht om af te dwingen dat het meer managementaandacht krijgt en eventuele restpunten op te kunnen lossen.

Per taak worden hieronder de belangrijkste lopende projectactiviteiten weergegeven, bij de start en de afsluiting van 2005:

	Belangrijkste projectactiviteiten 1 januari 2005	Belangrijkste projectactiviteiten 31 december 2005
Toezicht emissies	3. Controlestrategie 4. Organisatie en systemen	6. Uitvoeren toezicht
Toezicht marktmisbruik	3. Controlestrategie 4. Organisatie en systemen	6. Uitvoeren toezicht
Toezicht financiële dienstverlening	4. Organisatie en systemen	6. Start uitvoeren toezicht
Toezicht beleggingsobjecten	1. Functionele Analyse 2. Wet- en regelgeving	6. Start uitvoeren toezicht
Toezicht accountants	2. Wet- en regelgeving 3. Controlestrategie 4. Organisatie en systemen	4. Organisatie en systemen 5. Testen en trainen
Toezicht financiële verslaggeving	4. Organisatie en systemen 4. Organisatie en systemen	5. Testen en trainen 5. Testen en trainen
Toezicht clearinginstellingen	2. Wet- en regelgeving	4. Organisatie en systemen 5. Testen en trainen
Toezicht betalingsverkeer	1. Functionele Analyse	2. Wet- en regelgeving 3. Controlestrategie
Toezicht pensioenuitvoerders	1. Functionele Analyse 2. Wet- en regelgeving	
Implementatie consumentenrichtlijn		1. Functionele Analyse 2. Wet- en regelgeving

Een toelichting per nieuwe taak volgt in de volgende paragrafen.

2.1 Toezicht financiële verslaggeving

De invoering van de Wtfov beoogt de bevordering van een juiste toepassing van de voorschriften met betrekking tot financiële verslaggeving van in Nederland gevestigde beursgenoteerde ondernemingen. Beleggers maken bij hun beslissingen gebruik van de financiële verslaggeving en de naleving van voorschriften dient bij te dragen aan de relevantie en betrouwbaarheid van deze belangrijke informatiebron.

Om gedegen voorbereid te zijn op de toezichttaak, maar ook om de markt voor te bereiden op het toezicht (normoverdracht), heeft de AFM in 2005 een selectie van de jaarrekeningen 2004 van beursgenoteerde ondernemingen onderzocht op de wijze zoals dat zal plaatsvinden onder het aanstaande toezicht, het zogeheten 'pretoezicht'. In 2006 zal dit pretoezicht worden voortgezet, gericht op een selectie van de jaarrekeningen 2005 van beursgenoteerde ondernemingen.

De expertise op het gebied van financiële verslaggeving werd ook ingezet bij andere toezichttaken. In 2005 is een belangrijke bijdrage geleverd aan het prospectustoezicht. De start in 2005 van het toezicht op dit gebied leidt tot veel vragen over de financiële verslaggeving in prospectussen.

Pretoezicht financiële verslaggeving

In overleg met VNO-NCW is besloten om in 2005 een selectie van de jaarrekeningen van 2004 van beursgenoteerde ondernemingen reeds te onderzoeken op een wijze zoals dat zal plaatsvinden onder het aanstaande toezicht. De AFM bereidt zich hiermee voor op de komende Wtfov.

Dit zogeheten pretoezicht loopt door tot maart 2006. Naar verwachting zullen dan circa 40 beursgenoteerde ondernemingen zijn aangeschreven om een nadere toelichting te geven op die onderdelen van de financiële verslaggeving waarover de AFM vragen heeft. De beantwoording van deze vragen geschiedt in eerste instantie schriftelijk, waarna afsluiting van het onderzoek plaatsvindt door een gesprek tussen de AFM en de onderneming.

De ervaringen tot dusverre geven aan dat zowel de AFM als de aangeschreven ondernemingen het pretoezicht als uiterst nuttig ervaren hebben in de voorbereiding op het aanstaande toezicht. Omdat de invoering van het wettelijk toezicht naar verwachting pas zal aanvangen voor boekjaren startend op of na 1 januari 2006, zal de AFM dit pretoezicht ook in 2006 voortzetten, gericht op een selectie van de jaarrekeningen 2005 van beursgenoteerde ondernemingen.

Op het internationale vlak heeft de AFM geparticipeerd in de European Enforcers Coordination Sessions (EECS). EECS is een initiatief van CESR en draagt bij aan een consistente toepassing van IFRS in Europa. In augustus 2005 is daarnaast een database in gebruik genomen waarin alle beslissingen genomen door Europese toezichthouders op het gebied van financiële verslaggeving worden vastgelegd. Deze database is, naast de EECS-vergaderingen, een nuttig instrument om een consistente toepassing van IFRS in Europa te garanderen. Naar verwachting zal op initiatief van IOSCO ook mondiaal een dergelijke database worden opgezet.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van de Wtfdv:

Mate waarin projectfase is afgerond	Planning ten tijde van begroting 2005	Realisatie ultimo 2005	
Functionele analyse	100%	100%	
Wet- en regelgeving	100%	100%	
Controlestrategie	100%	100%	
Organisatie en Systemen	100%	90%	
Testen en Trainen	100%	80%	
Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Toezicht financiële verslaggeving	1.874	3.663	3.630

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Door de vertraging in het wetstraject heeft de AFM de verdere opbouw van capaciteit van deze nieuwe taak vertraagd om de opstartkosten van deze nieuwe taak zoveel mogelijk te beperken.

2.2 Toezicht financiële dienstverlening

Met de invoering van de Wfd op 1 januari 2006 wordt een set regels van kracht die in een aantal jaren de financieel dienstverleners zal bewegen naar een hoger niveau van professionaliteit, en een omslag zal veroorzaken van productgerichte naar klantgerichte dienstverlening.

In aanvulling daarop heeft de AFM in 2005 geparticipeerd in het overleg 'Adviesmatch' tussen het ministerie van Financiën en de vertegenwoordigende organisaties van marktpartijen met als doel om tot aanvullende regels te komen op het gebied van transparantie van beloningsprikkel en een betere balans tussen afsluit- en doorlopende provisie.

Vertegenwoordigende organisaties van marktpartijen hebben het initiatief genomen om de Stichting Financiële Dienstverlening (StFD) op te richten, die financieel dienstverleners zal ondersteunen bij het naleven van de Wfd. De markt neemt hiermee collectief een sterke verantwoordelijkheid om de doelstellingen van de Wfd te realiseren. De AFM en StFD hebben een convenant gesloten om de samenwerking vorm te geven. De activiteiten van de StFD zullen een aanzienlijke beperking van de toezichtinspanning van de AFM mogelijk maken.

De Stichting Financiële Dienstverlening

De Stichting Financiële Dienstverlening (StFD) is door vertegenwoordigende organisaties van marktpartijen opgericht om financieel dienstverleners te ondersteunen bij de naleving van de Wfd. Hiermee heeft de sector zelf een sterke verantwoordelijkheid genomen om de doelen van de Wfd te realiseren. Inmiddels heeft 85 procent van de bemiddelaars en adviseurs zich aangesloten bij de StFD.

De bijdrage van de StFD bestaat uit:

- het ondersteunen van financieel dienstverleners bij de vergunningaanvraag;

- financieel dienstverleners door middel van een self assessment in staat stellen de mate van de eigen naleving vast te stellen en door middel van feedback de dienstverlener in staat stellen de naleving te verbeteren;
- het doen van een risico-analyse op basis van de self assessments;
- overleg voeren met de AFM over ontwikkelingen in de markt die van belang zijn voor het toezicht.

De inspanningen van de StFD resulteren in een aanzienlijke vermindering van de benodigde toezicht-inspanning van de AFM en daarmee in een substantiële verlaging van de toezichtkosten. Tevens heeft de AFM in de StFD een discussiepartner die de kennis van de markt bundelt om tot slimmer toezicht te komen.

De AFM heeft in 2005 een grote inspanning geleverd op het gebied van communicatie ter voorbereiding van de komst van de Wfd. Het blijkt dat vooral kleine ondernemingen zich nog beperkt hebben voorbereid op de komst van de Wfd. De AFM zal, in samenwerking met de StFD, haar inspanning op dit gebied in 2006 intensiveren.

Gedurende 2005 heeft de AFM bij de 20 grootste financiële ondernemingen de voorbereidingen voor de Wfd ondersteund door middel van accountmanagement. Daarnaast is er in de zomer een pilot verricht en zijn in het laatste kwartaal van 2005 34 onderzoeken uitgevoerd in het kader van het pretoezicht.

Ondanks de relatief korte tijdslijnen tussen het definitief worden van de regelgeving en de invoering van de Wfd is de AFM er in geslaagd om de voorbereidingen tijdig af te ronden. In januari 2006 hebben 11.000 financieel dienstverleners een Wfd vergunning aangevraagd, en de AFM is gestart met toezichtcontroles van dienstverleners.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van de Wfd:

Mate waarin projectfase is afgerond	Planning ten tijde van begroting 2005	Realisatie ultimo 2005
Functionele analyse	100%	100%
Wet- en regelgeving	100%	100%
Controlestrategie	100%	100%
Organisatie en Systemen	100%	95%
Testen en Trainen	100%	90%

Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Toezicht financiële dienstverlening	5.615	10.251	11.444
Vergunningen financiële dienstverlening	-	4.418	9.048

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Door het uitstel van de wet zijn de totale kosten van de taak Wfd lager dan begroot, maar de voorbereidingskosten zijn toegenomen doordat de voorbereidingsfase 8 maanden langer heeft geduurd. Personeel is later aangenomen dan oorspronkelijk begroot om de groei van de voorbereidingskosten te beperken. De kosten voor toetreding Wfd nemen na 2006 sterk af, omdat dan de aanvragen voor het overgangsregime afgehandeld zijn.

2.3 Toezicht beleggingsobjecten

Op het moment van het opstellen van de begroting 2005 was er nog onduidelijkheid over de vormgeving en de reikwijdte van het toezicht op beleggingsobjecten. Daarnaast is er bij het opstellen van de begroting vanuit gegaan dat het toezicht in de lente 2005 van kracht werd. Uiteindelijk treedt de Wfd, welke de basis vormt voor het toezicht op beleggingsobjecten, op 1 januari 2006 in werking.

De AFM heeft in 2005 een verkennend onderzoek uitgevoerd om de markt van beleggingsobjecten in kaart te brengen. Naar aanleiding van deze consultatie heeft de AFM de minister van Financiën geadviseerd inzake reikwijdte en het normenkader met betrekking tot beleggingsobjecten. De minister heeft het voorstel van de AFM overgenomen.

De AFM heeft voorgesteld om het toezicht te beperken tot die financiële producten die gelijkenis vertonen met reeds gereguleerde financiële producten, zoals effecten en deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen. Een dergelijke beperking draagt bij aan een duidelijke afbakening van de financiële markt waarop de AFM toezicht houdt. In dit kader heeft de AFM voorgesteld het toezicht te beperken tot beleggingsobjecten die aan de volgende drie cumulatieve criteria voldoen:

- de beleggingsobjecten hebben een seriematig karakter;
- de consument wordt hoofdzakelijk een rendement in geld in het vooruitzicht gesteld;
- de beleggingsobjecten waarvan de business case (kwantitatief) onderbouwd is en derhalve toetsbaar is door onafhankelijke derden.

Het toezicht op beleggingsobjecten zal bestaan uit een vergunningenregime, waarbij betrouwbaarheid, deskundigheid en bedrijfsvoering beoordeeld worden. Daarnaast zal in het doorlopende toezicht gekeken worden naar de informatieverstrekking en de invulling van de zorgplichten. Een aanbieder van beleggingsobjecten dient per serie van beleggingsobjecten een financiële bijsluiter en een prospectus beschikbaar te stellen. Daarnaast dient een aanbieder van beleggingsobjecten jaarlijks een taxatie van de beleggingsobjecten uit te laten voeren door een onafhankelijk taxateur en een gecontroleerde jaarrekening op te stellen.

De AFM heeft haar aanvullende "Nadere Regeling Financiële Dienstverlening" in 2005 ter consultatie aan de markt voorgelegd. Deze regels zullen pas in mei 2006 in werking treden gegeven de fasering van de inwerkingtreding van de Wfd.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van beleggingsobjecten:

Mate waarin projectfase is afgerond	Planning ten tijde van begroting 2005		Realisatie ultimo 2005
Functionele analyse	100%		100%
Wet- en regelgeving	100%		90%
Controlestrategie	100%		90%
Organisatie en Systemen	100%		90%
Testen en Trainen	100%		90%
Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Toezicht Beleggingsobjecten	412	423	2.196
Toezicht Beleggingsobjecten – vergunningverlening	-	880	264

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Het toezicht is pas per 1 januari 2006 in werking getreden, terwijl de AFM bij de begroting uitging van inwerkingtreding in de lente 2005. Anticiperend op uitstel van de wet is de AFM terughoudend geweest met rekruteren van personeel voor toezicht op beleggingsobjecten.

2.4 Toezicht accountants

Naar verwachting treedt zowel de Wta als het Bta (Besluit toezicht accountantsorganisaties) medio 2006 in werking. De jaargenda en de begroting 2005 gingen uit van inwerkingtreding per 1 juli 2005. In de loop van 2005 is de toezichtstrategie voor wat betreft vergunningverlening en het doorlopende toezicht nader uitgewerkt. Daarmee is ook de basis gelegd voor een bijdragemodel dat na vergunningverlening, in de loop van 2007, gehanteerd gaat worden.

Gedurende 2005 is regelmatig overleg gevoerd met de beroepsorganisaties NIVRA en NOVAA en het SRA over de samenwerking bij het uitvoeren van het toezicht. In de loop van 2005 hebben NIVRA en NOVAA de besprekingen tijdelijk opgeschort, maar eind 2005 zijn de gesprekken constructief hervat. Doordat de wetgeving in 2005 verder is vertraagd en de besprekingen met de beroepsorganisaties nog in volle gang waren, is de geplande najaarsbijeenkomst 2005 van het Platform Toezicht Accountantsorganisaties uitgesteld naar de eerste helft van 2006. De activiteiten hebben zich in 2005 verder toegespitst op het ontwerpen en ontwikkelen van systemen en procedures ten behoeve van de vergunningverlening, het adviseren van het ministerie van Financiën bij de totstandkoming van de conceptwetgeving en het actief participeren in Europees en internationaal overleg tussen toezichthouders betreffende de toekomstige internationale samenwerking volgend uit de achtste EU Richtlijn.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van de Wta:

Mate waarin projectfase is afgerond	Planning ten tijde van begroting 2005	Realisatie ultimo 2005	
Functionele analyse	100%	100%	
Wet- en regelgeving	100%	90%	
Toezichtstrategie	100%	99%	
Organisatie en Systemen	100%	40%	
Testen en Trainen	100%	10%	
Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Toezicht accountants	2.589	5.169	2.483
Vergunningen accountants	-	3.583	2.769

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Als gevolg van het genoemde uitstel is de instroom van nieuw personeel uitgesteld naar het laatste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2006. Daarnaast zijn door het uitstel geen kosten gemaakt voor vergunningverlening.

2.5 Toezicht clearinginstellingen

Clearinginstellingen zijn een belangrijke schakel in de afwikkeling van effectentransacties. Zij staan tussen de centrale tegenpartij en de toegelaten instellingen op de beurs in.

Bij de inwerkingtreding van de Wft komen clearinginstellingen onder direct toezicht van DNB en de AFM. Het uitvoeren van een clearingbedrijf wordt een vergunningplichtige activiteit. Bij de begroting van 2005 werd er nog van uitgegaan dat de Wft in 2006 in werking zou treden. Deze ingangsdatum is echter een jaar naar achteren verschoven (1 januari 2007).

In de begroting 2005 was als doelstelling opgenomen om de voorbereiding van de nieuwe taak af te ronden. Daarvoor zouden de gedragsregels worden uitgewerkt, de controlestrategie gefinaliseerd en het toezicht organisatorisch ingebed worden bij de toezichtaccount. De tweede helft van 2005 zou gestart worden met het toezicht, waarbij het accent zou liggen bij voorlichting en normoverdracht.

De vertraging van de Wft heeft consequenties gehad voor het realiseren van de doelstellingen voor 2005. De start met de daadwerkelijke uitvoering en de communicatie naar de onder toezichtgestelde zijn naar 2006 verschoven. Wel zijn de toezichtnormen vastgelegd in de conceptwet en is een start gemaakt met de verdere uitwerking in de AmvB's. Tevens is er een kostenanalyse van gedragstoezicht gemaakt. De resultaten van deze analyse duiden erop dat de additionele kosten ten gevolge van de invoering van het gedragstoezicht per clearinginstelling zeer beperkt zullen zijn.

De normen waar het toezicht van de AFM zich op zal richten zijn het waarborgen van de toegang tot clearinginstellingen, voldoende transparantie over de toelatingscriteria, de vereiste zorgvuldige dienstverlening aan de cliënt, de adequate en tijdige informatievoorziening aan de cliënt omtrent de risicoposities en de marktintegriteit.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van clearingsinstellingen:

Mate waarin projectfase is afgerond	Planning ten tijde van begroting 2005	Realisatie ultimo 2005
Functionele analyse	100%	100%
Wet- en regelgeving	100%	90%
Controlestrategie	100%	90%
Organisatie en Systemen	100%	60%
Testen en Trainen	100%	0%

Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Toezicht op clearinginstellingen	72	249	292

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

Door het uitstel van de Wft hebben er in 2005 slechts voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden en zijn de kosten tot een minimum teruggebracht.

2.6 Toezicht betalingsverkeer

De Wft raakt ook het toezicht op de infrastructuur van de financiële markten. Met deel zes van deze wet komen centrale effectenafwikkelingsystemen en betalingssystemen onder direct toezicht. Momenteel staan effectenafwikkelingsystemen indirect (namelijk via een beurserkenning) onder gezamenlijk toezicht van AFM en DNB; betalingssystemen staan nu niet onder toezicht. In de nieuwe wet krijgt de AFM het gedragstoezicht en DNB het systeemtoezicht toegewezen.

Het ministerie van Financiën heeft in 2005 rigoureuus zijn prioriteiten gewijzigd; hierdoor zijn er dit jaar nauwelijks vorderingen geboekt met de voorstellen voor regelgeving en zal deel zes van de wet pas in 2007 in werking treden.

Indicatoren en kerncijfers

De onderstaande indicatoren en kerncijfers geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van het betalingsverkeer:

Mate waarin projectfase is afgerond	Planning ten tijde van begroting 2005	Realisatie ultimo 2005	
Functionele analyse	100 %	85 %	
Wet- en regelgeving	90 %	20 %	
Controlestrategie	90 %	30 %	
Organisatie en Systemen	50 %		
Testen en Trainen	30 %		
Kosten per taak (x 1.000 euro)	Realisatie 2005	Begroting 2005	Begroting 2006
Toezicht op betalingsverkeer	64	175	90

Toelichting prestatie-indicatoren en kosten per taak

In verband met vertraging in het wetgevingstraject zijn de te besteden uren en kosten tot een minimum teruggebracht.

2.7 Strategische Analyse

De financiële wereld is sterk in beweging. Dit vraagt ook van het toezicht voortdurende aanpassing. Door onderzoek en analyse worden nieuwe methoden ontwikkeld en bestaande strategieën geëvalueerd. Belangrijke instrumenten zijn de risico- en bijdrageanalyse en de kosten-batenanalyse.

Consistentie en effectiviteit toezichtstrategieën

De AFM hecht veel belang aan een regelmatige evaluatie van de eigen activiteiten. In 2005 is grondig gekeken naar de consistentie en effectiviteit van de verschillende toezichtstrategieën. Gezocht is naar mogelijkheden om huidige toezichtstrategieën aan te scherpen, onderling consistent te houden en de toezichtintensiteit zo goed mogelijk over de verschillende terreinen te verdelen. Per toezichtgebied zijn aanbevelingen gedaan om de effectiviteit te verbeteren. Daarnaast zijn plannen ontwikkeld voor het flexibeler inzetten van toezichtcapaciteit en het in grotere mate steunen op het interne toezicht van financiële instellingen.

Onderzoek beleggingsverzekeringen

Naar aanleiding van het thematische onderzoek naar beleggingsinstellingen in 2004 gaf de AFM aan ook te willen kijken naar vergelijkbare producten als beleggingsverzekeringen. In 2005 is bij een groep verzekeraars diepgaand onderzoek gedaan naar beleggingsverzekeringen. De betrokken verzekeraars werkten daar op vrijwillige basis aan mee. De AFM heeft op dit moment slechts beperkte wettelijke bevoegdheden op dit terrein. Onderwerpen van onderzoek zijn: de precieze vormgeving en voorwaarden van beleggingsverzekeringen, de mate waarin dit ook uit publieksinformatie duidelijk wordt en de wijze waarop de bedrijfsvoering rond deze producten is opgezet. Wanneer de uitkomsten van dit onderzoek in de eerste maanden van 2006 beschikbaar komen zal de AFM met de betrokken verzekeraars, de sector en het ministerie van Financiën bezien hoe eventuele knelpunten verholpen kunnen worden.

Thematische onderzoeken hedge funds en vastgoed-CV's

In de eerste helft van 2005 is een analyse gemaakt van de markt voor hedge funds in Nederland. De uitkomsten van deze analyse zijn door de AFM gepubliceerd. Vanwege de potentiële risico's die de AFM signaleerde, is aan deze analyse in de tweede helft van het jaar een vervolg gegeven in de vorm van een thematisch onderzoek onder hedge funds. Hiertoe zijn eerst alle vergunninghoudende hedge funds middels een enquête bevroegd. Naar aanleiding van de beantwoording is een selectie gemaakt van fondsen waaraan bezoeken zijn afgelegd. Hierbij is uitvoerig met het management gesproken en is specifiek in de administratie naar de onderbouwing van de waardebepaling van de fondsen gekeken. Dit onderzoek is nog niet afgerond. De uitkomsten zullen in de eerste helft van 2006 worden gepubliceerd.

In april 2004 publiceerde de AFM de uitkomsten van een thematisch onderzoek naar vastgoed-CV's. Daarin spreekt de AFM haar zorg uit over de risico's die een groeiend aantal particuliere beleggers in vastgoed-CV's en maatschappen loopt. Vooral 'nieuwe' beleggers in vastgoed-CV's zijn zich vaak onvoldoende bewust van de gevaren en risico's die gepaard gaan met deze producten. De informatieverstrekking bij vastgoed-CV's schiet vaak tekort. Daarbij zijn er aanwijzingen voor belangenverstremming en twijfelachtige vastgoedtransacties, waardoor belangen van beleggers mogelijk worden geschaad. Een vervolgonderzoek is gestart.

Leerstoel financieel gedragstoezicht

In september 2005 is de AFM met de Universiteit van Tilburg een samenwerkingsverband aangegaan voor de vestiging van een leerstoel 'financieel gedragstoezicht'. Het wetenschappelijke debat over de inrichting, uitvoering en de effectiviteit van financieel gedragstoezicht is tot nu toe beperkt geweest. De AFM vindt het van belang het onderzoek naar en het wetenschappelijk debat over financieel gedragstoezicht te ondersteunen. In de eerste plaats omdat dit bijdraagt aan de kwaliteit van het toezicht. Daarbij beoogt de leerstoel een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke discussie over financieel gedragstoezicht, bijvoorbeeld door het organiseren van seminars en workshops. Een Raad van Toezicht met leden vanuit de Universiteit van Tilburg en de AFM zal toezien op de wijze waarop de samenwerkingsovereenkomst wordt uitgevoerd. Na drie jaar vindt een evaluatie plaats.

2.8 Consumentenresearch

Consumentenresearch streeft er naar om het bewustzijn ten aanzien van consumenten binnen de AFM te vergroten, inzicht op te bouwen in de omgevingsfactoren die het handelen van financiële consumenten beïnvloeden en om bij te dragen aan het verbeteren van het toezicht en de voorlichting door de AFM.

Beschermen of bewustmaken?

De AFM organiseerde op 12 oktober 2005 een consumentenseminar om met marktpartijen en consumentenorganisaties te discussiëren over de positie van de consument op de markt voor financiële producten. Moet je de financiële consument beschermen, bijvoorbeeld door hem exact voor te schrijven wat hij wel niet moet of mag doen? Om moet je hem bewustmaken van zijn manier van kiezen, van zijn gedrag op de financiële markten?

Beschermen klinkt logisch, niet voor niets wordt bij affaires waarbij consumenten zijn betrokken ook altijd naar de betrokken toezichthouder gewezen. Er kleeft echter een groot risico aan: een grote, sterke toezichthouder heeft het effect dat marktpartijen hun eigen verantwoordelijkheid niet nemen, omdat ze altijd in hun achterhoofd hebben dat de toezichthouder wel oplet of alles goed geregeld is. In de economie noemen we dit het probleem van 'moral hazard'. Kortom, bescherming bieden moet, maar tot een bepaalde grens, omdat anders het doel voorbij wordt gestreefd.

Het doel kan niet zijn dat foute beslissingen altijd worden voorkomen. Nee, het streven zou moeten zijn dat de consument in staat wordt gesteld keuzes te maken.

De omgevingsfactoren en de attitude van consumenten zijn 2005 in kaart gebracht in het longitudinale onderzoek de 'Consumentenmonitor'. Er zijn multiclient-onderzoeken aangekocht en gepresenteerd op het gebied van beleggen, hypotheek en pensioen. Er zijn twee korte marktanalyses gemaakt voor scheepvaart-CV's en teakbeleggingen.

De AFM Consumentenmonitor

Op de vraag 'Hoe tevreden bent u over de service van het kanaal waar u het product heeft afgesloten?' komen de volgende cijfers naar voren: bij assurantietussenpersonen is bijna de helft van de respondenten (47,2%) tevreden over de service, en 39,8% is zelfs zeer tevreden over de diensten. Vergelijkbare cijfers ziet de AFM terug als het gaat om de dienstverlening van de banken. Ruim 54% is tevreden en een derde van de respondenten beoordeelt de service zelfs met 'zeer tevreden'. Ook verzekeringsmaatschappijen scoren niet slecht. 58,5% van de ondervraagden zegt tevreden te zijn over de dienstverlening ervan. Enigszins afwijkend in het geheel is dat 24,6% zeer tevreden is. Deze percentages liggen bij de overige kanalen toch significant hoger. 15,4% stelt dan ook noch tevreden, noch ontevreden te zijn over de dienstverlening van de verzekeringsmaatschappij. Concluderend kan gesteld worden dat de respondenten tevreden tot zeer tevreden zijn over de dienstverlening van de hiergenoemde kanalen.

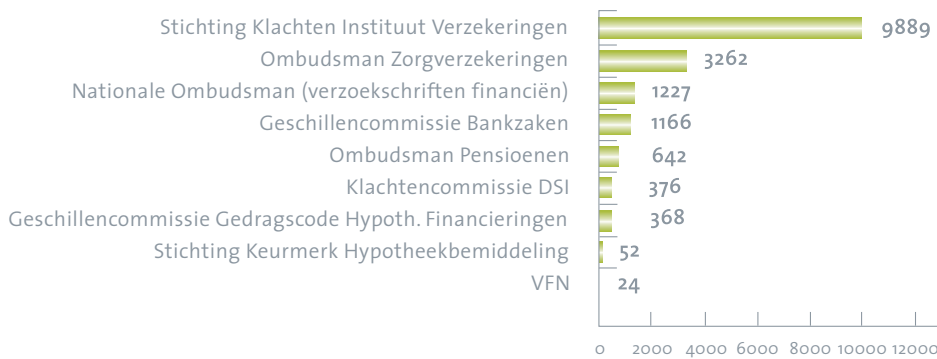
In tabelvorm leidt dit tot de volgende situatie (cijfers in %):

	Assurantie- tussenpersonen	Bank	Verzekeringsmij.
Zeer ontevreden	1,6	1,3	
Ontevreden	4,5	2,6	1,5
Tevreden noch ontevreden	6,9	8,7	15,4
Tevreden	47,2	54,3	58,5
Zeer tevreden	39,8	33,0	24,6

Uit onderzoek blijkt het aantal ontevreden consumenten dat een klacht indient bij de leverancier afhankelijk te zijn van de situatie en het product. Gemiddeld blijkt 50% van de ontevreden consumenten te klagen. Van de ontevreden consumenten stapt vervolgens 3% hiermee naar een klachten- of geschillencommissie of naar de rechter. Klachten over financiële diensten staan in de top vijf van consumentenklachten. Redenen dat de consument uiteindelijk niet altijd de stap naar een klachten- of geschillencommissie neemt zijn financiële (kosten wegen soms niet op tegen de baten), psychologische drempels (klachtenafhandeling duurt vaak lang, het vergt dus doorzettingsvermogen) en onbekendheid met de juiste kanalen (ondanks de ruim twintig verschillende financiële klachteninstanties zijn deze instanties vaak niet bekend bij de consument).

Van de klachten die consumenten bij financiële instellingen indienen ziet de AFM naar schatting slechts tussen de 0,2% en 0,4%. En ook van de klachten die consumenten bij klachteninstututen en geschillencommissies indienen ziet de AFM slechts 8%, een totaal van 1213. De AFM werkt er actief aan om dit percentage in de toekomst te doen stijgen.

In tabelvorm ontstaat het volgende overzicht van de ontvangen klachten over financiële dienstverlening door klachteninstututen en geschillencommissies in 2004:

Een start werd tevens gemaakt met de ontwikkeling van het forum 'Geldwaardering' om de bestaande informatieasymmetrie tussen consumenten en marktpartijen te verkleinen. Er is tevens gestart met de ontwikkeling van een zelftest voor consumenten. Dit instrument geeft de AFM inzicht in het kennisniveau van consumenten ten aanzien van financiën en helpt de consument met het nemen van een weloverwogen beslissing. Om de voorlichting van de AFM te optimaliseren is een mediagedragen 'tone of voice' onderzoek uitgevoerd. De houdbaarheid van waarschuwingsszinnen is onderzocht door middel van deskresearch. Dit onderzoek heeft geleid tot nieuwe waarschuwingsszinnen.

Geld, waarde, waardering

De scheve verhouding tussen aanbieders van financiële producten en consumenten op het gebied van informatie en kennis blijft een belangrijk toezichtsthema voor de AFM. De scheve verhouding ligt deels aan de aanbieder. Informatie kan te laat aan consumenten verschaft worden of te ingewikkeld zijn voor veel consumenten. De scheve verhouding ligt ook deels aan de consumenten zelf. Zij kunnen te weinig interesse tonen voor financiële producten of te weinig algemene kennis bezitten om deze te kunnen begrijpen.

De AFM streeft er naar de positie van consumenten te versterken en hen in staat te stellen goede keuzes te maken. Om dit te bereiken moet de consument tot op bepaalde hoogte beschermd worden, maar tegelijkertijd ook bewust gemaakt worden. De AFM heeft in 2005 een aantal instrumenten voorgesteld om dit te bereiken en wil deze samen met de markt uitbouwen.

Eén van de instrumenten is het inrichten van een internetforum (www.geldwaardering.nl) waar ervaringen, goede en slechte, door consumenten gedeeld kunnen worden. De AFM heeft de plannen voor het forum op het eigen seminar over de consument bekendgemaakt. Op dit drukbezochte seminar discussieerden enkele tientallen belanghebbenden over de positie van de consument op de financiële markten.

2.9 Beleid

De AFM valt als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Financiën. Er is sprake van regulier beleidsoverleg met het ministerie omdat de AFM het ministerie onder meer adviseert bij het ontwikkelen van nieuwe wet- en regelgeving.

Kwaliteit regelgeving

In 2005 heeft de AFM aan verschillende wetgevingstrajecten van Financiën een inhoudelijke bijdrage geleverd. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van nieuwe regelgeving en aanpassing van bestaande regelgeving. Als rode draad bij de vormgeving van de wetgevingstrajecten loopt de visie van de AFM dat het werken met open normen zoveel mogelijk moet worden bevorderd. Open normen bieden de markt de mogelijkheid om eigen verantwoordelijkheid te nemen.

De doorgevoerde wijzigingen in de Wtb maken het bijvoorbeeld mogelijk een minder tijdrovende vergunningstructuur te hanteren, waarbij alleen de beheerder van beleggingsfondsen een vergunning hoeft aan te vragen in plaats van elke beleggingsinstelling afzonderlijk. De afronding van de Wet marktmisbruik heeft er toe geleid dat er nu ook toezicht is gekomen op de publicatie van beleggingsadviezen van bijvoorbeeld analisten en dat marktmanipulatie beter kan worden aangepakt. De regels voor de financiële bijsluiter zijn ingrijpend veranderd en hebben gezorgd voor een meer toegankelijke en vereenvoudigde informatieverstrekking bij complexe financiële producten. De vormgeving van het Besluit financiële dienstverlening (Bfd) is ingestoken vanuit de hoofdgedachte dat de markt zoveel mogelijk haar eigen verantwoordelijkheid moet nemen.

Wetgevingstrajecten die in 2005 nog volop in ontwikkeling waren, zijn de Wet op het financieel toezicht (Wft), de Wet toezicht accountants (Wta) en de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv). De Wft zorgt voor de wettelijke vormgeving van de hervorming van de toezichtwetgeving. Hiermee wordt het functionele toezichtmodel, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen prudentieel en gedragstoezicht, in de wet verankerd. Met het onderbrengen van de bestaande toezichtswetten in de Wft wordt een verdergaande harmonisatie van toezichtseisen beoogd.

De Wta introduceert een toetsingskader ten aanzien van de kwaliteit van de uitvoering van de controle van accountantorganisaties. Ook bij deze wet is de doelstelling dat de beroepsgroep zoveel mogelijk zelf de eigen verantwoordelijkheid invult.

Wet op het financieel toezicht

In 2005 zijn belangrijke stappen gezet bij de voorbereiding van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Naar verwachting zal de Wft op 1 januari 2007 in werking treden. De Wft is het sluitstuk van de invoering van het functionele toezichtsmodel in Nederland waarbij het toezicht is verdeeld tussen een prudentiële en een gedragstoezichthouder. Het doel van de wet is om de wetgeving voor de financiële markten doelgericht, marktgericht en inzichtelijk te maken.

De Wft is geen fundamentele herziening van de materiële normen voor het financiële toezicht. De Wft beoogt het functionele toezichtmodel wettelijk te verankeren en de regelgeving zoveel mogelijk consistent te maken. Daarbij bepaalt de aard van de activiteiten en niet het type instelling (bank, verzekeraar etc.) welke normen van toepassing zijn.

De AFM heeft in 2005 advies uitgebracht over verschillende onderdelen van de wet en intensief samengewerkt met DNB en het ministerie van Financiën voor de verdere uitwerking van de wet en lagere regelgeving. De AFM heeft haar advies met name gebaseerd op een toetsing van de concept-regelgeving aan de doelstellingen van het gedragstoezicht en een beoordeling of de bevoegdheden van de gedragstoezichthouder toereikend zijn om de verantwoordelijkheden te kunnen waarmaken.

Voorts is het reduceren van de administratieve lasten voor de sector een belangrijk aandachtspunt voor de AFM bij de beoordeling van de concept-regelgeving. De AFM wil dit onder meer bereiken door haar toezicht zoveel mogelijk 'principle based' in te richten, tenzij er sprake is van gesloten normen. Daartoe zal de nieuwe regelgeving ook zoveel mogelijk 'principle based' worden opgesteld.

De Wtfdv zal de kwaliteit van de verslaggeving verhogen ten behoeve van investeerders en andere belanghebbenden door de verplichting tot naleving van de verslaggevingseisen en openbaarmaking van het jaarverslag.

Een belangrijk thema dat in het jaar 2005 bij alle wetgevingstrajecten aan de orde kwam was, zoals al eerder vermeld, de gewenste overgang van 'rule based' regelgeving naar 'principle based' regelgeving, of met andere woorden open normen versus gesloten normen. De huidige financiële toezichtwetten zijn in algemeen gericht op gesloten normen, met name de Nadere Regelgeving gedragstoezicht Wte is hier een voorbeeld van. Deze gesloten normen geven aan de ene kant een grote rechtszekerheid, maar leiden er aan de andere kant toe dat de flexibiliteit van organisaties beperkt wordt en dat de eigen verantwoordelijkheid van de onder toezichtstaande instellingen minder sterk wordt aangesproken. Om de eigen verantwoordelijkheid te vergroten en meer ruimte aan de instellingen zelf te laten, is in nieuwe wetgeving getracht waar mogelijk open normen te formuleren om zo meer ruimte voor invulling hiervan te creëren. De verschuiving van gesloten normen naar open normen is bijvoorbeeld zichtbaar bij de Wft en de Wfd.

Europese harmonisatie van regelgeving heeft in 2005 verder vorm gekregen door de implementatie van de prospectusrichtlijn bij het emissietoezicht in de Wte, de implementatie van de ICBE-richtlijn in de Wtb, de implementatie van de richtlijn marktmisbruik in de Wet marktmisbruik en de implementatie van de richtlijn verzekeringsbemiddeling in de Wfd. Nederland heeft hiermee in belangrijke mate de achterstand bij de implementatie van Europese richtlijnen ingehaald. Daarnaast draagt de AFM actief bij aan de ontwikkeling van level-2 CESR-adviezen (in 2005 o.a. voor de MiFID en de richtlijn transparantie) en advisering over nog lopende implementatietrajecten van richtlijnen.

Wet handhaving consumentenbescherming

De Verordening 2006/2004 inzake consumentenbescherming zal voor de AFM veranderingen meebrengen. In Nederland wordt hiervoor de Consumentenautoriteit opgericht. Voor de financiële diensten is de AFM aangewezen als bevoegde autoriteit. De Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) geeft uitvoering aan de oprichting van een toezichthouder op delen van het consumentenrecht. De AFM heeft in 2005 in samenwerking met het ministerie van Financiën het wetsvoorstel voor de Whc van het ministerie van Economische Zaken op de voet gevolgd. Eind 2005 is begonnen met een inventarisatie welke nieuwe taken de Verordening en daarmee de Whc tot gevolg zal hebben voor de AFM, wat zal doorlopen in 2006.

Gedragstoezicht pensioenen

De AFM heeft in 2005 overleg gevoerd met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de mogelijke aard en omvang van het gedragstoezicht op pensioenuitvoerders in verband met de concept-Pensioenwet. Met DNB is overlegd over mogelijke taakafbakening tussen prudentieel - en materieel toezicht enerzijds en gedragstoezicht anderzijds. Tevens is de AFM begonnen een visie te ontwikkelen op informatieverstrekking en zorgplicht bij collectieve pensioenregelingen. Daarnaast heeft de AFM verkennende gesprekken gevoerd met pensioenfondsen en verzekeraars.

Zorgverzekeringen

Gegeven de komst van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft de AFM in 2005 met de voorlopers van de NZa samengewerkt om het aanstaande toezicht af te stemmen teneinde het toezicht zo efficiënt en effectief te laten verlopen.

Verlaging administratieve lasten

In lijn met de kabinetsdoelstelling om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven in de periode 2003-2007 met 25% te verlagen, stond het reduceren van deze administratieve lasten in 2005 hoog op de agenda van de AFM.

Administratieve lastenverlichting

In lijn met de kabinetsdoelstelling om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven in de periode 2003-2007 met 25% te verlagen, staat het reduceren van deze lasten in 2005 opnieuw hoog op de agenda van de AFM. De aandacht gaat vooral uit naar het uitwerken van de verschillende reductievoorstellen die eerder in overleg met marktpartijen, branche-organisaties, het ministerie van Financiën en DNB waren geformuleerd.

Vanaf 1 oktober 2006 kan de verkorte Financiële Bijsluiter passief en op elektronische wijze ter beschikking worden gesteld, en niet langer alleen in een gedrukte versie. De beoogde besparingen die hieruit voortvloeien zijn berekend op € 96,6 miljoen. Verdere automatisering van de samenstelling van de Bijsluiter voor verschillende producten levert naar verwachting nog eens € 6 miljoen.

Verder heeft de AFM in 2005 een applicatie ontwikkeld waarmee instellingen vanaf 2006 informatie die de AFM opvraagt op een veilige manier elektronisch aan de toezichthouder kunnen sturen. Met deze maatregel is een besparing voorzien van € 1,4 miljoen per jaar.

Vanaf 2006 mogen instellingen in hun uitingen verwijzen naar internet voor de wettelijk verplichte teksten van het Besluit Kredietaanbiedingen. Wel moet aan klanten op verzoek de verplichte teksten worden verstrekt als die niet over internet beschikken. Dit levert naar verwachting een besparing van € 2,7 miljoen per jaar op.

In overleg met de verschillende stakeholders wordt door de AFM gekeken naar de mogelijkheden van een meer 'pinciple based' aanpak van het toezicht. Hierbij worden de algemene normen in een wet minder strikt ('rule based') uitgewerkt in lagere regelgeving en wordt bij de uitvoering van het toezicht vooral gekeken of aan de doelstelling van een wettelijke norm wordt voldaan en niet zozeer naar de exacte wijze waarop dat gebeurt.

Continue dialoog met de sector

De AFM hecht veel waarde aan het dialoog met de sector als het gaat om de implementatie van haar nieuwe wettelijke taken. De implementatie van nieuwe wet- en regelgeving dient zorgvuldig en in voortdurend goed overleg met de sector plaats te vinden. In 2005 heeft de AFM bijvoorbeeld heel intensief met de sector de implementatie van de Wfd voorbereid. Hierbij is veel aandacht gegeven aan het overgangsrecht teneinde de reeds actieve marktpartijen zo soepel mogelijk naar het nieuwe regime te loodsen.

3. Nationale en internationale samenwerking

Jean Marc Huët:

» Iedere onderneming is anders,
daar moet je als AFM wel rekening mee houden «

Jean Marc Huët

CFO Numico

‘Tot het moment in de jaren zestig dat het bedrijf naar de beurs ging was Numico een Nederlands familiebedrijf, maar door aquisities is het een echte multinational geworden. Het is nu een onderneming met 80 tot 90 procent buitenlandse aandeelhouders en waarvan de omzet voor minder dan 7 procent uit Nederland komt.

De belangrijkste toezichthouders waar Numico mee te maken heeft zijn de lokale Food Safety Authorities. In de loop der jaren hebben wij daar een goede relatie mee opgebouwd. Dat komt onder meer omdat er wederzijds vertrouwen is en omdat we advies kunnen krijgen. Bovendien helpt het dat het om internationaal toezicht gaat. Via de European Food Safety Authority (EFSA) merk je dat ze allemaal zeer nauw contact met elkaar hebben. Als je bijvoorbeeld in sommige landen met beginnend toezicht te maken krijgt, kunnen de internationale checks and balances en overleg een verkeerde reactie voorkomen die afwijkt van de lijn die in andere landen wordt gehanteerd.

Ik vind het belangrijk dat ook de financiële toezichthouders op een Europees niveau gaan opereren. Als bijvoorbeeld Danone met ander toezicht heeft te maken dan Numico met de AFM, dan kan dat hele belangrijke gevolgen hebben voor de onderneming op lange termijn. Duidelijkheid, transparantie en consistentie tussen alle Europese landen, dat moet het streven zijn. Wat je wilt als internationale onderneming is een level playing field in de landen waar je concurreert met andere branchegenoten. Harmonisatie van regels en toezicht is daarbij erg belangrijk.

Ik zal niet zeggen dat er teveel toezicht is, maar het moet wel in de juiste (Europese) omgeving zijn. Kijk bijvoorbeeld naar IFRS, het hele principe wat daar achter ligt, daar sta ik achter. Om in alle Europese landen hetzelfde boekhoudstelsel te hebben, is absoluut positief omdat je beter kan vergelijken tussen ondernemingen.

Het wordt wel steeds belangrijker dat Nederland een gunstig klimaat blijft houden voor ondernemingen. Er zijn tegenwoordig veel minder redenen om gebonden te blijven aan Nederland, dus belangrijk om dat te beseffen, en te zorgen dat er een goede toekomst is voor Euronext Amsterdam de komende jaren. Het toezicht hoeft niet een stuk slapper te worden, als het maar wel consistent is met andere landen zodat men er geen reden in zoekt om zich ergens anders te vestigen.

We hebben sinds de nieuwe Wet marktmissbruik te maken met de AFM als de nieuwe toezichthouder op de publicatie van koersgevoelige informatie. Het is echt belangrijk om aan een goede, diepe relatie te bouwen tussen de onderneming en de toezichthouder. Uiteindelijk is het niet toezichthouder tegen onderneming want we hebben hetzelfde doel: we willen duidelijkheid, distributie van informatie aan alle aandeelhouders als het relevant en materieel is. De AFM hoeft dus niet altijd aan de andere kant van de tafel te staan. We zien graag dat er ook advies kan komen van de toezichthouder op dit gebied. De workshops over koersgevoelige informatie die de AFM heeft gegeven waren daarom heel goed, het betekende meer uitleg over het ‘waarom’ en ‘hoe’ van deze beursregels.

Het is een nieuwe, jonge relatie die de AFM heeft met ons en andere beursgenoteerde ondernemingen. Ik denk dat je als volwassen toezichthouder dan moet erkennen dat een positieve reputatie een steun voor het toezicht is. Dat zal ongetwijfeld ook gaan gebeuren met de AFM, die zal de gulden middenweg ook vinden. Er is in de beginfase van dit nieuwe toezicht door marktpartijen veel gesproken over de AFM. In mijn ogen ging het daarbij zowel om perceptie als om de realiteit. Er is een bepaald beeld in de media ontstaan, maar het zijn natuurlijk alleen de ongelukkige situaties die in de krant terecht zijn gekomen. Het is daarom ook goed om als toezichthouder direct contact met de ondernemingen te hebben. Het creëert duidelijkheid als je als onderneming onder toezicht direct uit ‘het hol van de leeuw’ krijgt te horen hoe het zit.

Iedere onderneming is anders, daar moet je als AFM wel rekening mee houden.’

De AFM werkt nauw samen met nationale en internationale toezichthouders en partners om haar doelstellingen te realiseren. Nationaal is er sprake van intensieve samenwerking met de prudentiële toezichthouder De Nederlandsche Bank en in het tripartiete overleg met het Functioneel Parket en FIOD-ECD. Tevens is de AFM deelnemer en secretaris van het Financieel Expertise Centrum (FEC). Internationaal is de AFM vertegenwoordigd in het Committee of European Securities Regulators (CESR), dat een belangrijke rol heeft in het proces van convergentie van het financiële toezicht in Europa, en de International Organization of Securities Commissions (IOSCO) die wereldwijd wordt beschouwd als de 'standard setter' voor het effectentoezicht. In dit hoofdstuk worden eerst de voornaamste ontwikkelingen op het gebied van de nationale samenwerking besproken, vervolgens komt de internationale samenwerking aan de orde.

3.1 Nationale samenwerking

Samenwerking DNB

In 2005 hebben AFM en DNB de samenwerking zoals vastgelegd in het convenant inzake samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht, beleid, regelgeving, (inter)nationaal overleg en andere taken de dato 15 november 2005, verder geïntenseveerd. Er is binnen zowel AFM als DNB veel aandacht geweest voor het nieuwe convenant. AFM en DNB hebben door middel van gerichte communicatie en educatie alsmede het over en weer verzorgen van presentaties hun medewerkers geïnformeerd over de nieuwe samenwerking. Deze aanpak heeft in 2005 geresulteerd in meer overleg en afstemming inzake individuele onderzoeken, toezichtmaatregelen en informatie-uitwisseling. De AFM en DNB hebben ook zes maal een coördinatieoverleg gevoerd waarin verbetering van het gezamenlijke toezicht, beleidsmatige en juridische onderwerpen zijn besproken. Daarnaast heeft intensief overleg plaatsgevonden over de samenwerking onder de nieuwe Wft.

Tripartiete overleg

In voortzetting op de in het jaar 2004 geformuleerde doelstelling is de AFM in het jaar 2005 doorgegaan met het hard optreden tegen de illegale verkoop van beleggingen en kredietverlening, onder meer door vaker en sneller justitie in te schakelen. Om deze doelstelling mogelijk en efficiënt te maken, vond afstemming plaats in het tripartiete overleg tussen het Functioneel Parket, FIOD-ECD en de AFM.

In het tripartiete overleg werden zaken besproken die volgens de AFM via het strafrechtelijk traject dienen te worden afgedaan of waarbij een keuze ten aanzien van een strafrechtelijke of bestuursrechtelijke aanpak gemaakt moet worden. Zaken met betrekking tot voorwetenschap werden al sinds langere tijd besproken in het tripartiete overleg, maar vanwege de implementatie van de Wet marktmisbruik werden per 1 oktober 2005, bijvoorbeeld, ook zaken die zien op marktmanipulatie in het tripartiete overleg aan de orde gesteld. De samenwerking met het Functioneel Parket en de FIOD/ECD verliep voorspoedig.

Financieel Expertise Centrum

Het FEC is een samenwerking van het Openbaar Ministerie, de politie Amsterdam-Amstelland, het Korps Landelijke Politiediensten, de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst, de FIOD/ECD, de Belastingdienst, DNB en de AFM. Het doel van het FEC is het leveren van een bijdrage aan de integriteit van de financiële sector mede door samenwerking.

Na de herstructurering van het FEC in 2004, waarbij het FEC-Secretariaat bij de AFM werd ondergebracht, is het FEC aan de slag gegaan met het invullen van de nieuwe, meer operationele, doelstellingen. Dat betekent dat de deelnemers in het FEC naar aanleiding van concrete casussen en concrete subjecten gezamenlijk onderzoek hebben verricht, aanbevelingen hebben uitgebracht en handavings- of vervolgingsmaatregelen hebben geïnitieerd. Deze acties vonden plaats in de vorm van multidisciplinaire en vaak subjectgerichte projecten. Het accent lag daarbij op:

- onderzoek naar criminele invloeden in de gereguleerde financiële sector;

In de Europese Unie hebben financiële toezichthouders ook een verantwoordelijkheid in het kader van 'technische assistentie'. Hierbij gaat het om een uitwisseling van kennis, ervaringen en contacten vanuit een kwalitatief hoogwaardige organisatie met een gelijksoortige, in een andere jurisdictie gevestigde, partnerorganisatie die zich in kwalitatief en kwantitatief opzicht aan het ontwikkelen is.

Het betreft landen die onlangs tot de EU zijn toegetreden of in de toekomst zullen toetreden. In de afgelopen jaren was de AFM al betrokken bij het proces van beoordeling of het financieel toezicht in kandidaat-lidstaten adequaat is. In 2005 heeft de AFM een beleidskader opgesteld ter beoordeling van verzoeken voor technische assistentie. In het eerste kwartaal is een werkbezoek van de Bulgaarse toezichthouder georganiseerd (extern gefinancierd door het ministerie van Economische Zaken).

Europese Unie (EU) en CESR

In het proces van de Europese wet- en regelgeving voor financiële diensten stond de afgelopen jaren het Financial Services Action Plan centraal: een ambitieus pakket van 42 maatregelen dat in 2005 volgens planning vrijwel werd afgerond. In november 2005 maakte de Europese Commissie haar definitieve voornemens bekend in het 'Witboek', waarin de strategie voor financiële diensten voor de komende vijf jaar wordt uitgewerkt.

Van het 'oude' plan stond de MiFID (Markets in Financial Instrument Directive) centraal. Deze richtlijn vervangt de ISD uit 2003 en geeft onder andere nadere invulling aan de gedragsregels voor effecteninstellingen. In 2005 rondde CESR haar adviezen af aan de Europese Commissie over de uitvoeringsmaatregelen bij deze richtlijn. De implementatietermijn van de richtlijn werd uitgesteld tot november 2007. In februari 2006 presenteerde de Commissie op basis van deze adviezen de formele voorstellen ter goedkeuring door het European Securities Committee en het Europese parlement. Naar verwachting zal de besluitvorming in juli 2006 zijn afgerond. De AFM brengt in het voorjaar van 2006 een brochure uit waarin voor marktpartijen de belangrijkste gevolgen van de richtlijn uiteen wordt gezet, inclusief de nadere details in de voorstellen van de Europese Commissie.

Andere adviezen aan de Europese Commissie in 2005 betroffen uitvoeringsmaatregelen bij de Richtlijn Transparantie en een advies in hoeverre de standaarden voor financiële verslaggeving in de VS, Canada en Japan gelijkwaardig zijn aan de in Europa ingevoerde International Financial Reporting Standards (IFRS). Dit laatste advies is voorbereid door een werkgroep die werd geleid door AFM-bestuurder Paul Koster.

De samenwerking met de toezichtcomités van de banken- en verzekeringstoezichthouders, respectievelijk CEBS en CEIOPS, kreeg zijn beslag door de ondertekening van een Joint Protocol. De mogelijkheden voor een nieuwe toezichtstructuur in Europa werden een belangrijk agendapunt van de Financial Services Committee (FSC), een adviesorgaan van de Europese Commissie, waarbinnen een speciale subgroep het mandaat kreeg de scenario's uit te werken.

De financiële dienstenstrategie van de EU Commissie 2005 - 2010

In 2005 is het Actieplan voor Financiële Diensten, dat zes jaar geleden is gelanceerd, vrijwel afgerond. Het wegnemen van barrières bij grensoverschrijdende investeringen, verbeterde transparantie en kwaliteit van informatie, duidelijke prudentiële regels, verbeterde corporate governance en integriteit: het zijn ambitieuze doelstellingen die hebben geleid tot de richtlijn Marktmissbruik, de Prospectusrichtlijn, de Transparantierichtlijn en de MiFID.

In november 2005 publiceerde de Commissie in het 'Witboek' haar plannen voor de komende vijf jaar, waarbij het begrip 'dynamische consolidatie' in de financiële dienstenstrategie centraal staat. Met dit begrip omschrijft de Commissie een strategie die zich blijft richten op de versterking van de positie van de Europese Unie in de mondiale context, maar die ook praktisch moet zijn en rekening dient te houden met de sentimenten van alle belanghebbenden. Een belangrijke constatering is dat geen lange lijst nieuwe regels wordt voorgesteld.

Hiermee heeft de Commissie zich de kritiek op het oude actieplan ter harte genomen. Volgens marktpartijen is de schaduwzijde van het oude plan een stortvloed van nieuwe regelgeving, met hoge implementatiekosten en waaraan niet altijd een zorgvuldige kosten/baten-analyse vooraf is gegaan. Er was kortom een roep om 'better regulation'.

Het Witboek besteedt dan ook aandacht aan deze betere regelgeving en handhaving. De Commissie stelt een aantal eisen aan nieuwe regels. Zo moet de noodzaak van nieuwe regels zijn aangetoond, moet er zowel vooraf als achteraf een evaluatie plaatsvinden en moeten alle betrokken partijen intensief worden geconsulteerd. Maar ook: intrekken van verouderde/onnodige regelgeving. De marktpartijen reageren in het algemeen positief op de nieuwe plannen.

Als grootste uitdagingen voor de komende vijf jaar ziet de Commissie, naast het betrekken van consumenten in het beleidsproces, het goed laten verlopen van de uitbreidingen van de Europese Unie. Ook het verzekeren van de financiële stabiliteit tegen de achtergrond van de grote pan-Europese conglomeraten, een adequate toezichtstructuur in Europa en de relatie met de grootste handelspartners (met name de VS) worden als uitdagingen benoemd.

IOSCO

IOSCO stelde in 2005 een strategie voor de langere termijn vast. De Multilateral Memorandum of Understanding (MMOU) stond hier centraal. Deze MMOU is gericht op een optimale uitwisseling van toezichtinformatie. Van elk IOSCO-lid wordt verwacht dat deze de MMOU in 2010 heeft ondertekend. Voordat tot ondertekening kan worden overgegaan vindt via zogenaamde 'verification teams' een uitgebreid onderzoek plaats naar de wettelijke bevoegdheden. Tegen deze achtergrond is het van belang dat de AFM in 2005 is toegelaten als ondertekenaar van Appendix B van de MMOU. Zodra in Nederland de Wft in werking is getreden voldoet de AFM volledig aan de bepalingen en kan Appendix A ondertekend worden. Naast deelname aan vier van de vijf permanente werkgroepen van het Technical Committee, participeert de AFM in de (tijdelijke) Chairmen's Task Force on non-audit services.

4. Bedrijfsvoering

05

Jens Arnbak:

» Wie als ondernemer stelt door toezicht te worden bedreigd,
bevordert echter zelden de eigen beurskoers of marktpositie «

Jens Arnbak

Oud-voorzitter OPTA

'Ik durf te stellen dat het toezicht op de liberalisering van de Nederlandse telecommarkt succesvol is geweest. Onlangs verscheen het jaarlijkse implementatierapport van de Europese Commissie over de resultaten van marktregulering door de huidige 25 telecomtoezichthouders in de EU. Dat stond vol met goed nieuws voor gebruikers. Nationale telefoongesprekken werden in 2005 door de bank genomen in de EU circa 15% goedkoper en circa 70% sinds 2000.

Maar voor OPTA was de mooiste pluim wel de positie op het gebied van breedband-aansluitingen voor consumenten: mondiaal staat Nederland op de tweede plaats, na Korea, met 24% van de bevolking aangesloten op breedband. Zonder de in 1998 verfoeide herbalancering van de Nederlandse telefoontarieven was dat onmogelijk geweest!

Toezichthouder OPTA werd in 1997 opgericht met als toenmalig hoofddoel de ontmanteling van de post- en telefonie-monopolies door bevordering van mededinging. Nog lang bleef dit veel emoties oproepen: de nieuwe marktpartijen waren vóór, vele groot- en kleingebruikers twijfelden. Dat was dikwijls zo in continentale lidstaten van de EU.

Grofweg zijn er twee bestuurlijke culturen te ontwaren in Europa. Enerzijds zijn er de landen die sinds hun bezetting door Napoleon in het begin van 19e eeuw de Franse traditie van wettelijke codificatie van regels volgen. Ook Nederland stapte toen over op strikt gecodificeerd bestuurlijk handelen - zij het met onuitwisbare kenmerken van Hollands koopmanschap en vernuft. Anderzijds zijn er de meer pragmatisch georiënteerde landen in Noordwestelijk Europa, waar minder emoties speelden op dit terrein. Waar ik vandaan kom, Denemarken, begon de liberalisering van telefonie zoals elders in Scandinavië eerder dan 1997; het Verenigd Koninkrijk had zelfs al in 1984 concurrentie op gang gebracht.

Er speelt iets anders mee. Een volksvertegenwoordiger in de Engelstalige en Scandinavische landen is gekozen in een regio en zit namens een district in het parlement. Daarentegen is het voor een Nederlands Kamerlid nodig zich te specialiseren en profileren op één of meer politieke onderwerpen. Financieel toezicht, vervoer, energie, zorg, telecommunicatie en post worden hier in vaste Kamercommissies door 'fractiedeskundigen' behandeld. Zo stelt een parlementariër in Nederland herverkiezing eerder zeker dan met het behartigen van lokale burgerbelangen.

Zou dat soms een reden zijn waarom instituties en arrangementen van markttoezicht in Nederland vaker en scherper ter discussie staat dan elders? Marktpartijen ervaren dat het loont om ferme vragen en opvattingen over sectortoezicht bij de desbetreffende Kamercommissie in te steken. Klachten over de hoeveelheid regels of bestuurlijke traagheid komen daarbij dikwijls op de eerste plaats.

Politieke ophef over de jonge OPTA kwam er ook snel, in 1998. Dat gebeurde bij de – door de EU voorgeschreven en door de toezichthouder conform de wet opgelegde – ijking van de telefoontarieven van de voormalige monopolist op zijn feitelijke kosten, plus een redelijke winstopslag. Dit leidde tot goedkoper gesprekken, maar ook tot duurdere aansluitingen teneinde concurrentie van nieuwe netten mogelijk te maken.

De dominante aanbieder liet toen aan de verzamelde media weten dat zijn onderneming hierdoor werd 'vermoord door ambtenaren'. Dit viel precies samen met de behandeling van een nieuw wetsontwerp voor telecommunicatie in de doorgaans rustige senaat, en kostte de bewindspersoon daar veel hoofdbrekens. Wie als ondernemer stelt door toezicht te worden bedreigd, bevordert echter zelden de eigen beurskoers of marktpositie. Dat besef leeft wel in rijpe markten waar partijen ervaring hebben in prudent met elkaar en de toezichthouder omgaan.'

De bedrijfsvoering van de AFM richt zich op een optimale ondersteuning van de toezichttaken en de toezichtvoorbereidende taken en omvat de in- en externe communicatie, publieksvoorlichting organisatieontwikkeling, het personeelsbeleid, de facilitaire dienst, de ondersteuning op het gebied van informatisering en control & financiën. De AFM kent een complianceregelgeving en -officer en tevens een privacy officer die toezicht houdt op de naleving binnen de organisatie van de Wet bescherming persoonsgegevens. Daarnaast is in 2005 een Interne Audit Dienst (IAD), als onafhankelijk intern controleorgaan van start gegaan.

In dit hoofdstuk legt de AFM verantwoording af over de resultaten van de belangrijkste initiatieven op het gebied van de bedrijfsvoering. Ook wordt een overzichtstabel met prestatie-indicatoren en een risicobeheertabel opgenomen.

Groei AFM	2002	2003	2004	2005	2006 begroting
Totale begroting in miljoenen €	38,3	38,4	57,4	69,7	73,7
Personele bezetting fte's (ultimo van het jaar)	259,1	291,7	357,4	398,4	499,9
Schatting onder toezicht staande instellingen	8.500	9.000	9.300	10.000	25.000

4.1. Verantwoording

De AFM heeft zich in 2005 gericht op een verdere versterking van de interne en externe verantwoording, met speciale aandacht voor prestatie-indicatoren, zowel op AFM-breed niveau als op het niveau van afzonderlijke toezichttaken. Er zijn organisatiebrede normen ontwikkeld voor dossiervorming. Tevens is een "verantwoordingsprotocol" opgesteld dat de basis gaat vormen voor de verantwoording vanaf 2006. De bewaking van de naleving van de interne procedures (met name op het gebied van inkoop) is gericht geweest op het voldoen aan de strenge normen van de financiële rechtmatigheid. Op diverse onderdelen (onder meer facilitaire diensten, adviesdiensten en communicatiediensten) zijn Europese aanbestedingen afgerond.

Met het oog op het toezicht op accountantsorganisaties, dat de AFM naar verwachting vanaf 2006 gaat uitvoeren, is in overleg met het ministerie van Financiën besloten de accountantscontrole vanaf dat jaar te laten uitvoeren door de Auditdienst van het ministerie van Financiën.

De heffingensystematiek is aangepast voor een aantal nieuwe toezichttaken, waaronder het toezicht op emissies, het toezicht op koersgevoelige informatie en het toezicht op financiële dienstverleners.

4.2. Harmonisatie

De snelle groei van de AFM en de introductie van vele nieuwe taken vragen om harmonisatie van processen om mogelijke schaalvoordelen te benutten. In 2005 is een start gemaakt met het harmoniseren van toezichtprocessen. De AFM trof tevens voorbereidingen voor het gebruik van een elektronische handtekening in interne en externe processen en er is een aantal malen succesvol geëxperimenteerd met het gebruik van besluitvormingsondersteunende software. Er is een functionerende structuur ontwikkeld voor het relatiebeheer van niet onder toezicht staande organisaties. Als onderdeel van de implementatie van nieuwe taken is het beslissing- en tekeningsmandaat enkele malen herzien. Zowel in toezichtuitvoering als in toezichtvoorbereiding heeft digitale ondersteuning een belangrijke rol gekregen in de uitvoering van processen. Dat gebeurde onder meer bij de voorbereidingen op het toezicht op de Wet financiële dienstverlening (Wfd) waar het gaat om de vergunningverlening. Voorts heeft een verdere integratie van de vergunningregisters plaatsgevonden mede als voorbereiding op de Wet op het financieel toezicht (Wft).

4.3. Communicatie

Communicatie speelt een belangrijke rol in het toezicht van de AFM, zowel waar het gaat om voorlichting aan marktpartijen en consumenten als om normoverdracht aan onder toezicht staande instellingen. Ook in de verantwoording speelt communicatie een primaire rol. Mede als gevolg van de snelle groei van het aantal stakeholders heeft de AFM in 2005 sterk geïnvesteerd in digitale communicatie. Het aantal bezoekers van de website van de AFM (www.afm.nl) alsmede het aantal abonnees van de verschillende digitale nieuwsbrieven kenden een explosieve groei. De website van de AFM werd voor de tweede achtereenvolgende keer genomineerd voor de publieksprijs van de door de rijksoverheid georganiseerde internetmonitor. In 2005 werd deze site met een speciale registeromgeving uitgebreid. Het jaarverslag van de AFM over 2004 werd door de jury van de F.G. Kordes-trofee beloond met een 'best practice'. De AFM kwam in 2005 opnieuw veel in de media; met name in het derde en vierde kwartaal was zeer veel belangstelling van journalisten voor de werkzaamheden van de organisatie. De AFM analyseert de berichtgeving periodiek om te zien in hoeverre de aandacht van de media een bijdrage kan leveren aan de effectiviteit van het toezicht. De teneur van de berichtgeving werd over geheel 2005 als licht negatief geanalyseerd. Op het gebied van de publieksvoorlichting werd een nieuw systeem in gebruik genomen ter registratie van alle meldingen die publieksvoorlichting bereiken om zo trends en tendensen beter te onderkennen. Informatie en toegankelijkheid van registers zijn publieksvriendelijker gemaakt. De AFM startte in 2005 met een wekelijkse column in het dagblad Spits om consumenten beter te informeren over financiële onderwerpen.

Masterclass

De snelle groei van de AFM in de afgelopen jaren zorgt voor een toename van het aantal toezichtstaken. Dat leidt tot veel vragen van de media, vooral ook over de specifieke achtergronden van deze wetten en regels. Om aan deze toegenomen vraag naar informatie tegemoet te komen, heeft de AFM in 2005 een drietal bijeenkomsten ('masterclasses') voor journalisten gehouden waarbij de pers een uitgebreide uitleg kreeg van specialisten van de AFM. De ervaring leert dat goede en uitgebreide achtergrondinformatie over de vaak complexe regelgeving tot beter begrip leidt bij de media van de werkzaamheden van de AFM.

De Wet melding zeggenschap (Wmz) en de transacties van insiders krijgen in de media bovengemiddelde aandacht. Regelmatig komen er dan ook vragen, uit binnen- en buitenland, binnen bij de persvoorlichters over de registers die hiervan worden bijgehouden door de AFM. Naar aanleiding van de vele vragen, is eind 2004 de eerste masterclass georganiseerd. Mede door de positieve respons van de deelnemers heeft de AFM besloten vaker dit soort bijeenkomsten te organiseren.

Het nieuwe prospectustoezicht per 1 juli was aanleiding voor een masterclass in samenwerking met Euronext, voorheen de toezichthouder die de controle op deze documenten uitvoerde. Dat gebeurde ook bij de inwerkingtreding van de Wet marktmisbruik, waardoor onder meer het toezicht op de publicatie van koersgevoelige informatie overging van de beurs naar de AFM. Om de invoering van het nieuwe toezicht op beleggingsaanbevelingen door analisten, publicisten en journalisten duidelijk onder de aandacht te brengen, organiseerde de AFM een drukbezochte bijeenkomst waarbij de media zelf centraal stonden.

Ook in 2006 zal een aantal nieuwe wetten en regels de aanleiding vormen voor bijeenkomsten voor de media. Zo was de nieuwe Wet financiële dienstverlening begin januari onderwerp van een masterclass.

4.4. Human resources

In de loop van 2005 is een geïntegreerde aanpak van het personeelsbeleid gerealiseerd met onder meer het instellen van een AFM-brede selectiecommissie voor de instroom van nieuw personeel. Een nieuw doorstroombelief ondersteunt en bevordert de interne en externe loopbaanontwikkeling voor medewerkers.

De AFM hecht groot belang aan de ontwikkeling van haar medewerkers. Het gaat hierbij om zowel vakkennis als persoonlijke vaardigheden. Daarom is het opleidingsgebouw van de AFM in 2005 vernieuwd, zoals aangekondigd in de AFM Jaaragenda 2005. Een strategisch opleidingsplan geeft de kaders aan. Mede in antwoord op nieuwe wetgeving vond een herziening van arbeidsvoorwaarden plaats, met name op het gebied van pensioenen en ziektekostenverzekering.

AFM Opleidingen

Een toezichthouder moet voldoen aan hoge eisen. Niet alleen is vakkennis noodzakelijk om goed te kunnen opereren, ook vraagt het vak om specifieke, professionele vaardigheden. Bovendien is er geen opleiding tot toezichthouder in het reguliere onderwijs. Om deze redenen investeert de AFM in 2005 in een nieuw opleidingsgebouw.

Het resultaat is een strategisch opleidingsplan dat uitgaat van de noodzaak om een stevig programma te bieden voor de ontwikkeling van de AFM-medewerkers. Vakinhoudelijkheid en persoonlijke vaardigheden wegen daarin even zwaar. Het programma bevordert dat toezichthouders hun taak vervullen niet alleen vanuit hun specifieke verantwoordelijkheden maar ook met behulp van een AFM-brede blik op de zaken. Een belangrijk onderdeel is de Basis Opleiding Toezichthouder die alle nieuwe toezichthouders moeten volgen en die wordt afgesloten met een proeve van bekwaamheid. Het opleidingsgebouw voorziet ook in een bijzondere faciliteit voor veelbelovende medewerkers en in een speciaal traject voor managementontwikkeling.

4.5. Compliance

De nieuwe complianceregeling is 17 oktober 2005 in werking getreden. De belangrijkste wijziging ten opzichte van de oude complianceregeling is de introductie van een generiek verbod op het verrichten van privé-beleggingstransacties in effecten uitgegeven door dan wel betrekking hebbende op onder toezicht staande instellingen, niet zijnde beleggingsinstellingen. In beleggingsinstellingen en overige effecten mogen ook geen privé-beleggingstransacties worden verricht zolang daarvoor geen "groen licht" van Compliance is verkregen (pre-clearance).

De AFM stelt zichzelf en haar medewerkers strenge normen op het gebied van integriteit. In 2005 heeft naar aanleiding van een interne melding een onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van software op computers van de AFM waarvoor geen licentie beschikbaar was. De resultaten van dit onderzoek hebben geleid tot maatregelen van disciplinaire aard in enkele gevallen en van arbeidsrechtelijke aard in één geval.

Interne Audit Dienst (IAD)

De AFM hanteert als uitgangspunt dat haar governance in lijn moet zijn met (de geest van) de code-Tabaksblad voor goed ondernemingsbestuur. De code legt de verantwoordelijkheid voor risicobeheersing en de bijbehorende verantwoording daarover bij het bestuur.

Net als de commissie Tabaksblad is de AFM van mening dat een interne auditor een belangrijke rol kan spelen in het beoordelen en toetsen van interne risicobeheersing- en controlesystemen. Daarom is in 2005 de Interne Audit Dienst (IAD) van de AFM van start gegaan. De IAD moet de AFM extra zekerheid geven dat de interne risicobeheersing- en controlesystemen adequaat en effectief zijn. De primaire taak van de IAD is het op periodieke basis controleren van alle organisatieonderdelen, processen en activiteiten van de AFM. Dit betekent dat de audits van de IAD afwisselend betrekking zullen hebben op één bepaalde afdeling, op een bepaald proces waarbij meerdere afdelingen zijn betrokken of dat door verschillende afdelingen wordt uitgevoerd, of op bepaalde activiteiten binnen een proces. De periodiciteit van de audits zal bepaald worden op basis van een risicoanalyse.

Aspecten die in de controles zullen worden betrokken zijn risicobeheersing en de daarbij horende controlemaatregelen, compliance (naleving van externe wet- en regelgeving en interne regels en normenkaders), efficiency van de operationele activiteiten en betrouwbaarheid van de (management) informatie. Aanvullend kan de IAD op verzoek van het bestuur of de Raad van Toezicht ad hoc onderzoeken doen en kan zij de organisatie adviseren over interne risicobeheersing en controle.

De IAD functioneert onder verantwoordelijkheid van en rapporteert aan het bestuur. Daarnaast rapporteert de IAD haar bevindingen eveneens aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft het charter van de IAD goedgekeurd en beoordeelt jaarlijks het onderzoeksprogramma van de IAD. Ook de externe accountant wordt betrokken bij het opstellen van het onderzoeksprogramma en geïnformeerd over de bevindingen van de IAD.

Indicatoren en kerncijfers

De indicatoren (zie volgende pagina) geven een overzicht van ontwikkelingen en geleverde prestaties op het gebied van de bedrijfsvoering.

Prestatie-indicator	Doelwaarde	Realisatie
Standaard set indicatoren	2005	2005 totaal
Control & Financiën		
Verkrijgen goedkeuring begroting	100%	100%
Verkrijgen accountantsverklaring en rechtmatigheidsverklaring (vanaf verslagjaar 2005)	Accountantsverklaring over 2004	Gerealiseerd
Volledigheid tijdschrijven	100%	100%
Transparantie en uitvoering plannings controlcyclus	Minimaal voldoende	Voldoende
Mate waarin voldaan wordt aan VBTB	Minimaal voldoende	Voldoende
Personeel		
Aantal sollicitanten		1556
Doorlooptijd vacaturevervulling		7 weken
Ziekteverzuim (in %)		3,58
Personele bezetting fte's (ultimo 2005)		398,41
Medewerkers aangenomen		100
Medewerkers uit dienst		53
Communicatie		
Pageviews website (miljoen)	5,7	10,2
Abonnees op digitale nieuwsbrieven		24.389
Aantal AFM-publicaties	20	41
Hoeveelheid werkbezoeken		6
Aantal perspublicaties rondom AFM in zes landelijke dagbladen, twee regionale dagbladen en vijf opiniebladen	1240	1289

Risicobeheersing

In de onderstaande risicotabel worden de belangrijkste punten van aandacht/risico's voor de optimale ondersteuning van de organisatie en de getroffen verbeterings-/beheersingsmaatregelen aangegeven. Het betreft hier beheersingsmaatregelen die in het verslagjaar zijn opgezet. Met de invoering van deze maatregelen is in 2005 een begin gemaakt en sommige van de activiteiten lopen door in 2006:

Risicogebied	Beheersingsmaatregel
Interne beheersing in het algemeen	Instelling interne audit dienst
Niet verkrijgen goedkeurende accountantsverklaring m.b.t. de rechtmatigheid	Aanscherpen inkoopprocedures en afronden trajecten Europese aanbesteding
Administratieve organisatie	Opleveren procesindexen en procesbeschrijvingen
Bevoegdhedenverdeling bij nieuwe toezichttaken	Aanpassingen beslissings- en tekeningsmandaat
Efficiëntie werkprocessen	Start met projecten gericht op harmonisatie en verbetering van werkprocessen
Het verwerken van grote aantallen sollicitaties	Verduidelijking procedures, instelling van een selectiecommissie, trainingen in het voeren van selectiegesprekken.
Het handhaven van de kwaliteit van het personeel	Goede selectieprocedure, investering in opleiding en ontwikkeling, hoge lat bij beoordelingsafspraken
Fysieke beveiliging: toegangscontrole	Plaatsen tourniquettes, vervangen toegangscontrole-systeem, persoonsgebonden toegangspassen, draagplicht toegangspas, screeningsbeleid en toegangsregeling.
Beschikbaarheid van systemen	Realisatie versterkte IT-infrastructuur in antwoord op realtime toezicht
Toegankelijkheid digitale documenten	Realisatie elektronische dienstverlening naar externen
Wellicht ontstane indruk belangenverstremming/schijn van gebruik van koersgevoelige informatie van AFM medewerkers	Herziening complianceregelgeving resulterend in een nieuwe complianceregelgeving met vergaande beperkingen
Toenemend aantal verwerkingen van persoonsgegevens naar aanleiding van de nieuwe taken	Begeleiding van medewerkers bij meldingen aan de Privacy Officer ten behoeve van het openbaar register

Overzicht AFM-publicaties 2005

28-11-2005	Snelgids Koersgevoelige Informatie
08-11-2005	Rapport Voortdurende Zorgplicht
22-09-2005	Eindrapportage Pilot Wet financiële dienstverlening
07-09-2005	Institutionele brochure: Openbaarmaking Koersgevoelige Informatie
07-09-2005	Institutionele brochure: Klikplicht
07-09-2005	Institutionele brochure: Verbod Marktmanipulatie
07-09-2005	Institutionele brochure: Voorwetenschap
07-09-2005	Institutionele brochure: Uitbrengen van beleggingsaanbevelingen
06-09-2005	Rapport Hedge Funds
02-09-2005	Corporate brochure: AFM, gedragstoezichthouder op de financiële markten
24-08-2005	Institutionele brochure: Kosten van het toezicht
07-06-2005	Rapport Uitkomsten Bijdragemodel informatieverstrekking verzekeraars 2004
13-05-2005	Kwaliteitskenmerkendocument - Wfd
27-04-2005	Rapport Kennismaking met de financiële consument
26-04-2005	Publieksfolder: Renterisico
15-04-2005	Rapport Vastgoed-CV's en maatschappen
13-04-2005	Institutionele brochure: Toezicht op financiële verslaggeving
12-04-2005	Institutionele brochure: Wet financiële dienstverlening
31-03-2005	Rapport Renterisico
14-01-2005	Institutionele brochure: Het Europese wetgevingsproces voor de financiële markten

Belangrijkste uitgebrachte rapporten:

- **Voortdurende Zorgplicht: generieke rapportage van het onderzoek naar zorgplicht**
In dit rapport wordt meer aandacht gevraagd voor het belang van de klant bij het ontwikkelen van financiële producten. Als bij de ontwikkeling van producten meer aandacht aan zorgplicht wordt besteed dan vermindert dit de kans op problemen bij de verkoop van het product.
 - **Hedge Funds: een verkennende analyse**
Hedge funds hebben een nuttige functie op de kapitaalmarkt omdat ze bijdragen aan de efficiëntie en liquiditeit van markten. In een aantal gevallen kan het ondoorzichtige karakter van hedge funds risico's met zich meebrengen voor beleggers.
 - **Vastgoed-CV's en maatschappen: een verkennende analyse**
De AFM uit haar zorg over de risico's die een groeiend aantal particuliere beleggers in vastgoed-CV's en maatschappen loopt. De problemen zitten in ontoereikende informatieverstrekking en mogelijke belangenverstrengelingen.
 - **Renterisico: de gevolgen van een mogelijke renteschok voor huishoudens in Nederland**
Uit dit rapport blijkt dat bij een stijging van de rente met 2 procentpunt naar schatting 80.000 huishoudens in financiële problemen komen, bovenop de 180.000 huishoudens die nu al financiële problemen hebben. In totaal gaat het om 260.000 huishoudens die kwetsbaar zijn bij een renteschok.
-

5. Budgettaire gevolgen van beleid

Peter Paul de Vries:

» De AFM moet in mijn ogen een krachtige,
zichtbare toezichthouder zijn om een eerlijke
en transparante effectenhandel te waarborgen «

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

BALTIMORE BEL.

1900

Peter Paul de Vries

Directeur VEB

‘De AFM moet in mijn ogen een krachtige, zichtbare toezichthouder zijn om een eerlijke en transparante effectenhandel te waarborgen. Bij overtredingen moet snel en adequaat worden ingegrepen, zodat de autoriteit van de AFM groeit. Ik leg niet voor niets de nadruk op ‘zichtbaar’. Zoals bij politie belangrijk is dat er blauw op straat zichtbaar is, moet ook de AFM zich laten zien. In 2005 is die zichtbaarheid, die daarvoor duidelijk onvoldoende was, wel toegenomen. Niet alleen met de publicatie van boetes, maar ook door het aangescherpte toezicht op de publicatie van koersgevoelige informatie. Beursfondsen moeten weten dat er wordt ingegrepen als zij de regels overtreden. Voor andere marktparticipanten geldt dat evenzo.

Jarenlang had de beurs, eerst de Vereniging voor de Effectenhandel, vervolgens Amsterdam Exchanges en later Euronext Amsterdam, een belangrijke rol bij het toezicht op beursfondsen. Maar de beurs durfde in geval van overtredingen de beursfondsen niet aan te pakken. Wij hebben er daarom voor gepleit om het toezicht naar de AFM te krijgen en dat is gelukt. Dat ondernemingen in het begin zeiden zich onzeker te voelen door de verschuiving van het toezicht naar de AFM, is een kwestie van wennen. Maar dat geldt voor beide partijen. Dat de AFM ingreep bij Getronics was begrijpelijk, al verbaasde met het dat ze akkoord ging met het uitgebrachte persbericht. Het is goed dat beursgenoteerde ondernemingen weten dat die verplichting niet langer vrijblijvend is, dat ze er niet meer met een standje vanaf komen, want ik heb de afgelopen jaren veel ernstiger overtredingen op dit vlak gezien. Dat een onderneming als ASML geen toelichting meer wilde geven op de jaarcijfers, vind ik onbegrijpelijk. Dat is hetzelfde als je auto verkopen als er snelheidscontroles worden ingevoerd. Als een onderneming zich netjes aan de regels houdt, is er natuurlijk niets aan de hand.

Er zijn wel overeenkomsten tussen de VEB en de AFM. Beide organisaties streven naar eerlijke en transparante effectenmarkten en pakken misstanden in de beurswereld aan. Maar er zijn ook verschillen. Als u mij vraagt om twee dagen aan het hoofd van de AFM te staan, zou ik allereerst bij de wetgever vragen om ruimere mogelijkheden om onderzoeken te publiceren. Het is natuurlijk belachelijk dat de 150.000 gedupeerde World Online beleggers nooit een onderzoeksrapport hebben ontvangen. En dat geldt voor wel meer onderzoeken van de AFM.

Ook zou ik iets doen aan de situatie bij openbare biedingen. Stappen naar de wetgever om de regelgeving te verbeteren, al duurt dat langer dan twee dagen, en in concrete gevallen hard ingrijpen. Op dit moment zijn beleggers in het biedproces eigenlijk vogelvrij. De bieder zet hen het mes op de keel om ervoor te zorgen dat het bod slaagt. ‘als u uw aandelen niet op het bod aanmeldt dan zullen wij wellicht de notering beëindigen, de N.V. omzetten in een B.V., de dividendbetaling stopzetten, een juridische fusie aangaan, de bedrijfsactiviteiten verkopen, enzovoort. Dat zijn dreigementen om beleggers tot het aanbieden van hun stukken te dwingen.

Bovendien schiet de informatieverzorging in het biedproces, over waardering, prognoses en stille reserves, ernstig tekort. Dáár zou de AFM wat aan moeten doen. Het dieptepunt was de bieding van Air France op KLM, toen de jaarcijfers van KLM drie dagen NA het sluiten van het bod werden gepubliceerd. De AFM had daar natuurlijk een stokje voor moeten steken.

Bij elke nieuwe wet of regel moet je je afvragen hoe noodzakelijk deze is en periodiek moet je kijken of er vereenvoudiging mogelijk is en of er regels kunnen worden geschrapt. Het vervelende is dat de financiële sector een lobby heeft tegen iedere additionele wet- en regelgeving. Daarmee is hun signaal minder objectief en krachtig geworden. Ik geloof overigens wel in praktische oplossingen. Om beleggers te waarschuwen bij een beursintroduktie van een verlieslatende onderneming moet je gewoon kaft of omslag rood maken. Dat ziet iedereen. De VEB zou de extra kosten van dat kleurtje graag dragen. Het effect is groter dan een waarschuwing op pagina 173 van het prospectus.’

In dit hoofdstuk verantwoordt de AFM de budgettaire gevolgen van het in 2005 gevoerde beleid. Het betreft de kosten van de personele en andere middelen die ingezet zijn om de hiervoor beschreven resultaten te bereiken.

5.1 Kosten per taak

Het uitgangspunt voor de financieringssystematiek van de AFM is dat min of meer homogene groepen onder toezicht staande instellingen alleen betalen voor het toezicht op de instellingen in die groep. Kruissubsidiëring tussen verschillende groepen wordt zo vermeden. Om dit te bewerkstelligen hanteert de AFM een nauwkeurige methode van toerekening van de kosten die zij maakt voor het toezicht. Deze toerekening gebeurt naar rato van de directe toezichturen die zijn besteed per wettelijke taak en per groep onder toezicht staande instellingen. Hiertoe houden de medewerkers van de AFM een tijdregistratie bij.

De toerekeningsystematiek werkt als volgt: voor alle te onderscheiden groepen onder toezicht staande instellingen telt de AFM de bestede directe toezichturen uit het tijdschrijfsysteem bij elkaar op om te komen tot het totaal van de bestede directe toezichturen in het boekjaar. Door de uren per groep te delen op het totaal aantal uren resulteert een percentage van het totaal aantal toezichturen per groep. Dit percentage bepaalt het deel van de totale kosten van de AFM dat door deze groep instellingen wordt gedragen. De kosten van relevante groepen instellingen maken opgeteld de kosten per wettelijke taak. De systematiek maakt dat de som van de kosten per taak gelijk is aan de totale kosten van de AFM in het boekjaar.

De totale kosten van de AFM bestaan voor het overgrote deel uit personeelslasten, met daarnaast bedragen voor onder andere overige bedrijfslasten (waaronder huisvesting en advies), afschrijvingen, en de opbouw van een reservefonds. De specificatie van de kosten is opgenomen in het onderdeel 'Toelichting op de staat van baten en lasten' van de jaarrekening.

Ieder jaar maakt de AFM bij de voorbereiding van de begroting een nauwkeurige afweging over de inzet van middelen voor het volgende jaar. Uit een raming van de te besteden toezichturen per groep en taak worden begrote kosten per groep en taak berekend. De gerealiseerde kosten per taak wijken in de regel af van de begrote kosten omdat de AFM gedurende het jaar de toezichtinspanning aanpast aan de ontwikkelingen in de markt. Deze verschillen komen niet onverwacht (ze zijn een afspiegeling van de dynamiek van de markt) en de AFM houdt er expliciet rekening mee in de financierings-systematiek: verschillen tussen begrote en gerealiseerde kosten en opbrengsten per onder toezicht staande groep worden nauwkeurig bijgehouden en in het opvolgende jaar in de heffingen verrekend (zie paragraaf 5.2.3, 'Exploitatieverschillen'). Op die manier betalen marktpartijen uitsluitend voor de werkelijke kosten van het toezicht.

Aanmerkelijke verschillen tussen begrote en gerealiseerde kosten per taak worden volgens afspraak gedurende het jaar gemeld aan de minister van Financiën en het Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties. In 2005 gebeurde dit in mei en oktober. De belangrijkste verschillen zijn in de jaarrekening toegelicht (zie onderdeel 'Begroting en realisatie kosten' van de jaarrekening).

Het Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties

Als onderdeel van haar planning-, control- en verantwoordingcyclus voert de AFM periodiek overleg met organisaties die belang hebben bij het toezicht. Een hiervoor opgericht 'Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties' komt twee maal per jaar bijeen en omvat leden uit organisaties van zowel onder toezicht staande instellingen als financiële consumenten. De minister van Financiën vaardigt een toehoorder af.

In de jaarlijkse bijeenkomst in mei bespreekt dit panel het jaarverslag van het voorgaande jaar en kijkt het vooruit naar de beleidsvoornemens van het opvolgende jaar. De uitkomsten van deze

discussies worden door de AFM gebruikt in de voorbereiding van de volgende begroting en jaaragenda, die in de bijeenkomst van oktober formeel in het panel worden geconsulteerd.

Het panel heeft geen besluitvormende rol in de totstandkoming van de AFM-begroting, maar adviezen van de leden wegen zwaar: de AFM legt adviezen slechts goed onderbouwd ter zijde en verslagen van panelbijeenkomsten gaan naar de Raad van Toezicht van de AFM en de minister van Financiën ter afweging bij de goedkeuring van de begroting.

Het panel wordt ook betrokken in de jaarlijkse controlcyclus: aanmerkelijke verschillen tussen begroting en realisatie worden gedurende het jaar gemeld en besproken in het panel.

5.2 De baten: de overheidsbijdrage en de heffingen

De kosten van de AFM worden gefinancierd uit verschillende bronnen. Het deel dat niet door een overheidsbijdrage en de opbrengst van boetes en dwangsommen wordt gedekt, wordt verhaald op marktpartijen, via een tarief per verrichting of via een jaarlijkse heffing. De kosten van voorbereiding van nieuwe taken worden opgenomen in de balans en na inwerkingtreding van de betreffende toezichtwet over een periode van vijf jaar in de heffingen aan de desbetreffende groep onder toezicht staande instellingen verrekend.

5.2.1 De overheidsbijdrage

De overheid betaalt een deel van de kosten van het gedragstoezicht. In 2005 gaat het hierbij om:

- de kosten van repressieve handhaving; dit zijn de kosten die de AFM maakt wanneer zij optreedt bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit of het overtreden van een bestuursrechtelijk gestelde norm, waaronder het toezicht op misbruik voorwetenschap, marktmanipulatie en illegale financiële activiteiten;
- de kosten van het toezicht op witwasbestrijding (Wid/Wmot);
- de kosten van het Financieel Expertise Centrum;
- toezicht op publicisten
- een deel van de kosten van het toezicht op emissies; en
- de kosten van het toezicht op consumentenkredietverlening.

Een specificatie van de overheidsbijdrage staat in het onderdeel 'Overheidsbijdragen' van de jaarrekening.

5.2.2 De heffingen

Indien mogelijk brengt de AFM aan instellingen een bedrag per verrichte toezichthandeling in rekening. Dat kan bij activiteiten gekoppeld aan concrete verzoeken en acties van instellingen, bijvoorbeeld bij aanvragen voor vergunningen, registraties, ontheffingen, bestuurderstoetsingen, en beoordelingen van openbare biedingen of emissies. Het tarief wordt vastgesteld met het oog op kostendekkendheid door de begrote kosten per taak te delen door het aantal verwachte handelingen. Verschillen tussen gerealiseerde kosten en opbrengsten per handeling komen terecht in de exploitatieverschillen per groep instellingen (zie paragraaf 5.2.3).

Bij het merendeel van de toezichtactiviteiten zijn activiteiten niet gekoppeld aan concrete verzoeken en acties van instellingen. De kosten daarvan worden gedekt door jaarlijkse heffingen aan alle onder toezicht staande instellingen. Uitgangspunt bij deze heffingen is dat een te onderscheiden, min of meer homogene groep onder toezicht staande instellingen uitsluitend de kosten van het toezicht op die groep betaalt. Het doel is om kruissubsidiëring tussen groepen instellingen te vermijden. Jaarlijks stelt de AFM vooraf de door een groep instellingen op te brengen bijdrage vast, met als uitgangspunt kostendekkendheid op basis van de begroting. Deze bijdrage omvat naast de begrote kosten per toezichttaak bedragen voor de verrekening van geactiveerde lasten uit eerdere jaren en

de toevoeging aan het reservefonds. Verder verrekent de AFM exploitatieverschillen uit eerdere jaren (zie paragraaf 5.2.3) en de overheidsbijdrage (zie paragraaf 5.2.1).

Het verkregen totale heffingsbedrag slaat de AFM binnen de betreffende groep om via een sleutel die ze baseert op een 'heffingsmaatstaf'. Deze maatstaf verschilt per groep instellingen en voldoet aan een aantal uitgangspunten, waaronder een redelijke aansluiting bij de werkelijke toezichtinspanning en eenvoud van opgave door de instellingen om de administratieve lasten te beperken. De jaarlijkse tarieven voor de heffingen stelt de AFM vast door het totaal van het te innen heffingsbedrag per groep te delen op het totaal van de heffingsmaatstaf van de groep als geheel. Het heffingsbedrag per instelling is de uitkomst van de vermenigvuldiging van het tarief met de maatstaf van de betreffende instelling.

Instellingen hebben de mogelijkheid bezwaar te maken tegen de heffing. In 2005 zijn 74 bezwaarschriften tegen de heffingen ontvangen, tegen 193 in 2004. Deze verdere sterke daling volgt op een dalend aantal in de laatste jaren en is waarschijnlijk te danken aan een betere communicatie over de heffingen richting de markt (inclusief de discussies in het Adviserend Panel van Vertegenwoordigende Organisaties). Zo werd in 2005 voor het eerst een folder met uitgebreide informatie over het toezicht en de heffingen meegestuurd met de factuur.

Een specificatie van de heffingen staat in het onderdeel 'Heffingen' van de jaarrekening.

5.2.3 Exploitatiever verschillen

Ieder jaar zijn er verschillen tussen de begrote en werkelijke kosten per toezichttaak en per groep onder toezicht staande instellingen. Ook in de baten zijn er verschillen tussen begrote en werkelijke bedragen. De verschillen tussen begrote en gerealiseerde baten en lasten leiden tot exploitatieverschillen, die de AFM in het opvolgende jaar met de heffingen verrekent. Deze verrekening vindt plaats per groep onder toezicht staande instellingen, zodat iedere groep over de jaren uiteindelijk precies betaalt voor de kosten gemaakt voor het toezicht op de eigen groep.

De tabel 'Bestemming van het exploitatiesaldo' in de jaarrekening laat de uitsplitsing zien van de exploitatieverschillen per groep onder toezicht staande instellingen over het boekjaar 2005. Die verschillen per groep voegt de AFM toe aan het uitstaande exploitatiesaldo per 31 december 2004. Het resulterende saldo per 31 december 2005 zal de AFM verrekenen in de heffingen van 2006 (en latere jaren in een enkel geval). De details van deze verrekening per groep met een toelichting zijn te vinden in het onderdeel 'Te verrekenen exploitatiesaldi' van de jaarrekening.

5.2.4 Activering van de voorbereidingskosten van nieuwe taken

De kosten die de AFM maakt voor de uitoefening van een toezichttaak kan zij pas via heffingen aan marktpartijen doorberekenen wanneer hiervoor een wettelijke grondslag bestaat. Deze grondslag ligt in de toezichtwet. De AFM maakt echter al kosten ter voorbereiding van de toezichttaak voordat de toezichtwet in werking treedt en kan deze kosten niet dekken met heffingen. De AFM activeert daarom deze kosten, dat wil zeggen voert ze op de balans. Na inwerkingtreding van de toezichtwet verrekent de AFM deze kosten over een periode van vijf jaar in de heffingen aan de relevante groep onder toezicht gestelde instellingen.

In 2005 activeert de AFM de voorbereidingskosten voor een aantal nieuwe taken. Een specificatie met toelichting staat in het onderdeel van de jaarrekening 'Immateriële vaste activa'.

Inhoud

Staat van baten en lasten 2005	114
Balans per 31 december 2005	115
Kasstroomoverzicht 2005	116
Toelichting	117
Toelichting op de staat van baten en lasten 2005	119
Begroting en realisatie lasten 2005	126
Toelichting begroting en realisatie lasten 2005	128
Toelichting op de balans per 31 december 2005	131
Exploitatie 2005, begroting 2005 en 2006	145
Overige gegevens	148

Staat van baten en lasten 2005

(bedragen in euro's)

		exploitatie 2005	begroting 2005	exploitatie 2004
Baten				
Heffingen	1	21.378.753	49.395.769	22.553.083
Boetes en dwangsommen		990.350	-	701.172
Overheidsbijdragen	2	13.243.697	10.983.225	7.770.025
Totale baten		35.612.800	60.378.994	31.024.280
Lasten				
Personeelslasten	3	36.671.765	48.730.957	30.534.497
Overige bedrijfslasten	4	15.974.944	17.395.673	9.264.765
Afschrijvingen vaste activa	5	2.679.761	3.980.363	1.856.192
Totale lasten		55.326.470	70.106.993	41.655.454
Financiële Baten en Lasten	6	458.748	816.001	358.633
Som der lasten		55.785.218	70.922.994	42.014.087
Saldo der baten en lasten		-20.172.418	-10.544.000	-10.989.807
In latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten	7	15.283.807	12.044.000	8.395.633
Exploitatiesaldo		-4.888.611	1.500.000	-2.594.174

Balans per 31 december 2005 (voor bestemming van het exploitatiesaldo)

115

(bedragen in euro's)

		2005	2004
Activa			
Vaste activa			
<i>Immateriële vaste activa</i>			
Nieuwe taken	8	28.426.100	13.736.490
<i>Materiële vaste activa</i>			
Verbouwingen	9	789.993	1.278.544
Inventaris		1.362.909	1.547.229
Computerapparatuur & software		1.890.378	1.217.046
Vaste bedrijfsmiddelen in bestelling		318.821	-
		<u>4.362.101</u>	<u>4.042.819</u>
		32.788.201	17.779.309
Te verrekenen exploitatiesaldi	14	2.229.748	-
Flottende activa			
<i>Debiteuren heffingen</i>			
Ministerie van Financiën		4.369.320	2.101.230
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	10	-	2.582.025
		5.277.837	5.137.342
<i>Liquide middelen</i>			
	11	9.647.157	9.820.597
		701.191	35.530
		<u>10.348.348</u>	<u>9.856.127</u>
		45.366.297	27.635.436
Passiva			
Reservefonds	12	4.084.022	3.630.241
Voorzieningen	13	2.797.388	1.269.228
Te verrekenen exploitatiesaldi	14	-	2.756.138
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
<i>Opgenomen kredietfaciliteit</i>			
ministerie van Financiën		26.119.680	13.669.213
Crediteuren		3.376.509	1.378.010
ministerie van Financiën		980.420	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.290.044	1.070.521
Kortlopende schulden en overlopende passiva	15	6.718.234	3.862.085
		<u>38.484.887</u>	<u>19.979.829</u>
		45.366.297	27.635.436

Kasstroomoverzicht 2005

(bedragen in euro's)

	2005	2004
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	-4.888.611	-2.594.174
Aanpassing voor		
- Afschrijvingen immateriële vaste activa	663.839	210.797
- Afschrijvingen materiële vaste activa	2.015.922	1.645.395
- Mutatie van de voorzieningen	1.528.160	-343.849
- Afwaardering van debiteuren	596.587	-799.833
	4.804.508	712.510
Toename (-/-) / afname in het werkkapitaal		
- Kortlopende vorderingen	-66.641	-2.205.492
- Kortlopende schulden	6.054.591	-917.716
	5.987.950	-3.123.208
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	5.903.847	-5.004.872
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-2.335.204	-2.694.715
Activering nieuwe taken en reclassificaties*)	-15.353.449	-8.395.633
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-17.688.653	-11.090.348
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opgenomen uit kredietfaciliteit	12.450.467	13.669.213
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	12.450.467	13.669.213
Mutatie liquide middelen	665.661	-2.426.007
Eindsaldo 31 december	701.191	35.530
Af: beginsaldo 1 januari	35.530	2.461.537
<i>Mutatie liquide middelen</i>	665.661	-2.426.007

*) Voor toelichting reclassificatie zie onderdeel 8.

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in euro's, tenzij anders is aangegeven, en is zoveel als mogelijk opgemaakt in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, hoewel de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) niet is onderworpen aan deze bepalingen.

Vreemde valuta

Vorderingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers op transactiedatum. De hiermede samenhangende koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verwerkt.

Verwerking van de personeelsbeloningen in de jaarrekening 2005

Met ingang van de jaarrekening 2005 heeft de AFM er voor gekozen om een stelselwijziging door te voeren voor de uitgestelde personeelsbeloningen (jubilea). Met ingang van 1 januari 2005 rapporteert de AFM haar pensioenverplichtingen op basis van de grondslagen conform de RJ 271.3 methodiek (voor een toelichting zie 'waarderingsgrondslagen voor de balans' hieronder). De vergelijkende cijfers 2004 zijn niet aangepast omdat de overgangsverplichting per 1 januari 2005 lineair wordt toegerekend aan het resultaat, in een periode die overeenkomt met de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de op 1 januari 2005 actieve werknemers. Voor de verplichtingen van andere uitgestelde beloningen (jubilea) volgt zij de grondslagen conform de methodiek van de RJ 271.4 en zijn de vergelijkende cijfers 2004 niet aangepast. Het financiële effect van de toepassing van RJ 271.3 bedraagt € 810.000. Het financiële effect van de toepassing van de RJ 271.4 bedraagt € 637.000. De extra last voor het jaar 2005 bedraagt € 107.000. Het cumulatief effect van de stelselwijziging ad € 530.000 is als bijzondere post in het resultaat verwerkt.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten voor bestaande taken worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

De lasten van de AFM worden hoofdzakelijk gedekt door jaarlijkse heffingen die worden opgelegd aan de onder toezicht staande instellingen, voorts uit vaste bijdragen gekoppeld aan de behandeling van aanvragen en registraties, en uit overheidsbijdragen.

De heffingen zijn gebaseerd op een zestal regelingen:

- 'Regeling bekostiging financieel toezicht' - Staatscourant 24 december 2003 nr. 249, laatstelijk gewijzigd Staatscourant 2005, 190;
- 'Vaststelling bedragen, verdeelsleutels en bandbreedtes 2005' - Staatscourant 2005, 135;
- 'Vaststellingsregeling bedragen voor 2005, bedoeld in Artikel 20 Regeling bekostiging financieel toezicht' - Staatscourant 2005, 12;
- 'Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1992' - Staatscourant 24 december 2003 nr. 249;
- 'Vaststelling bedragen doorlopend toezicht 'Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1992' - Staatscourant 2005, 123;
- 'Vaststelling tarieven eenmalige handelingen 'Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1992' Staatscourant 2005, 10.

Daarnaast biedt de Wet Invoering dwangsom en bestuurlijke boete de mogelijkheid boetes en dwangsommen op te leggen. De in rekening te brengen boetes variëren en kunnen worden verhoogd met een factor afhankelijk van het vermogen van de onder toezicht staande overtreder. De opbrengsten uit boetes worden in mindering gebracht op de heffingen voor het toezicht waarin de overtreding was geconstateerd.

Indien de AFM een bezwaar tegen een opgelegde heffing gegrond verklaart wordt het gerestitueerde bedrag in mindering gebracht op de baten uit heffingen. In geval de AFM in een beroepszaak tegen een afwijzende beslissing op bezwaar tegen een opgelegde heffing door de rechter in het ongelijk wordt gesteld wordt het door de AFM aan de dagende partij(en) betaalde bedrag als algemene last in de staat van baten en lasten opgenomen.

De AFM is vrijgesteld van zowel vennootschapsbelasting als omzetbelasting.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

De activa en passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde tenzij anders vermeld.

De lasten voortvloeiende uit de nieuw toegekende taken worden geactiveerd onder immateriële vaste activa voor zover er nog geen wettelijke basis bestaat voor de doorberekening van deze lasten aan onder toezicht staande instellingen. Na het tot stand komen van een dergelijke wettelijke basis worden de geactiveerde lasten over een periode van vijf jaar in de heffingen voor die taak verrekend. Voor een toelichting op de berekening van de lasten van de verschillende taken verwijzen wij naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en worden lineair afgeschreven op basis van aanschafwaarde en verwachte economische levensduur.

De waardering van debiteuren geschiedt tegen nominale waarde. Voor zover nodig, wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid.

Voorzieningen worden gevormd tegen verplichtingen die op balansdatum als waarschijnlijk of als vaststaand worden beschouwd maar waarvan niet bekend is welke omvang zij hebben of wanneer zij zullen ontstaan. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde tenzij anders vermeld.

De pensioenverplichting is opgenomen op basis van de RJ 271.3. In deze methodiek wordt de vermogenspositie van het pensioenfonds in de berekening van de pensioenlasten betrokken, ongeacht of zij juridisch afgescheiden is van de onderneming. In tegenstelling tot de tot dusver gehanteerde methodiek wordt vanaf het boekjaar 2005 bij de bepaling van de pensioenlasten rekening gehouden met toekomstige elementen zoals verwachte salaristijgingen en te verwachten rendementen op belegde premies. De contantmaking van de verplichtingen geschiedt tegen een rentevoet voor hoogwaardige ondernemingsobligaties, in plaats van de door DNB voorgeschreven rekenrente. Het gevolg van deze methode is dat de kosten van de pensioenaanspraken een gelijkmatiger verloop tonen over het gehele dienstverband. De vergelijkende cijfers 2004 zijn niet aangepast omdat de overgangsverplichting per 1 januari 2005 lineair wordt toegerekend aan het resultaat, in een periode die overeenkomt met de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de op 1 januari 2005 actieve werknemers.

De AFM heeft de pensioenregeling op basis van de RJ 271 als toegezegde pensioenregeling geclassificeerd. De bestaande prepensioenregeling is geclassificeerd als een toegezegde bijdrageregeling. De pensioenregeling en de prepensioenregeling zijn ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Euronext. De toegezegde pensioenregeling wordt berekend volgens de projected unit credit methode. Actuariële winsten en verliezen die na 1 januari 2005 ontstaan bij het berekenen van de verplichting uit hoofde van een pensioenregeling, voor zover eventuele niet-opgenomen cumulatieve actuariële winsten of verliezen meer bedragen dan 10% van de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van de toegezegde pensioenregeling, dan wel reële waarde van de fondsbeleggingen indien deze hoger is, wordt dat gedeelte in de staat van baten en lasten opgenomen over de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de werknemers die aan de regeling deelnemen. Voor het overige wordt de actuariële winst of het actuariële verlies niet opgenomen. De pensioenverplichting die in de balans wordt verantwoord is de contante waarde van de toegezegde pensioenregeling op balansdatum vermindert met de reële waarde van de pensioenactiva plus of min de nog niet verwerkte overgangsverplichting en nog niet verwerkte actuariële resultaten.

De pensioenlasten van toegezegde pensioenregelingen bestaan uit het deel van de mutatie van de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken, de toe te rekenen interest, de verwachte opbrengst van fondsbeleggingen, alsmede de rechten op vergoeding, de toe te rekenen lasten over verstreken diensttijd en het toe te rekenen effect van inperking of beëindiging van de regelingen. Daarnaast heeft de AFM voor enkele medewerkers een toegezegde bijdrageregeling. In geval van een toegezegde bijdrageregeling wordt de bijdrage als last genomen in het jaar waarop deze betrekking heeft.

De overige uitgestelde personeelsbeloningen zijn in de jaarrekening verwerkt conform de methodiek van de RJ 271.4. Voorbeelden van een dergelijke uitgestelde personeelsbeloning zijn jubileumuitkeringen en (andere) vergoedingen wegens lang dienstverband. De verplichtingen die op grond van deze methodiek zijn opgenomen in de balans zijn gewaardeerd tegen contante waarde.

De te verrekenen exploitatiesaldi worden per taak in de heffingen voor die taak in het eerstvolgende boekjaar verrekend, met uitzondering van de taak Openbare biedingen op effecten, waarvan de exploitatiesaldi over een periode van vijf jaren na het eerstvolgende jaar worden verrekend en het exploitatiesaldo 2002 van de Wet toezicht beleggingsinstellingen dat in vijf gelijke jaarlijkse termijnen met de heffingen wordt verrekend.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2005

(bedragen in euro's)

1. Heffingen

	exploitatie 2005	begroting 2005	exploitatie 2004
Heffing accountantskantoren	-	3.295.086	-
Heffing beurzen	1.605.998	1.850.987	2.410.380
Heffing effectenuitgevende instellingen	1.196.908	1.188.488	2.210.597
Heffing effectenbemiddelaars	5.404.016	12.304.177	8.297.967
Heffing beleggingsinstellingen	6.992.194	5.803.686	4.223.205
Heffing financiële dienstverleners	-	4.277.443	-
Heffing marktmisbruik	-	980.991	-
Heffing pensioenfondsen	865.192	394.780	202.600
Heffing verzekeraars	1.004.773	2.601.443	1.239.363
Registraties & ontheffingen	2.443.838	13.482.220	3.160.926
Heffing emissies	581.120	2.436.352	-
Heffing openbare biedingen op effecten	1.284.714	780.116	808.045
Totale heffingen	21.378.753	49.395.769	22.553.083

De indeling naar heffingen is gemaakt per groep onder toezicht staande instellingen en is daarmee een andere dan die naar toezichttaken (zie daarvoor "Begroting en realisatie lasten 2005"); enerzijds kan een groep instellingen heffingen betalen uit hoofde van meerdere toezichttaken van de AFM en anderzijds kan een toezichttaak van de AFM betrekking hebben op meerdere groepen instellingen. De verschillen tussen begrote en gerealiseerde heffingen voor 2005 worden voor een deel verklaard door de exploitatieverschillen uit 2004, die ten tijde van de opstelling van de begroting voor 2005 nog niet bekend waren. De begrote heffingen zijn dus vastgesteld zonder dat hier rekening mee kon worden gehouden. Na vaststelling van de exploitatieverschillen in de jaarrekening 2004 zijn de heffingstarieven aangepast om de verschillen te kunnen verrekenen. Het verschil tussen begroting en realisatie van de heffingen 2005 valt als volgt uiteen:

Vershil begroting - realisatie 2005

	Totaalverschil	A.g.v. exploitatie- verschil voorgaande jaren	A.g.v. oorzaken boekjaar
Heffing accountantskantoren	3.295.086	-	3.295.086
Heffing beurzen	244.989	466.891	-221.902
Heffing effectenuitgevende instellingen	-8.420	348.201	-356.621
Heffing effectenbemiddelaars	6.900.161	4.793.390	2.106.771
Heffing beleggingsinstellingen	-1.188.508	-749.607	-438.901
Heffing financiële dienstverleners	4.277.443	151.000	4.126.443
Heffing marktmisbruik	980.991	-	980.991
Heffing pensioenfondsen	-470.412	-758.419	288.007
Heffing verzekeraars	1.596.670	-143.340	1.740.010
Registraties & ontheffingen	11.038.382	-294.190	11.332.572
Heffing emissies	1.855.232	-	1.855.232
Heffing openbare biedingen op effecten	-504.598	-664.290	159.692
Totaalverschil heffingen	28.017.016	3.149.636	24.867.380

Volgens de jaarrekening 2004 was de AFM van de balanswaarde "te verrekenen exploitatiesaldi per 31 december 2004" in 2005 per saldo een bedrag van € 4.623.270 verschuldigd. Hiervan is in 2005 een bedrag van € 3.149.636 in de heffingen verrekend met marktpartijen en € 498 met het ministerie van Financiën verrekend. In overleg met het Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties is een door de AFM verschuldigd bedrag van € 1.473.010 voor verrekening doorgeschoven naar 2006. Voor alle overige oorzaken geldt dat de verschillen samenhangen met onvoorziene mutaties in de populatie van onder toezicht staande instellingen en de maatstaven waarop de heffingen worden gebaseerd, en met onvoorzien uitstel in de inwerkingtreding van nieuwe toezichtwetten, waardoor heffingen achterwege zijn gebleven. Het verschil tussen begrote en gerealiseerde heffingen voor registraties en ontheffingen wordt in het merendeel verklaard door het uitstel van de Wet financiële dienstverlening, waardoor er gedurende 2005, anders dan gepland, nog niet met de vergunningverlening is begonnen.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2005

(bedragen in euro's)

2. Overheidsbijdragen

De overheidsbijdragen, die alle afkomstig zijn van het ministerie van Financiën, zijn als volgt te specificeren:

	exploitatie 2005	begroting 2005	exploitatie 2004
Wet op het consumentenkrediet	924.263	42.000	1.070.686
Financieel Expertise Centrum	1.488.366	1.498.000	992.318
Repressieve handhaving	5.415.239	6.503.225	4.361.789
Wet identificatie dienstverlening (WID) en Wet melding ongebruikelijke transacties (WMOT)	2.527.193	2.531.000	1.345.232
Voorwetenschap	1.037.752	409.000	-
Toezicht op Publicisten	101.530	-	-
Toezicht op emissies	1.749.354	-	-
Totaal overheidsbijdragen	13.243.697	10.983.225	7.770.025

In het kader van de herziening van de financiering van het toezicht is door het ministerie van Financiën toegezegd dat de overheid een deel van de kosten van het gedragtoezicht op zich neemt. Het gaat hierbij om: (i) de kosten van repressieve handhaving, d.w.z. de kosten die de AFM maakt wanneer zij optreedt bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit of het overtreden van een bestuurlijk gestelde norm, waaronder het toezicht op misbruik voorwetenschap, marktmanipulatie en illegale financiële activiteiten; en (ii) een deel van de kosten van preventieve handhaving, te weten de kosten van het toezicht witwasbestrijding; hierbij gaat het om de kosten die de AFM maakt in haar streven naar het voorkomen van overtredingen. Verder betaalt de overheid de volledige kosten van het Financieel Expertise Centrum, de kosten van het toezicht uit hoofde van de Wet op het consumentenkrediet, de kosten voor het toezicht op publicisten en een deel van de kosten van het toezicht op Emissies.

3. Personeelslasten

De personeelslasten zijn als volgt te specificeren:

	exploitatie 2005	begroting 2005	exploitatie 2004
Salarissen	23.913.975	30.586.968	19.230.898
Sociale lasten	2.359.881	3.959.406	1.970.782
Pensioenlasten	5.676.569	6.001.751	4.641.735
Overige personeelslasten	4.721.340	8.182.832	4.691.082
Totaal personeelslasten	36.671.765	48.730.957	30.534.497

De totale personeelslasten zijn in 2005 € 12.059.192 lager dan begroot, voornamelijk door een tragere instroom van nieuw personeel op nieuwe taken (met name toezicht financiële verslaggeving, toezicht financiële dienstverlening en toezicht accountants) als gevolg van uitstel van inwerkingtreding van de betreffende nieuwe toezichtwetten.

In de salarislasten is met ingang van 2005 een dotatie aan de voorziening voor toekomstige jubilea-uitkeringen opgenomen. Deze voorziening is opgenomen overeenkomstig de methodiek van RJ 271.4. Dit heeft in 2005 een verhogend effect gehad op de salarislast ter grootte van € 637.294, bestaande uit de jaarlast ad € 106.991 plus het cumulatief effect van de stelselwijziging ad € 530.303, welke als een bijzondere post in de salarislasten is verwerkt.

De pensioenlasten zijn in 2005 toegenomen doordat met ingang van dit boekjaar de pensioenvoorziening op basis van RJ 271.3 nieuw worden bepaald en de overgangsverplichting per 1 januari 2005 lineair wordt toegerekend aan het resultaat in een periode die overeenkomt met de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de op 1 januari 2005 actieve werknemers. Twee van de directeuren hebben een afzonderlijke pensioenregeling op basis van een toegezegde bijdrageregeling.

Het gemiddeld aantal werknemers op FTE-basis bij de AFM bedroeg 383 (2004: 328). Begroot was gemiddeld 479.

De verdeling naar organisatie indeling in 2005 en 2004 is als volgt:

	2005	2004
Bedrijfsvoering	104	92
Toezichtuitvoering	187	169
Toezichtvoorbereiding	92	67
Totaal gemiddeld aantal werknemers op FTE-basis	383	328

Specificatie van de pensioenlasten

Het resultaat voor de winst- en verliesrekening aangaande de actuariële pensioenverplichting komt als volgt tot stand:

	exploitatie 2005	begroting 2005	exploitatie 2004
Lineaire toerekening van de overgangsverplichting	753.000	-	-
Toename contante waarde van toegekende pensioenaanspraken	3.891.000	-	-
Interest (oprenting verplichting)	1.419.000	-	-
Verwacht rendement fondsbeleggingen	-1.099.000	-	-
In het resultaat verwerkte deel van het overschot actuariële winsten (verliezen)	-	-	-
Last regelingen in de vorm van de toegezegde pensioenregeling 2005	4.964.000	-	-
Last regelingen in de vorm van toegezegde bijdrageregelingen 2005	76.354	-	-
Overige pensioenlasten 2005	636.215	-	-
Totaal pensioenlasten	5.676.569	6.001.751	4.641.735

De overgangsverplichting per 1 januari 2005 van € 6.894.000 wordt lineair gefaseerd opgebouwd. Hierbij is rekening gehouden met de gemiddelde toekomstige diensttijd van 9,15 jaar van de actieve werknemers per 1 januari 2005.

Het verschil tussen de pensioenlast berekend volgens RJ 271.3 en de door de Stichting Pensioenfonds Euronext N.V. over 2005 in rekening gebrachte bedragen bedraagt € 810.000. Dit bedrag is tevens het financiële effect van de toepassing van RJ 271.3.

In de overige pensioenlasten zijn opgenomen: bijdrage prepensioenkapitaal € 412.000, afwikkeling nabestaandenpensioen € 55.000 en mutatie voorziening overgangsregeling ex-DNB medewerkers € 167.000.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2005

(bedragen in euro's)

Bezoldiging bestuur, Raad van Toezicht en enkele andere functionarissen

De rapportage uit hoofde van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt) is als volgt:

	dagen in dienst	2005 belastbaar loon	pensioen- premie	dagen in dienst	2004 belastbaar loon	pensioen- premie
Bestuur						
A.W.H. Docters van Leeuwen	365	317.470	189.634	366	317.925	334.170
P.M. Koster	365	255.398	117.592	366	263.014	120.867
Overige functionarissen						
Directeur	365	192.093	144.398	366	185.216	49.265
Directeur	365	225.949	63.321	275	140.416	59.672
Directeur	365	186.488	32.811	366	176.683	48.297
Directeur	365	196.268	37.788	275	126.614	26.269
Hoofd	365	161.106	42.331	366	165.813	45.019
Hoofd	365	166.429	36.758	366	125.305	34.248
Hoofd	365	132.677	52.049	366	123.613	32.483
Hoofd	365	134.457	41.194	366	147.596	48.697

De beloning van de bestuurders van de AFM wordt vastgesteld door de minister van Financiën. De beloning van de bestuurders en van enkele andere functionarissen van de AFM bedraagt meer dan het gemiddelde belastbare loon van de ministers. Dit hangt samen met het feit dat de toezichthoudende taken van de AFM een specialistisch karakter hebben. De AFM concurreert daardoor bij het aantrekken van medewerkers steeds meer met de financiële marktsector. De AFM zoekt immers deskundige en ervaren medewerkers en bestuurders met een achtergrond als (register)accountant, specialist in financieel recht, financieel analist, effectenspecialist en dergelijke, en met werkervaring bij grote accountantskantoren, advocatenkantoren of financiële instellingen. De beloningen dienen dan ook een relatie te hebben met de arbeidsvoorwaarden van dat soort functies. Deze verklaring sluit aan bij wat de minister van Financiën in zijn brief van 22 december 2005 aan de Tweede Kamer ten aanzien van het beloningsbeleid voor het bestuur van de AFM opmerkte. Het grillige patroon van de betaalde pensioenpremies wordt veroorzaakt door de financiering- en de afrekeningssystematiek van het pensioenfonds in samenhang met de inmiddels per 1 januari 2006 afgeschafte eindloonregeling; deze bedragen zijn inclusief optrekkoopsommen.

De rapportage uit hoofde van de Wopt vervangt zoveel als mogelijk de rapportage over de bezoldiging van het bestuur overeenkomstig RJ 271 zoals die in voorgaande jaren was opgenomen in de jaarrekening. De bezoldiging van één bestuurder, in dienst sinds 15 september 2005, valt niet onder de Wopt-rapportage en wordt hier apart genoemd:

	dagen in dienst	2005 belastbaar loon	pensioen- premie
A.W. Kist	108	74.315	30.759

Beloningen Raad van Toezicht

	2005	2004
A.W. Kist	12.500	30.000
J. Vroegop	26.326	25.000
A. Baan	26.591	25.000
H.J. Hielkema	25.000	25.000
A.J. Bindenga	25.000	25.000
J.W. Winter	4.167	-
Totaal	119.584	130.000

De bezoldiging van de heer A.W. Kist betreft de periode januari tot en met mei 2005. Hierna is de heer A.W. Kist afgetreden als voorzitter van de Raad van Toezicht. De heer A.W. Kist is per 15 september 2005 bij de AFM in dienst getreden als bestuurslid. De heer J. Vroegop heeft in de periode juni tot en met half september 2005 de functie van voorzitter tijdelijk waargenomen. Hierna heeft de heer A. Baan de functie van voorzitter per 15 september 2005 op zich genomen. Met ingang van 30 oktober 2005 is de heer J.W. Winter toegetreden tot de Raad van Toezicht.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2005

(bedragen in euro's)

4. Overige bedrijfslasten

Huisvestingslasten
Advieslasten
Algemene lasten

exploitatie
2005

begroting
2005

exploitatie
2004

3.686.823

4.519.084

3.706.159

5.674.733

4.603.617

2.631.446

6.613.388

8.272.972

2.927.160

Totaal overige bedrijfslasten

15.974.944

17.395.673

9.264.765

De huisvestingslasten zijn € 832.261 lager dan begroot. Dit is voor een groot deel te verklaren door de afkoopsom voor een huurcontract ter grootte van € 380.000; deze post is opgenomen in de begroting 2005, maar de last is genomen in het boekjaar 2004. De volgende kosten vallen in 2005 lager uit dan gebudgetteerd: beveiliging € 124.000, catering € 147.000 en de nieuwe huisvesting € 70.000. Het restant is gelijkelijk verdeeld over de diverse andere huisvestingslasten.

De advieslasten zijn in 2005 € 1.071.116 hoger dan begroot. Dit is veroorzaakt door toegenomen inhuur van automatiseringsdeskundigen. De algemene lasten zijn € 1.659.584 lager dan begroot als gevolg van lagere advertentielasten, lasten van boeken en tijdschriften, communicatielasten en lagere reis- en verblijflasten. De dotatie aan de voorziening debiteuren is € 1.250.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het uitblijven van een dotatie aan de voorziening voor heffingen aan financiële dienstverleners door uitstel van inwerkingtreding van de betreffende toezichtwet.

Lasten externe accountant

De onderverdeling van de lasten van de externe accountant naar soort vergoeding is als volgt:

Wettelijke controles 2005

175.150

-

Wettelijke controles 2004

60.071

151.725

Wettelijke controles 2003

-

25.525

Andere assurance-opdrachten

-

13.705

Overige adviesdiensten

39.869

-

Belastingadviesdiensten

4.814

1.178

279.904

192.133

Overige dienstverlening

Europese aanbesteding

-

13.679

Certificering van Carmen

12.793

-

Interne control van het verantwoordingsprotocol

31.416

-

Opleidingen

4.007

87.681

Werving van personeel

-

10.710

48.216

112.070

Totaal lasten externe accountant

328.120

304.203

5. Afschrijving vaste activa

	exploitatie 2005	begroting 2005	exploitatie 2004
Afschrijving immateriële vaste activa	663.839	1.206.000	210.797
Verbouwingen	643.861	937.045	516.519
Inventaris	567.967	596.012	461.263
Computerapparatuur & software	804.094	1.241.306	667.613
Afschrijving materiële vaste activa	2.015.922	2.774.363	1.645.395
Totaal afschrijvingen vaste activa	2.679.761	3.980.363	1.856.192

De investeringen in materiële vaste activa zijn € 1.219.179 lager dan begroot. Dit komt vooral door de vertraagde instroom van personeel vanwege uitstel van inwerkingtreding van nieuwe taken. Hierdoor zijn de investeringen in inventaris en apparatuur, en daardoor de afschrijvingen, achtergebleven. De afschrijvingen op immateriële vaste activa zijn eveneens lager door uitstel van nieuwe taken.

6. Financiële baten en lasten

Interestlasten	530.198	816.001	363.086
Interestbaten	71.450	-	4.452
Totaal financiële baten en lasten	458.748	816.001	358.634

De financiële lasten zijn € 285.803 lager dan begroot doordat het gemiddelde interestpercentage aanzienlijk lager is dan waarmee in de begroting 2005 is gerekend. Incidenteel heeft de AFM een bedrag aan rente ontvangen van het ministerie van Financiën over te ontvangen bedragen.

7. In latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten

Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie	2.642.904	820.000	1.344.588
Toezicht financiële verslaggeving	2.027.449	3.813.000	1.906.835
Toezicht financiële dienstverlening	6.073.461	2.961.000	2.234.256
Toezicht accountants	2.800.754	2.326.000	1.598.407
Toezicht betalingsverkeer	69.244	183.000	78.700
Toezicht clearinginstellingen	78.356	112.000	127.809
Toezicht beleggingsobjecten	445.647	-	1.447
Toezicht op emissies	1.145.992	1.829.000	1.103.591
	15.283.807	12.044.000	8.395.633

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de lasten per taak.

Begroting en realisatie lasten 2005

(bedragen in euro's)

Naast de indeling van lasten naar categorieën wordt een onderverdeling van lasten per taak gemaakt. Deze is als volgt:

Bestaande en volgroeide toezichttaken

Doorlopend toezicht

		realisatie 2005	begroting 2005	verschil
1	12.416.866	10.372.994	2.043.872	
2	471.705	711.000	-239.295	
3	357.148	237.000	120.148	
4	765.320	738.000	27.320	
5	1.241.596	1.854.000	-612.404	
6	375.048	606.000	-230.952	
7	4.282.018	5.360.000	-1.077.982	
8	1.000.088	1.259.000	-258.912	
9	28.850	57.000	-28.150	
10	1.207.395	663.000	544.395	
11	785.263	496.000	289.263	
12	923.616	708.000	215.616	
13	20.427	55.000	-34.573	
14	799.583	293.000	506.583	
15	1.037.752	409.000	628.752	
16	1.583.812	861.000	722.812	

Specifieke verrichtingen

16	1.047.277	483.000	564.277
17	1.576.771	671.000	905.771
18	314.277	543.000	-228.723
19	1.474	36.000	-34.526
20	2.027.200	932.000	1.095.200
21	561.414	164.000	397.414
22	140.248	16.000	124.248
23	231.852	1.343.000	-1.111.148

Totaal bestaande en volgroeide toezichttaken

33.197.000

28.867.994

4.329.006

		realisatie 2005	begroting 2005	verschil
Nieuwe toezichttaken				
<i>Doorlopend toezicht</i>				
Tweede fase toezicht openbare biedingen op effecten	24	136.879	290.000	-153.121
Toeziht marktmisbruik / marktmanipulatie		3.908.206	3.860.000	48.206
Toeziht financiële verslaggeving	25	1.874.397	3.663.000	-1.788.603
Toeziht financiële dienstverlening	26	5.614.979	10.251.000	-4.636.021
Toeziht accountants	27	2.589.326	5.169.000	-2.579.674
Toeziht betalingsverkeer	28	64.017	175.000	-110.983
Toeziht clearinginstellingen	29	72.440	249.000	-176.560
Toeziht beleggingsobjecten		412.005	423.000	-10.995
Financieel Expertise Centrum		1.361.628	1.422.000	-60.372
Witwasbestrijding		2.336.416	2.402.000	-65.584
<i>Specifieke verrichtingen</i>				
Vergunningen accountants	30	-	3.583.000	-3.583.000
Vergunningen financiële dienstverlening	31	-	4.418.000	-4.418.000
Toeziht op emissies	32	3.554.086	4.064.000	-509.914
Toeziht beleggingsobjecten	33	-	880.000	-880.000
Totaal nieuwe toezichttaken		21.924.379	40.849.000	-18.924.621
Totaal van alle toezichttaken		55.121.379	69.716.994	-14.595.615
Afschrijving eerder geactiveerde kosten		663.839	1.206.000	-542.161
Som der lasten		55.785.218	70.922.994	-15.137.776

Toelichting begroting en realisatie lasten 2005

De toerekening van de lasten aan taken vindt plaats in de procentuele verhouding van het aantal directe toezichten per taak. Directe toezichten zijn gedefinieerd als een uur voortkomend uit een toezichtactiviteit dat herleidbaar is tot een onder toezicht staande instelling.

Gedurende de voorbereiding van door het ministerie van Financiën nieuw toegekende taken vindt nog geen direct toezicht plaats. Om te voorkomen dat hierdoor in de gehanteerde systematiek geen kosten aan de nieuwe taken kunnen worden toegerekend, wordt bij de nieuwe taken het normpercentage direct toezicht vanuit het toezicht bij bestaande taken toegepast (70 procent van de productieve uren).

Op deze algemene toerekeningssystematiek via de directe uren zijn twee uitzonderingen: de voorziening dubieuze debiteuren en de afschrijving van voorbereidingskosten nieuwe taken worden per taak vastgesteld.

De begrote kosten per taak zijn gebaseerd op begrote totale kosten van de AFM en de vooraf geplande directe toezichten per taak. De gerealiseerde kosten per taak kunnen afwijken van de begroting als gevolg van een tweetal factoren: (i) een verschil tussen begroting en realisatie van de totale kosten van de AFM; en (ii) een verschil tussen begroting en realisatie van de procentuele verhouding in het aantal directe toezichten per taak.

De verschillen tussen begroting en realisatie in de urenverdeling per taak treden niet onverwacht op. In de begrotingscyclus worden de geplande uren per taak in het najaar voorafgaande aan het begrotingsjaar zo goed als mogelijk en volgens de meest actuele inzichten gepland, maar de AFM past haar toezichtinspanning tijdens het begrotingsjaar aan op de ontwikkelingen in de markt. De toezichtinspanning per taak wijkt hierdoor af van wat bij de opstelling van de begroting voorzien is. Met de hierdoor opgetreden afwijkingen in de kosten per taak is daarom expliciet rekening gehouden in de financieringssystematiek van de AFM: de verschillen tussen de begrote en gerealiseerde kosten per taak in een jaar worden in het opvolgende jaar in de heffingen verrekend. Een zelfde systematiek geldt voor de baten.

In 2005 zijn de totale kosten van de AFM achtergebleven bij de begroting als gevolg van zowel een trager dan geplande uitbreiding van het personeel als lagere niet-personele lasten. Het aantal directe toezichten is in gelijke trend afgenomen met de lagere kosten waardoor de gemiddelde kosten per direct toezichtuur nagenoeg gelijk zijn aan de begroting. Verschillen in kosten per taak worden dus veroorzaakt door het effect van een andere dan begrote procentuele urenbesteding. Dit effect kan leiden tot zowel hogere als lagere dan begrote kosten per taak.

Afwijkingen tussen begroting en realisatie van de kosten per individuele taak worden onderstaand toegelicht:

Toezicht effectenbemiddeling (€ 2.043.872)	1	Door een groot aantal incidenten en het omvangrijke themaonderzoek producten is meer tijd besteed aan deze taak dan voorzien. Ook is op basis van signalen meer onderzoek uitgevoerd naar effectenbemiddelaars die zonder de benodigde vergunning actief waren, onder andere de zogenaamde "boilerrooms".
Toezicht marktpersoneel (€ -239.295)	2	In verband met een lager beschikbaar capaciteitsniveau heeft de AFM besloten te volstaan met een lagere toezichtintensiteit dan voorzien in de begroting.
Toezicht meldingsregeling (€ 120.148) Wet toezicht effectenverkeer	3	Door vertraging in de wetgeving voor de nieuwe taak Marktmissbruik heeft het toezicht langer onder de taak Wte meldingsregeling plaatsgevonden. Hierdoor zijn de kosten voor deze taak hoger dan oorspronkelijk begroot. Daarnaast is de beperking van het aantal categorieën meldingsplichtigen en de introductie van een drempel later ingevoerd dan oorspronkelijk was voorzien.
Toezicht beurzen (€ -612.404)	4	Gedurende 2005 is vastgesteld dat toereikend toezicht mogelijk is met minder toezichten dan voorzien in de begroting.
Toezicht clearing, settlement (€ -230.952) en depository / betalingsverkeer	5	Door uitstel van enkele grote projecten is minder tijd aan deze taak besteed.
Toezicht beleggingsinstellingen (€ -1.077.982)	6	Door het sneller afronden van een aantal onderzoeken en het verschuiven van prioriteiten naar Toezicht Effectenbemiddeling, is minder tijd aan de taak Toezicht beleggingsinstellingen besteed dan voorzien. Daarnaast heeft de markt zelf actief stappen gezet om beter te voldoen aan wet- en regelgeving waardoor de toezichtintensiteit is afgenomen. Voorts is in 2005 aan beleggingsinstellingen niet gevraagd bijdragemodellen in te leveren in verband met de herziening van de Wet toezicht beleggingsinstellingen.
Effectentypisch gedragtoezicht (€ -258.912)	7	In verband met een tijdelijk lager beschikbaar capaciteitsniveau heeft de AFM besloten in 2005 te volstaan met een kleiner aantal onderzoeken dan gepland in de begroting.
Toezicht e-money (€ -28.150)	8	Toereikend toezicht vergt minder uren dan voorzien in de begroting.

9	Toezicht cliëntenremisiers (€ 544.395)	In de steekproef naar internetuitingen zijn meer sites aangetroffen van cliëntenremisiers dan verwacht; ook zijn meer advertenties beoordeeld van cliëntenremisiers dan voorzien. Hierdoor zijn ook de kosten hoger uitgevallen.
10	Toezicht Wet op het consumentenkrediet (€ 289.263)	Door het uitstel van de Wet financiële dienstverlening wordt deze taak later dan oorspronkelijk begroot geïntegreerd in de taak Toezicht financiële dienstverlening. Hierdoor is het toezicht langer separaat onder deze taak blijven bestaan en zijn de kosten over geheel 2005 hoger dan begroot.
11	Toezicht financiële bijsluiter (€ 215.616)	Door de brief van de AFM aan de onder toezicht staande instellingen over de naleving van de regelgeving is meer tijd en aandacht besteed aan het toezicht op deze regelgeving. Daarnaast is bij levensverzekeraars ook de overige productinformatie opgevraagd en beoordeeld.
12	Overig gedragstoezicht u.h.v. Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen (€ -34.573)	Door het bijstellen van de prioriteiten is een aantal onderzoeken doorgeschoven naar 2006. Hierdoor zijn de kosten lager uitgevallen.
13	Overig gedragstoezicht u.h.v. Regeling informatieverstrekking aan verzekeringnemers (€ 506.583)	Door het uitstel van de Wet financiële dienstverlening wordt deze taak later dan oorspronkelijk begroot geïntegreerd in de taak Toezicht financiële dienstverlening. Hierdoor is het toezicht langer separaat onder deze taak blijven bestaan en zijn de kosten over geheel 2005 hoger dan begroot.
14	Toezicht voorwetenschap (€ 628.752)	Door vertraging in de wetgeving voor de nieuwe taak Toezicht marktmisbruik heeft het toezicht langer onder de taak Toezicht voorwetenschap plaatsgevonden. Hierdoor zijn de kosten voor deze taak hoger dan oorspronkelijk begroot.
15	Toezicht effectenuitgevende instellingen (€ 722.812)	Met "Toezicht effectenuitgevende instellingen" wordt bedoeld het toezicht op overtredingen van de verbodsbepaling (art.3 Wet toezicht effectenverkeer), namelijk het zonder aanmelding bij de AFM uitgeven van effecten. De instroom van signalen met betrekking tot illegale financiële activiteiten is groot en heeft geleid tot een intensivering van het toezicht, met name in de handhaving.
16	Toezicht openbare biedingen op effecten (€ 564.277)	Een aanvankelijk te lage inschatting van het aantal directe uren benodigd voor het operationele toezicht en de tijdsbesteding aan bepaalde complexe dossiers heeft tot hogere kosten voor deze taak geleid.
17	Vergunningen effecten- bemiddelaars met publieksfuncties (€ 905.771)	Gedurende 2005 is gebleken dat er meer aanvragen voor de Wte-vergunningen met publieksfunctie binnen zijn gekomen dan voorzien. Daarnaast zijn er veel vragen ontvangen die betrekking hebben op de totstandkoming van een vergunningsaanvraag of interpretaties van wetgeving.
18	Vergunningen effecten- bemiddelaars zonder publieksfuncties (€ -228.723)	Gedurende 2005 is gebleken dat er minder aanvragen voor de categorie Wte-vergunningen zonder publieksfunctie zijn binnengekomen dan voorzien. Hierdoor zijn de kosten voor deze taak lager uitgevallen.
19	Ontheffingen primaire markt (€ -34.526)	Ten tijde van de begroting werd verwacht dat er op aanzienlijke schaal ontheffingen zouden worden gevraagd vóór invoering van de nieuwe wet. Het nieuwe regime werd minder flexibel ingeschat dan het oude waardoor emissie met ontheffing onder oud regime gunstig kon zijn. Deze verwachting is niet bewaarheid: er zijn vrijwel geen ontheffingsaanvragen gekomen.
20	Vergunningen Wet toezicht beleggingsinstellingen (€ 1.095.200)	Doordat de herziening van de Wet toezicht beleggingsinstellingen pas in september 2005 in werking is getreden, zijn er in de eerste drie kwartalen significant meer aanvragen volgens de oude systematiek binnengekomen dan verwacht. Hierdoor zijn de kosten hoger uitgevallen.
21	Registratie cliëntenremisiers (€ 397.414)	Bij het opstellen van de begroting 2005 werd er van uitgegaan dat deze taak medio 2005 geïntegreerd zou worden in de taak Toezicht financiële dienstverlening; later bleek dit niet het geval. Hierdoor vallen de kosten over 2005 hoger uit.
22	Vergunningen Wet op het consumentenkrediet (€ 124.248)	Door het uitstel van de Wet financiële dienstverlening wordt deze taak later dan oorspronkelijk begroot geïntegreerd in de taak Toezicht financiële dienstverlening. Hierdoor is het toezicht langer separaat onder deze taak blijven bestaan en zijn de kosten over geheel 2005 hoger dan begroot.
23	Vergunningen herziening Wet toezicht beleggingsinstellingen (€ -1.111.148)	Doordat de herziening van de Wet toezicht beleggingsinstellingen pas in september 2005 is ingevoerd (en niet, zoals verwacht ten tijde van het opstellen van de begroting, in december 2004) zijn er minder kosten voor deze taak gemaakt dan begroot.

Tweede fase toezicht (€-153.121) openbare biedingen op effecten	24	Door een vertraging in wetgeving zijn er minder uren besteed aan de voorbereiding dan oorspronkelijk begroot. De wijziging in de wet treedt pas in 2006 in werking.
Toezicht financiële (€-1.788.603) verslaggeving	25	Als gevolg van uitstel van de inwerkingtreding van de Wet toezicht financiële verslaggeving hebben er in 2005 slechts voorbereidende activiteiten plaatsgevonden. In verband hiermee is de instroom van personeel grotendeels uitgesteld en vallen de kosten lager uit.
Toezicht financiële (€ -4.636.021) dienstverlening	26	Door het uitstel van de wet zijn de totale kosten van de taak substantieel lager. Daartegenover staat dat de voorbereidingskosten zijn toegenomen doordat de voorbereidingsfase 8 maanden langer heeft geduurd. Personeel is later aangenomen dan oorspronkelijk begroot om de groei van de voorbereidingskosten te beperken.
Toezicht accountants (€ -2.579.674)	27	In verband met uitstel van de wet is de instroom van personeel uitgesteld naar het laatste kwartaal 2005 en het eerste kwartaal 2006. Dit heeft geleid tot lagere kosten.
Toezicht betalingsverkeer (€ -110.983)	28	In verband met vertraging in het wetgevingstraject zijn de te besteden uren en kosten tot een minimum teruggebracht.
Toezicht clearinginstellingen (€ -176.560)	29	Door het uitstel van de Wet financieel toezicht hebben er in 2005 slechts voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden en zijn de kosten tot een minimum teruggebracht.
Vergunningen accountants (€ -3.583.000)	30	Door het uitstel van de wet zijn er in 2005 geen kosten gemaakt voor de vergunningverlening.
Vergunningen financiële (€ -4.418.000) dienstverlening	31	Door het uitstel van de wet zijn er in 2005 geen kosten gemaakt voor de vergunningverlening.
Toezicht op emissies (€ -509.914)	32	Door beperkte onderbezetting heeft de AFM volstaan met een tijdelijk licht lagere toezicht-intensiteit dan voorzien in de begroting.
Toezicht beleggingsobjecten (€ -880.000)	33	Door het uitstel van de wet zijn er in 2005 geen kosten gemaakt voor de vergunningverlening.

Toelichting op de balans per 31 december 2005

(bedragen in euro's)

131

8. Immateriële vaste activa

Dit betreft de activering van lasten van nieuwe toezichttaken en de toerekening aan de heffingen.

Het verloop is als volgt:

	2005	2004
Stand per 1 januari*	13.806.132	5.551.654
Investerings	15.283.807	8.395.633
Afschrijvingen t/m 31 december	-663.839	-210.797
Stand per 31 december	28.426.100	13.736.490
Cumulatieve aanschafwaarde	29.545.255	14.191.806
Cumulatieve afschrijvingen	-1.119.155	-455.316
Boekwaarde per 31 december	28.426.100	13.736.490

*Inclusief reclassificatie (zie onderstaand).

De specificatie luidt als volgt:

	Stand per 31 december 2004	Reclassificatie per 01-01-2005*)	Investerings	Afschrijving	Stand per 31 december 2005
Toezicht financiële bijsluiter**)	437.760		-	-145.920	291.840
Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie	1.550.640		2.642.904	-209.677	3.983.867
Financieel Expertise Centrum	62.225		-	-15.556	46.669
Toezicht financiële verslaggeving	3.724.680		2.027.448	-	5.752.128
Toezicht financiële dienstverlening	3.552.838		6.073.463	-	9.626.301
Toezicht accountants	2.419.528		2.800.753	-	5.220.281
Toezicht betalingsverkeer	78.700	69.642	69.244	-	217.586
Toezicht clearinginstellingen	127.809		78.356	-	206.165
Toezicht beleggingsobjecten	1.447		445.647	-	447.094
Toezicht op emissies	1.780.863		1.145.992	-292.686	2.634.169
	13.736.490	69.642	15.283.807	-663.839	28.426.100

*) Bedrag was in de jaarrekening 2004 opgenomen onder "Te verrekenen exploitatiesaldi".

***) De afschrijvingslasten voor het Toezicht financiële bijsluiter zullen in de komende jaren naar rato van de kostenverdeling 2005 worden verdeeld over de toezichttaken: Toezicht beleggingsinstellingen, Toezicht effectenbemiddeling en Toezicht Wet financiële dienstverlening.

Toelichting op de balans per 31 december 2005

(bedragen in euro's)

Bij alle taken, met uitzondering van Toezicht op emissies, is in de geactiveerde lasten een bijdrage aan de opbouw van het reservefonds opgenomen. In totaal bedraagt deze opbouw € 1.380.393.

Het Toezicht op emissies levert geen bijdrage omdat de bekostiging uitsluitend via heffingen per handeling plaatsvindt; ook door de overige specifieke verrichtingen wordt geen bijdrage geleverd.

De taken Toezicht marktmisbruik/marktmanipulatie en Toezicht op emissies zijn in 2005 in werking getreden; op deze taken is de afschrijving dat jaar aangevangen. De afschrijving op Toezicht financiële bijsluiter en Financieel Expertise Centrum was al aangevangen in eerdere jaren.

De toerekening van de geactiveerde lasten aan komende jaren is als volgt:

- Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie in de jaren 2006 tot en met 2009, elk € 838.709 en in 2010 € 629.032.
- Toezicht financiële bijsluiter in de jaren 2006 tot en met 2007, elk € 145.920.
- Financieel Expertise Centrum in de jaren 2006 tot en met 2008, elk € 15.556.
- Toezicht financiële dienstverlening in de jaren 2006 tot en met 2010, elk € 1.925.260.
- Toezicht op emissies in de jaren 2006 tot en met 2009, elk € 585.371 en in 2010 € 292.685.
- Voor de overige nieuwe toezichttaken zal de jaarlijkse afschrijving worden vastgesteld na inwerkingtreding van de betreffende toezichtwet.

Voor de financiering van de voorbereidingskosten van het toezicht op nieuwe taken heeft het ministerie van Financiën een overheidsgarantie gegeven om het risico af te dekken dat de vorderingen uit hoofde van de voorgenomen wetten niet inbaar zijn.

De overheidsgarantie is verstrekt tot een maximum van € 29.500.000,-.

9. Materiële vaste activa

Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari	4.042.819	2.993.499
Investerings	2.335.204	2.694.715
Afschrijvingen 31 december	-2.015.922	-1.645.395
Stand per 31 december	4.362.101	4.042.819
Cumulatieve aanschafwaarde	14.930.118	12.594.914
Cumulatieve afschrijvingen	-10.568.017	-8.552.095
Boekwaarde per 31 december	4.362.101	4.042.819

De specificatie luidt als volgt:

	Stand per 31 december 2004	Investerings	Afschrijving	Stand per 31 december 2005
Verbouwingen	1.278.544	155.310	-643.861	789.993
Inventaris	1.547.229	383.647	-567.967	1.362.909
Computerapparatuur & software	1.217.046	1.477.426	-804.094	1.890.378
Vaste bedrijfsmiddelen in bestelling	-	318.821	-	318.821
Totaal materiële vaste activa	4.042.819	2.335.204	-2.015.922	4.362.101

De volgende afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd:

5 jaar voor verbouwingen;

4 - 5 jaar voor inventaris (waaronder auto's);

3 jaar voor computerapparatuur & software.

10. Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Vooruitbetaalde huur

Vooruitbetaalde pensioenpremie

Overige overlopende activa

937.979

3.443.800

896.058

5.277.837

2004

948.663

3.605.857

582.822

5.137.342

Overige overlopende activa betreffen voornamelijk vooruitbetaalde kosten € 84.000, waarborgsommen € 65.000, overige vorderingen € 292.000 en nog te factureren heffingen € 455.000.

11. Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking met uitzondering van het bedrag ter grootte van € 464.847 dat ter dekking dient voor lopende bankgaranties. Met het ministerie van Financiën is een rekening-courant overeenkomst met kredietfaciliteit afgesloten. De kredietfaciliteit ultimo 2005 is € 43.000.000.

12. Reservefonds

Het reservefonds heeft de hoogte van € 4.084.022 bereikt ultimo 2005. Hieraan zal nog worden toegevoegd een bedrag van € 1.500.000 uit de bestemming van het exploitatiesaldo 2005.

Het reservefonds is erop gericht om in geval van het (tijdelijk of permanent) wegvallen van een grondslag voor het doorberekenen van de lasten van de AFM de voortgang van het toezicht te waarborgen tot het herstel van de bron van inkomsten of om een ordelijke afwikkeling van de werkzaamheden mogelijk te maken. Met het oog hierop is in de begroting van de AFM voor 2005, waarmee de Minister van Financiën heeft ingestemd, voorgesteld om de gewenste omvang van het reservefonds te verhogen tot € 10 miljoen. Dit niveau is vastgesteld met het oog op de voortgang van een rudimentaire operatie gedurende drie maanden. Om dit niveau te bereiken zal in de periode 2005-2008 jaarlijks een vast bedrag van € 1,5 miljoen aan het fonds worden toegevoegd. Omdat het ultimo 2004 bestaande fonds bijna uitsluitend is opgebouwd door de bestaande taken en volstaat om het aandeel van de bestaande taken in het fonds volledig te dekken zal de jaarlijkse last van € 1,5 miljoen aan de nieuwe taken worden toegerekend.

De specificatie is als volgt:

Balanswaarde 1 januari

Uit bestemming exploitatiesaldo 2004 respectievelijk 2003

2005

3.630.241

453.781

4.084.022

2004

3.176.461

453.780

3.630.241

Balanswaarde 31 december

13. Voorzieningen

Overige personeelsvoorziening:

Overgangsregeling ex-DNB medewerkers

Overige personeelsvoorziening: Arbeidsongeschiktheid

Overige personeelsvoorziening: Woningfinanciering

Jubilea voorziening

Actuariële pensioenvoorziening

(alleen betrekking op het defined benefit plan)

Totaal voorzieningen

	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal 2005	2004
Overige personeelsvoorziening: Overgangsregeling ex-DNB medewerkers	318.648	779.184	1.097.832	964.524
Overige personeelsvoorziening: Arbeidsongeschiktheid	54.103	-	54.103	100.223
Overige personeelsvoorziening: Woningfinanciering	71.614	103.710	175.324	204.481
Jubilea voorziening	3.992	633.302	637.294	-
Actuariële pensioenvoorziening (alleen betrekking op het defined benefit plan)	-	832.835	832.835	-
Totaal voorzieningen	448.357	2.349.031	2.797.388	1.269.228

De voorzieningen korter dan 1 jaar zijn opgenomen onder kortlopende schulden.

Het verloop is als volgt:

Overige personeelsvoorziening: Overgangsregeling ex-DNB medewerkers

Balanswaarde 1 januari

Toevoeging

Onttrekking

Balanswaarde per 31 december

Overige personeelsvoorziening: Arbeidsongeschiktheid

Balanswaarde 1 januari

Toevoeging

Onttrekking

Balanswaarde per 31 december

Overige personeelsvoorziening: Woningfinanciering

Balanswaarde 1 januari

Toevoeging

Onttrekking

Balanswaarde per 31 december

Jubilea voorziening

Balanswaarde 1 januari

Toevoeging

Onttrekking

Balanswaarde per 31 december

	2005	2004
Balanswaarde 1 januari	964.524	1.045.285
Toevoeging	253.837	299.936
Onttrekking	-120.529	-380.697
Balanswaarde per 31 december	1.097.832	964.524
Balanswaarde 1 januari	100.223	301.165
Toevoeging	3.176	-
Onttrekking	-49.296	-200.942
Balanswaarde per 31 december	54.103	100.223
Balanswaarde 1 januari	204.481	266.627
Toevoeging	9.837	-
Onttrekking	-38.994	-62.146
Balanswaarde per 31 december	175.324	204.481
Balanswaarde 1 januari	-	-
Toevoeging	637.294	-
Onttrekking	-	-
Balanswaarde per 31 december	637.294	-

Toelichting op de balans per 31 december 2005

(bedragen in euro's)

Actuariële pensioenvoorziening

Balanswaarde 1 januari

Toevoeging

Onttrekking

Balanswaarde per 31 december

	2005	2004
Balanswaarde 1 januari	-	-
Toevoeging	832.835	-
Onttrekking	-	-
Balanswaarde per 31 december	832.835	-

De overige personeelsvoorziening: *overgangsregeling ex-DNB medewerkers*, betreft rechten in verband met de harmonisatie van verschillen in de arbeidsvoorwaarden van personeel dat is overgekomen van De Nederlandsche Bank N.V. in het kader van de overdracht aan de AFM van het toezicht uit hoofde van de Wet toezicht beleggingsinstellingen. Onttrekkingen aan deze voorziening zijn afhankelijk van het in dienst blijven van het betrokken personeel. Bij het bepalen van de voorziening is voor de berekening van de netto contante waarde uitgegaan van een rentepercentage van 3,5%. Het resultaat van deze wijziging is als toevoeging aan de voorziening verantwoord.

De overige personeelsvoorziening: *arbeidsongeschiktheid*, betreft verplichtingen in verband met de aanvulling van uitkeringen in het kader van de Wet Arbeidsongeschiktheid en is contant gemaakt tegen 3,5%.

De overige personeelsvoorziening: *woningfinanciering*, contant gemaakt tegen 3,5%, betreft rechten in verband met de harmonisatie van verschillen in de woningfinancieringsregelingen van personeel dat is overgekomen van De Nederlandsche Bank N.V. in het kader van de overdracht aan de AFM van het toezicht uit hoofde van de Wet toezicht beleggingsinstellingen. Onttrekkingen aan deze voorziening in de vorm van uitkeringen zijn afhankelijk van het in dienst blijven van het betrokken personeel en geschieden jaarlijks na afloop van het boekjaar.

Alle voorzieningen hebben een langlopend karakter.

Voor alle voorzieningen geldt dat de jaarlijkse rente is toegevoegd aan de voorziening.

Actuariële pensioenvoorziening**2005**

Balanswaarde 1 januari	-
Jaarlijkse dotatie inzake de overgangsverplichting per 1-1-2005	753.000
In de winst - en verliesrekening opgenomen last per 31 december 2005	4.211.000
Af: betaalde premies tot en met 31 december 2005	4.131.165

Balanswaarde 31 december 2005**832.835**

De overgangsverplichting per 1-1-2005 bedraagt € 6.894.000. De AFM bouwt dit bedrag op over een termijn die overeen komt met de gemiddelde toekomstige diensttijd van de actieve werknemers (9,15 jaar). Het gevolg hiervan is dat de pensioenlast in de jaren 2005 tot en met 2013 elk jaar wordt verhoogd met € 753.000. In 2014 vindt de laatste dotatie plaats ter grootte van € 117.000.

Overzicht ontwikkeling actuariële pensioenverplichting gedurende 2005**2005****Contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken per 1 januari**

29.904.000

Interest (oprenting verplichting)	1.419.000
Toename contante waarde van toegekende pensioenaanspraken per 1 januari	3.891.000
Af: betaalde pensioenuitkeringen (door het pensioenfonds)	223.000
Actuariel verlies op aanspraken	4.992.000

Contante waarde van toegekende pensioenaanspraken per 31 december**39.983.000****Reële waarde fondsbeleggingen per 1 januari****23.010.000**

Verwacht rendement fondsbeleggingen	1.099.000
Betaalde premies (aan pensioenfonds)	4.131.165
Af: betaalde pensioenuitkeringen (door het pensioenfonds)	223.000
Actuariële winst op fondsbeleggingen	1.465.000

Reële waarde fondsbeleggingen per 31 december**29.482.165**

Contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken

**31 december
2005**

39.983.000

**1 januari
2005**

29.904.000

Reële waarde fondsbeleggingen

-29.482.165

-23.010.000

10.500.835**6.894.000**

Af: Nog niet verwerkte toename bij eerste toepassing van de Richtlijn

6.141.000

Af: Nog niet verwerkte actuariële resultaten

3.527.000**Saldo****832.835**

Toelichting op de balans per 31 december 2005

(bedragen in euro's)

Met ingang van 1 januari 2005 is de AFM verplicht om in haar jaarrekening de pensioenen volgens een jaarlijkse actuariële berekening te presenteren. Deze pensioenberekening, RJ 271 genaamd, geeft de reële- en de contante waarde weer van de toekomstige verwachte pensioenaanspraken bij aanvang en bij einde van het boekjaar.

In de lasten van 2005 zijn geen actuariële resultaten verwerkt. Het in 2005 ontstane actuariële resultaat ad € 3.527.000 blijft onder de drempel van 10% van de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken aan het eind van het jaar. Conform RJ 271.3 wordt geen actuariële resultaat in de lasten van 2006 verwerkt.

De onderverdeling van de fondsbelegging aan het begin van het jaar 2005 is als volgt in 1.000 euro's:

Beleggingscategorie (x 1.000 euro's)	Reële waarde per 1-1-2005
Algemene beleggingen	137.434
Deposito's	16.200
Liquide middelen	4.262
Vorderingen	2.953
Schulden	-4.531
Herverzekering	2.500
Spaarkapitaal	-6.929
Andere ondernemingen	-128.879
Totaal	23.010

De beleggingen zijn per 1 januari 2005 verdeeld op basis van de 4%-voorziening (funding). De beleggingen van het pensioenfonds zijn in het verleden opgebouwd door de bijdragen die op 4%-premies zijn gebaseerd.

De gehanteerde uitgangspunten voor de actuariële berekening zijn per 1 januari 2005 :

Disconteringsvoet	4,75%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,50%
Toename salarissen	Conform de huidige beloningsstructuur; hierbij is rekening gehouden met de mogelijkheid van promotie. Het maximumsalaris stijgt jaarlijks met 2,00% (tevens franchisestijging).
Indexatie	1,75%
Sterftetafel	GBM/V 1995-2000 met leeftijdsterugstelling 2 jaar voor mannen en leeftijdsterugstelling 1 jaar voor vrouwen.
Pensioenleeftijd	62 jaar

De onderstaande uitgangspunten voor de actuariële berekening zijn per 31 december 2005 aangepast:

Disconteringsvoet	4,25%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,25%

Toelichting op de balans per 31 december 2005

(bedragen in euro's)

14. Te verrekenen exploitatiesaldi

Het verloop is als volgt:

Balanswaarde 1 januari

In de heffingen verrekend saldo in 2005 resp. 2004

Nog te verrekenen ten gevolge van exploitatie 2005 resp. 2004

Exploitatiesaldo

Toevoeging aan reservefonds uit bestemming exploitatiesaldo 2004 resp. 2003

Verrekend met het ministerie van Financiën

(incl. toegerekend deel reservefonds)

Correcties voorgaande jaren

Balanswaarde per 31 december

	2005	2004
Balanswaarde 1 januari	-2.756.138	-6.053.003
In de heffingen verrekend saldo in 2005 resp. 2004	3.149.636	4.683.235
Nog te verrekenen ten gevolge van exploitatie 2005 resp. 2004	1.738.974	-2.089.061
Exploitatiesaldo	4.888.610	2.594.174
Toevoeging aan reservefonds uit bestemming exploitatiesaldo 2004 resp. 2003	453.781	453.780
Verrekend met het ministerie van Financiën (incl. toegerekend deel reservefonds)	-	248.911
Correcties voorgaande jaren	-356.505	-
Balanswaarde per 31 december	2.229.748	-2.756.138

De "correcties voorgaande jaren" bestaan uit afboekingen die zijn verantwoord in de algemene lasten en het herrangschikken van exploitatiesaldi naar andere balansposten.

Het jaarlijkse exploitatiesaldo wordt verrekend conform artikel 11, vierde en vijfde lid van de Regeling bekostiging financieel toezicht. Dit artikel geeft aan dat het uitstaande exploitatiesaldo dat aan een categorie of subcategorie van instellingen valt toe te rekenen in het opvolgende jaar wordt verrekend in de heffingen aan de desbetreffende (sub)categorie instellingen indien een daartoe strekkend voorstel als bedoeld in artikel 6 is opgenomen in de jaarrekening of verantwoording waarmee door de minister is ingestemd. Artikel 11 lid 5 staat toe dat slechts een gedeelte van een negatief exploitatiesaldo wordt verrekend. Deze uitzondering wordt toegepast in twee gevallen: (i) het jaarlijkse exploitatiesaldo uit hoofde van het toezicht op Openbare biedingen op effecten wordt vanaf het eerstvolgende jaar in vijf gelijke jaarlijkse termijnen verrekend; en (ii) het exploitatiesaldo 2002 uit hoofde van de uitvoering van de Wet toezicht beleggingsinstellingen wordt gedurende 2004-2008 in gelijke jaarlijkse termijnen met de heffingen verrekend. Artikel 8, vijfde lid Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1995 is van gelijke strekking.

Bestemming van het exploitatiesaldo en te verrekenen bedragen in de heffingen 2006

	Te verrekenen in 2005	Bestemming exploitatiesaldo 2005	Van/naar balans 2006 / 2009	Te verrekenen in 2006
Toezicht effectenbemiddeling				
Vrijgestelden	-17.237	-4.474	-	-21.711
Effectenbemiddelaars	4.528.824	-6.039.055	-	-1.510.231
Marktpersoneel	833.523	-736.814	-	96.709
EP-houders en overige buitenland	633.875	27.160	-	661.035
Totaal toezicht effectenbemiddeling	5.978.985	-6.753.183	-	-774.198
Toezicht cliëntenremisiers	314.752	-594.981	-	-280.229
Toezicht beurzen	172.700	89.717	356.876	619.293

	Te verrekenen in 2005	Bestemming exploitatiesaldo 2005	Van/naar balans 2006 / 2009	Te verrekenen in 2006
Toezicht beleggingsinstellingen				
Vergunninghouders binnenland	-355.239	1.557.163	-250.295	951.629
Buitenlandse ICBE's	-	-162.062	-	-162.062
Totaal toezicht beleggingsinstellingen	-355.239	1.395.101	-250.295	789.567
Toezicht openbare biedingen op effecten	-664.291	368.090	-273.345	-569.546
Overig gedragstoezicht	-98.813	127.185	-	28.372
Toezicht op E-money	8.919	31.595	-	40.514
Effectentypisch gedragstoezicht				
Beleggingsinstellingen excl. interprofessioneel	11.440	246.254	-	257.694
Interprofessionele beleggingsinstellingen	-137.289	194.711	-	57.422
Kredietinstellingen zonder effectendiensten	-78.451	34.221	-	-44.230
Pensioenfondsen	-758.419	292.207	-	-466.212
Levensverzekeraars	-305.440	308.956	-	3.516
Schadeverzekeraars	-89.289	132.472	-	43.183
Natura-uitvaartverzekeraars	-17.213	-22.192	-	-39.405
Totaal effectentypisch gedragstoezicht	-1.374.661	1.186.629	-	-188.032
Toezicht op emissies	604.897	-604.897	-	-
Toezicht op marktmisbruik				
Toezicht koersgevoelige informatie	-	-607.148	-	-607.148
Toezicht Wmz/Wte meldingsregeling	-233.875	-77.388	-	-311.263
Totaal toezicht op marktmisbruik	-233.875	-684.536	-	-918.411
Toezicht financiële dienstverlening				
Kredietinstellingen	-	7.248	-	7.248
Levensverzekeraars	231.286	-829.416	-	-598.130
Schade- en natura-uitvaartverzekeraars	38.113	-127.163	-	-89.050
Totaal toezicht financiële dienstverlening	269.399	-949.331	-	-679.932
Toezicht Wet op het consumentenkrediet	497	-	-497	-
Toevoeging reservefonds t.l.v. exploitatiesaldo 2005	-	1.500.000	-	1.500.000
Totaal	4.623.270	-4.888.611	-167.261	-432.602

De kolom "Bestemming exploitatiesaldo 2005" is het voorstel ter bestemming van het exploitatiesaldo als bedoeld in de Regeling bekostiging financieel toezicht, artikel 6.

Toelichting op de balans per 31 december 2005

(bedragen in euro's)

Door verandering van wettelijke taken in 2005 of per ultimo 2005 is het in gevallen noodzakelijk om uitstaande te verrekenen exploitatiesaldi uit eerdere jaren toe te rekenen aan andere taken en categorieën instellingen dan die genoemd in de jaarrekening 2004. Het gaat hierbij om de volgende gevallen:

Jaarrekening 2004 Van taak	Groep/subtaak	Bedrag (x 1.000 euro)
Toezicht effectenuitgevende instellingen	Prospectustoezicht	605
	Toezicht Wmz/Wte meldingsregeling	-234
Toezicht financiële bijsluiter	Beleggingsinstellingen	607
	Kredietinst. met effectendiensten	-121
	Levensverzekeraars	297
Overig gedragstoezicht	RIAV Levensverzekeraars	-66
	RIAV Schadeverzekeraars/RiWtn	38

De heffingen over de jaren 2007 tot en met 2010 worden in totaal met € 1.797.146 verhoogd. Dit bedrag is als volgt te specificeren:

Te vorderen	2007	2008	2009	2010	Totaal
Toezicht beleggingsinstellingen	-250.295	-250.295	-	-	-500.590
Toezicht openbare biedingen op effecten	-569.546	-529.787	-137.983	-59.240	-1.296.556
	-819.841	-780.082	-137.983	-59.240	-1.797.146

Jaarrekening 2005 Naar taak	Groep/subtaak
Toezicht emissies	n.v.t.
Toezicht marktmisbruik	Toezicht Wmz/Wte meldingsregeling
Toezicht beleggingsinstellingen	Vergunninghouders binnenland
Toezicht effectenbemiddeling	Effectenbemiddelaars
Toezicht financiële dienstverlening	Levensverzekeraars
Toezicht financiële dienstverlening	Levensverzekeraars
Toezicht financiële dienstverlening	Schade-/Natura-uitvaartverzekeraars

Toelichting op de balans per 31 december 2005

(bedragen in euro's)

15. Kortlopende schulden en overlopende passiva

Verplichtingen uit hoofde van personeelsvoorzieningen
Niet opgenomen vakantiedagen en overuren
Geïncasseerde bedragen voor andere toezichthouders
Overige te betalen lasten

	2005	2004
	178.884	272.000
	926.739	874.245
	1.906.574	-
	3.706.037	2.715.840
	6.718.234	3.862.085

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Uit langlopende huurovereenkomsten vloeien verplichtingen voort ten bedrage van € 3.356.636 (exclusief servicelasten) en uit langlopende lease-overeenkomsten vloeien verplichtingen voort ten bedrage van € 542.072.

De verplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Huurovereenkomsten
Kantoormachines
Overige lease-overeenkomsten

Totaal

	2006	2007 - 2010	Totaal
	2.333.565	1.023.071	3.356.636
	141.504	231.268	372.772
	52.343	116.957	169.300
	2.527.412	1.371.296	3.898.708

Ten behoeve van verhuurders van diverse panden zijn bankgaranties afgegeven ten bedrage van € 464.847.

Voorwaardelijke verplichtingen

In haar vonnis d.d. 14 september 2005 heeft de rechtbank te Amsterdam (uitspraak 253835 / HA ZA 02.2534) geoordeeld dat de AFM en een drietal banken onrechtmatig hebben gehandeld jegens een aantal beleggers en dat zij aansprakelijk zijn voor de als gevolg van hun handelwijze geleden schade. De zaak betreft beleggingen via commanditaire vennootschappen waarin vermogensbeheerder Befra participeerde als beherend vennoot. De rechtbank heeft vastgesteld dat de AFM haar toezichthoudende taak in deze zaak niet naar behoren heeft uitgeoefend en onrechtmatig heeft gehandeld jegens de beleggers. Alle partijen (inclusief de AFM) zijn tegen het vonnis in hoger beroep gegaan. De AFM is van mening dat er in deze kwestie geen aanleiding is om tot aansprakelijkheid te concluderen. Bovendien is het de vraag of de door de rechtbank aangenomen aansprakelijkheid zal leiden tot een schadevergoeding. Of de uiteindelijke uitkomst van deze zaak een wezenlijke invloed zal hebben op de vermogenspositie van de AFM is op dit moment, gezien de procedurele stand van zaken, niet in te schatten. Een vijftal partijen, samen 39 instellingen vertegenwoordigd, heeft bij de rechtbank te Rotterdam beroep ingesteld tegen afwijzende beslissingen op bezwaar betreffende de heffing over 2000. In het kader van deze beroepszaak heeft de rechtbank Rotterdam op 21 januari 2003 een prejudiciële vraag gesteld bij het Hof van Justitie over richtlijn 69/335/EEG betreffende de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal. In zijn uitspraak van 10 maart 2005 (C-22/03) heeft het Hof van Justitie voor recht verklaard dat Richtlijn 69/335/EEG moet worden uitgelegd dat zij zich er niet tegen verzet dat aan een effecteninstelling een heffing over bruto baten uit aan effecten gerelateerde activiteiten wordt opgelegd. De rechtbank concludeerde vervolgens in haar vonnis d.d. 18 juli 2005 dat Richtlijn 69/335/EEG niet in de weg stond aan de in het geding zijnde heffingen. De genoemde beroepsprocedures zijn vervolgens beëindigd en van een voorwaardelijke verplichting uit hoofde van deze zaak is op balansdatum geen sprake meer. In 2005 is geen beroep inzake een opgelegde heffing ingesteld. Er is thans een beperkt aantal overige procedures tegen de AFM aanhangig. Op grond van de thans beschikbare informatie en gesterkt door de adviezen van de betrokken juridische adviseurs is het Bestuur van mening dat niet te verwachten valt dat de uitkomsten van die procedures van wezenlijke nadelige invloed zullen zijn op de vermogenspositie van de AFM.

Exploitatie 2005, begroting 2005 en 2006

(bedragen in euro's)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in 2005 begrote en gerealiseerde, en de in 2006 begrote baten en lasten.

Baten

Heffingen	21.378.753	49.395.769	58.107.000
Boetes en dwangsommen	990.350	-	-
Overheidsbijdragen	13.243.697	10.983.225	21.677.000

Totale baten

35.612.800	60.378.994	79.784.000

Lasten

Personeelslasten	36.671.765	48.730.957	48.257.000
Overige bedrijfslasten	15.974.944	17.395.673	20.516.000
Afschrijvingen vaste activa	2.679.761	3.980.363	8.412.000

Totale lasten

55.326.470	70.106.993	77.185.000

Financiële baten en lasten

458.748	816.001	1.650.000

Som der lasten

55.785.218	70.922.994	78.835.000

Som der baten en lasten

-20.172.418	-10.544.000	949.000

In latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten

15.283.807	12.044.000	551.000

Exploitatiesaldo

-4.888.611	1.500.000	1.500.000

Exploitatie 2005, begroting 2005 en 2006

(bedragen in euro's)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in 2005 gerealiseerde, en de in 2005 en 2006 begrote lasten per taak.

Lasten per taak

Bestaande en volgroeide toezichttaken

Doorlopend toezicht

Toeziht effectenbemiddeling	12.416.866	10.372.994	10.377.000
Toeziht marktpersoneel	471.705	711.000	552.000
Toeziht meldingsregeling Wet toezicht effectenverkeer	357.148	237.000	-
Toeziht Wet melding zeggenschap	765.320	738.000	-
Toeziht beurzen	1.241.596	1.854.000	1.226.000
Toeziht clearing, settlement en depository/betalingsverkeer	375.048	606.000	584.000
Toeziht beleggingsinstellingen	4.282.018	5.360.000	5.381.000
Toeziht beleggingsinstellingen - extra vastgoed CV's	-	-	723.000
Effectentypisch gedragtoezicht	1.000.088	1.259.000	1.249.000
Toeziht e-money	28.850	57.000	46.000
Toeziht cliëntenremisiers	1.207.395	663.000	1.214.000
Toeziht Wet op het consumentenkrediet	785.263	496.000	-
Toeziht financiële bijsluiter	923.616	708.000	902.000
Overig gedragtoezicht u.h.v.			
Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen	20.427	55.000	30.000
Overig gedragtoezicht u.h.v. Regeling informatieverstrekking aan verzekeringnemers	799.583	293.000	-
Toeziht voorwetenschap	1.037.752	409.000	-
Toeziht effectenuitgevende instellingen	1.583.812	861.000	-

Specifieke verrichtingen

Toeziht openbare biedingen op effecten	1.047.277	483.000	509.000
Vergunningen effectenbemiddelaars met publieksfuncties	1.576.771	671.000	927.000
Vergunningen effectenbemiddelaars zonder publieksfuncties	314.277	543.000	249.000
Ontheffingen primaire markt	1.474	36.000	-
Beurserkenning ontheffing	-	-	145.000
Vergunningen Wet toezicht beleggingsinstellingen	2.027.200	932.000	1.278.000
Registratie cliëntenremisiers	561.414	164.000	135.000
Vergunningen Wet op het consumentenkrediet	140.248	16.000	-
Vergunningen herziening Wet toezicht beleggingsinstellingen	231.852	1.343.000	312.000

Totaal bestaande en volgroeide toezichttaken

33.197.000

28.867.994

25.839.000

	realisatie 2005	begroting 2005	begroting 2006
Nieuwe toezichttaken			
<i>Doorlopend toezicht</i>			
Tweede fase toezicht openbare biedingen op effecten	136.879	290.000	280.000
Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie	3.908.206	3.860.000	6.081.000
Toezicht financiële verslaggeving	1.874.397	3.663.000	3.630.000
Toezicht financiële dienstverlening	5.614.979	10.251.000	11.443.000
Toezicht accountants	2.589.326	5.169.000	2.483.000
Toezicht betalingsverkeer	64.017	175.000	90.000
Toezicht clearinginstellingen	72.440	249.000	292.000
Toezicht beleggingsobjecten	412.005	423.000	2.196.000
Financieel Expertise Centrum	1.361.628	1.422.000	1.381.000
Toezicht WID/MOT	2.336.416	2.402.000	2.460.000
Verkenning gedragstoezicht pensioenen	-	-	308.000
<i>Specifieke verrichtingen</i>			
Vergunningen accountants	-	3.583.000	2.769.000
Vergunningen financiële dienstverlening	-	4.418.000	9.048.000
Toezicht op emissies	3.554.086	4.064.000	4.581.000
Toezicht beleggingsobjecten	-	880.000	264.000
Totaal nieuwe toezichttaken	21.924.379	40.849.000	47.306.000
Totaal van alle toezichttaken	55.121.379	69.716.994	73.145.000
Afschrijving eerder geactiveerde kosten	663.839	1.206.000	5.690.000
Som der lasten	55.785.218	70.922.994	78.835.000

Voor een toelichting op de begrote bedragen voor 2006 verwijzen wij naar de begroting voor 2006 van de AFM waarmee de minister van Financiën heeft ingestemd. Voor de indeling van taken in categorieën is aangesloten bij de indeling uit de begroting 2005. Voor een toelichting op de verschillen tussen begrote en gerealiseerde bedragen 2005 verwijzen wij naar de tabel "Begroting en realisatie lasten 2005."

Amsterdam, 21 maart 2006

Bestuur

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, voorzitter
P.M. Koster RA, bestuurslid
mr. A.W. Kist, bestuurslid vanaf 15 september 2005

Raad van Toezicht

drs. A. Baan, voorzitter vanaf 15 september 2005
J. Vroegop, vice-voorzitter
prof. dr. A.J. Bindenga RA
H.J. Hielkema
prof. mr. J.W. Winter, vanaf 30 oktober 2005

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2005 van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de AFM. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Bij onze controle zijn wij nagegaan of de jaarrekening voldoet aan de volgende eisen:

- dat de jaarrekening getrouw weergeeft zowel de baten als de lasten van het jaar 2005, als de activa en de passiva aan het einde van het jaar 2005;
- dat de in de jaarrekening opgenomen baten en lasten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de materiewetten en andere van toepassing zijnde wettelijke regelingen.

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de AFM daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algemene beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2005 van de AFM tot stand is gekomen in overeenstemming met de materiewetten en andere van toepassing zijnde wettelijke regelingen. Voorts zijn wij van oordeel dat de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2005 van de AFM een getrouw beeld geeft van de baten en lasten van het jaar 2005, alsmede van de activa en de passiva aan het eind van het jaar 2005, in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Tevens zijn wij nagegaan of het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen verenigbaar is met de jaarrekening.

Amstelveen, 21 maart 2006

KPMG Accountants N.V.

J.J.M. de Bruijn RA

Bestemming van het exploitatiesaldo

Voor het voorstel ter bestemming van het exploitatiesaldo wordt verwezen naar onderdeel 14, te verrekenen exploitatiesaldi.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum zijn door de deelnemers van de AFM in de Stichting Pensioenfonds Euronext N.V. wijzigingen in de pensioenregeling goedgekeurd die tot gevolg hebben dat o.a. de opbouw van het prepensioen wordt gestaakt, de pensioengerechtigde leeftijd wordt opgetrokken naar 65 jaar, de pensioengrondslag wordt gewijzigd van eindloon naar middelloon en het jaarlijkse opbouwpercentage wordt verhoogd naar 2,25 procent van de pensioengrondslag. Deze wijzigingen gaan in met terugwerkende kracht per 1 januari 2006 en zijn van materiële invloed op de waarde van de toekomstige verwachte pensioenaanspraken zoals vermeld in de actuariële pensioenvoorziening in de jaarrekening 2005. De gevolgen zullen worden verwerkt in de jaarrekening 2006.

Als gevolg van de nieuwe pensioenregeling zal de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken per 1 januari 2006 dalen met ongeveer 7,5%. De reguliere pensioenlasten voor 2006 nemen met ongeveer € 1,2 miljoen af. Daartegenover is een spaarbijdrage voor de medewerkers ingevoerd (te gebruiken voor onder meer de levensloopregeling), die leidt tot een verhoging van de salarislasten.

verslag van de Raad van Toezicht, zoals voorgeschreven door de Code. De nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht zijn eveneens in het jaarverslag opgenomen, evenals de bezoldiging. De bezoldiging wordt conform de statuten vastgesteld door de minister van Financiën op voorstel van de Raad van Toezicht. Ook de leden van de Raad van Toezicht zijn onderworpen aan de compliance-regeling van de AFM.

Bij de samenstelling van de nieuwe Raad van Toezicht in 2003 is rekening gehouden met deskundigheid op het gebied van toezicht houden, en op de verschillende terreinen waarop het toezicht van de AFM betrekking heeft c.q. zal gaan krijgen. Er is een profielschets die een overzicht geeft van de benodigde expertise binnen het geheel van de Raad. In overeenstemming met de Code voldoet slechts één lid van de Raad niet aan de formele onafhankelijkheidscriteria uit de Code, omdat hij (de heer Vroegop) in het verleden deel heeft uitgemaakt van het bestuur van de AFM. De onafhankelijkheid van de leden van de Raad van Toezicht in hun functioneren wordt enerzijds verzekerd door een met het ministerie van Financiën overeengekomen incompatibiliteitsregeling; leden van de Raad van Toezicht kunnen geen bestuurs- of RvC-lid zijn bij instellingen waar het toezicht van de AFM een structureel karakter heeft (financiële instellingen); wel is RvC-lidmaatschap mogelijk bij instellingen waar het toezicht van de AFM een incidenteel karakter heeft (zoals beursgenoteerde niet-financiële instellingen). Anderzijds is in de statuten van de AFM een verschoningsregeling opgenomen voor de Raad van Toezicht voor situaties van dreigende belangenconflicten.

In 2005 heeft de Raad van Toezicht een nieuw rooster van aftreden opgesteld, teneinde cumulatie van (her)benoemingsmomenten te voorkomen. De Raad van Toezicht kent twee commissies, namelijk een Audit Commissie en een Benoemingen- en Remuneratiecommissie. Deze adviseren de Raad van Toezicht, en hebben elk een eigen reglement.

De algemene vergadering van aandeelhouders

De AFM kent geen equivalent van een algemene vergadering van aandeelhouders, zodat de bepalingen uit de Code hieromtrent niet van toepassing zijn. Wel kent de AFM zoals elders beschreven diverse vormen van overleg met stakeholders, waaronder het ministerie van Financiën en de onder toezicht staande instellingen. Een belangrijk overleg is dat met het Adviserend Panel van Vertegenwoordigende Organisaties.

Financiële verslaggeving, interne audit functie en externe accountant

De jaarrekening van de AFM is zoveel mogelijk opgemaakt in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, hoewel de AFM als stichting niet onderworpen is aan deze bepalingen. Wanneer van deze bepalingen is afgeweken wordt dat toegelicht in de jaarrekening. De begroting en jaarrekening worden opgesteld door het bestuur en ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd, en vervolgens ter instemming aan de minister van Financiën. De Raad van Toezicht bespreekt eveneens de door het bestuur opgestelde kwartaalrapportages en keurt het jaarverslag goed. De accountant van de AFM geeft naast een verklaring over de getrouwheid van de jaarrekening over het boekjaar 2005 tevens een verklaring af over de rechtmatigheid van de inning en besteding van middelen door de AFM. In 2005 heeft de AFM een interne audit functie ingesteld welke voornamelijk gericht is op onderzoek naar de naleving van de externe wet- en regelgeving en de interne regels en normenkaders, de beheersingsmaatregelen binnen de AFM, de efficiency van de operationale werkzaamheden en de betrouwbaarheid van de (management)informatie. De AFM heeft in 2005 een verantwoordingsprotocol opgesteld waarin een overzicht wordt gegeven van alle voor de verantwoording relevante afspraken en mechanismen. Dit past in het kader van de toepassing van de afspraken over Van Beleidsbegroting Tot Beleidsverantwoording (VBTB). Begin 2006 wordt voorzien in de benoeming van een nieuwe externe accountant in het licht van de inwerkingtreding van de Wta. De controle van de AFM kan immers niet plaatsvinden door een accountant die tegelijkertijd onder toezicht staat van de AFM. De nieuwe accountant is werkzaam bij de Auditdienst van het ministerie van Financiën.

Bijlage 2: overzicht Raad van Toezicht, bestuur en directeuren

In deze bijlage staat het overzicht leden van de Raad van Toezicht, de leden van het Bestuur en de directeuren van de AFM. Ook is vermeld welke nevenfuncties betrokkenen hebben en hoe de portefeuillevverdeling geregeld is. Het betreft het overzicht ten tijde van publicatie van dit jaarverslag, april 2006.

De Raad van Toezicht

De AFM kent een Raad van Toezicht. Deze raad ziet erop toe dat de taken van de AFM door het Bestuur naar behoren worden uitgevoerd, met inachtneming van de toepasselijke wetgeving en de beginselen van behoorlijk bestuur.

Ook keurt de Raad van Toezicht het jaarplan, de begroting en de jaarrekening van de AFM goed. Grote strategische bestuursbesluiten worden vooraf ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Het gaat daarbij onder meer om het vaststellen en wijzigen van (middel)lange termijn beleidsplannen, wijzigingen in de organisatiestructuur, de benoeming en het ontslag van de externe accountant, het besluit tot wijziging van de statuten en de aanvaarding van nieuwe taken.

De minister van Financiën is bevoegd om de leden van de Raad van Toezicht te benoemen en te ontslaan. Benoeming van een lid van de Raad van Toezicht gebeurt op voordracht van deze Raad.

De Raad van Toezicht van de AFM is als volgt samengesteld:

drs. A. Baan, *voorzitter*

(tot 1 juni fungeerde mr. A.W. Kist als voorzitter)

J. Vroegop *vice-voorzitter*

prof. dr. A.J. Bindenga RA

H.J. Hielkema

prof. mr. J.W. Winter

Secretaris: mr. drs. J.A. de Groot

Op grond van de code Tabakstblat dienen alle leden van de RvT, met uitzondering van één persoon onafhankelijk te zijn. Onafhankelijk wordt door de AFM ingevuld als niet een oud bestuurder van de AFM en geen vervanger van een bestuurder bij belet of ontstentenis van een bestuurder. De AFM voldoet aan het hiervoor gestelde. De heer Vroegop is niet onafhankelijk in de zin van code Tabakstblat, omdat hij in het verleden bestuurslid is geweest van de AFM.

Nevenfuncties Raad van Toezicht (RvT):

Mr. A.W. Kist (geboren in 1945), tot 1 juni 2005 Voorzitter RvT

- Voorzitter Raad van Toezicht Rijksmuseum voor Volkenkunde
- Lid Raad van Toezicht Veerstichting
- Raadsheer-Plaatsvervanger Gerechtshof Amsterdam
- Lid Bestuur Stichting Handboek Postwaarden Nederland
- Lid Algemeen Bestuur Koninklijke Maatschappij der Wetenschappen
- Voorzitter Algemeen Bestuur Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing
- Lid Commissie van Advies het Amsterdams ADR Instituut
- Voorzitter College van Bestuur Universiteit Leiden

Prof. dr. A.J. Bindenga RA (geboren in 1941)

- Voorzitter Permanente Werkgroep Accountancy van Nederlandse universiteiten met een accountantsopleiding
- Lid bestuur Stichting Asklepios 2002
- Lid bestuur Examenbureau Registeraccountants
- Lid Raad van Commissarissen Netherlands Institute for Cooperative Entrepreneurship (Nice) B.V.
- Voorzitter Accreditatiecommissie Nederlands Vlaamse Accreditering Organisatie t.b.v. controllersopleidingen (sinds 1 oktober 2005)
- Redacteur Handboek Accountancy
- Redacteur Compendium voor de Jaarrekening
- Kernredactielid Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie
- Bestuurslid Bureau Financieel Toezicht (sinds 1 januari 2006)
- Bestuurslid Stichting Frielink Fonds
- Bestuurslid Stichting Hartman Fonds
- Directeur Dr. A.J. Bindenga B.V.

Drs. A. Baan (geboren in 1942), vanaf 5 september 2005 Voorzitter RvT

- Non-Executive Director Imperial Chemical Industries, ICI Ltd. UK
- Non-Executive Director International Power Plc, London, UK
- Non-Executive Director Port of Singapore Authority Europe Ltd.
- Vice-voorzitter Raad van Commissarissen Koninklijke Volker Wessels Stevin N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Wolters Kluwer N.V.
- Lid Raad van Commissarissen ASM International N.V. (tot april 2005)
- Lid Raad van Commissarissen OCE N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Hagemeyer N.V.
- Lid Raad van Toezicht Universiteit van Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Academisch Medisch Centrum Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Hogeschool van Amsterdam (tot juni 2005)
- Voorzitter Stichting Administratiekantoor Kasbank N.V.
- Voorzitter Stichting R&B, Resocialisatie en Begeleiding Criminele

- Jongeren in samenwerking met Politie Amsterdam Amstelland
- Voorzitter Raad van Toezicht TIAS Business School, Universiteit van Tilburg (tot november 2005)
- Voorzitter Raad van Toezicht Anna Zorggroep te Geldrop (tot oktober 2005)

J. Vroegop (geboren in 1938)

- Voorzitter Beleggingsadviescommissie van de KLM Pensioenfondsen: Algemeen Fonds, Fonds voor het Vliegend Personeel en Fonds voor het Cabinepersoneel
- Voorzitter Adviescommissie Vermogensbeheer Stichting 1940-'45
- Lid Beleggingscommissie Pensioenfonds Huntsman Rozenburg
- Lid Commissie O.B.E. (tot 31 maart 2005)

Prof.mr. J.W. Winter (geboren in 1963)

- Advocaat en partner bij De Brauw Blackstone Westbroek
- Hoogleraar Internationaal Ondernemingsrecht Universiteit van Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Stichting Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis
- Bestuurslid Stichting Comité voor het Concertgebouw
- Bestuurslid Stichting Communicatiekanaal Aandeelhouders
- Lid European Corporate Forum, ingesteld door de Europese Commissie
- Lid van de Commissie Insolventierecht, ingesteld door de Minister van Justitie
- Voorzitter Stichting Alumni Faculteit der Rechtsgeleerdheid Rijksuniversiteit Groningen

H.J. Hielkema (geboren in 1943)

- Voorzitter Raad van Commissarissen Sligro Food Group N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Van Wijnen N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Isotis S.A.
- Lid Bestuur VSB fonds
- Lid Bestuur Stichting Nijenrode fonds
- Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum van oudheden
- Lid Raad van Toezicht Wereld Natuurfonds

Het bestuur

Het bestuur bestuurt de AFM. Uiteraard doet niet iedere bestuurder alles, ze verdelen hun aandachtsgebieden en bepalen onderling wie voor welke medewerkers aanspreekpunt is. Maar het uitgangspunt hierbij is een collegiale bestuursvorm. In zijn rolverdeling met de directeuren, heeft het bestuur de strategische eindverantwoordelijkheid. Hieronder valt de eindverantwoordelijkheid voor beleid en strategie, de eindverantwoordelijkheid voor alle toezichtbeslissingen, het extern op de kaart zetten en houden van de AFM, vertegenwoordiging op hoogste niveau in internationale en relevante nationale overlegorganen, de leiderschapsrol voor de eigen, interne organisatie en het informeren van staf over bestuursstandpunten en aangegeven verplichtingen. Het bestuur is actief betrokken bij geselecteerde dossiers in toezichtvoorbereiding, toezichtuitvoering en bedrijfsvoering. Ten slotte heeft het bestuur een taak op het gebied van personeelsontwikkeling: de coaching van de staf en het begeleiden van geselecteerde ontwikkelingstrajecten.

Het bestuur van de AFM is als volgt samengesteld:

Mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, *voorzitter*

P.M. Koster RA, *bestuurslid*

Mr. A.W. Kist, *bestuurslid*

Nevenfuncties bestuur

Mr. A.W.H. Docters van Leeuwen

- Chairman of the Committee of European Securities Regulators (CESR)
- Member of the Technical Committee of the International Organisation of Securities Commissions (IOSCO)
- Voorzitter Raad van Toezicht Koninklijke Schouwburg Den Haag
- Voorzitter Raad van Toezicht Het Koorenhuis Den Haag
- Voorzitter Raad van Toezicht Nederlandse School voor Openbaar Bestuur
- Voorzitter van het Bestuur van de Vereniging voor Effectenrecht
- Voorzitter Curatorium Nederlands Gespreks Centrum
- Lid Curatorium mr Gonsalves nationale innovatieprijs voor de rechtshandhaving
- Lid Curatorium postdoctorale opleiding Accountancy, Faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde VU Amsterdam
- Lid Maatschappelijke Raad van de Orde van Organisatiedeskundigen en –adviseurs (Ooa)
- Lid begeleidingscommissie ‘Leerstoel Politiewetenschappen: politie en samenwerking, opsporing, justitie, openbaar bestuur en toezicht’ van het BeNeLux – Universitair Centrum
- Lid Adviesraad Roosevelt Stichting
- Honorary member of the British Institute of International and Comparative Law

Bijlage 2: overzicht Raad van Toezicht, bestuur en directeuren

P.M. Koster RA

- Lid SEV-commissie visitatiestelsel woningcoöporaties

Mr. A.W. Kist (vanaf 15 september 2005)

- Voorzitter Raad van Toezicht Rijksmuseum voor Volkenkunde
- Lid Raad van Toezicht Veerstichting
- Raadsheer-Plaatsvervanger Gerechtshof Amsterdam
- Lid Bestuur Stichting Handboek Postwaarden Nederland
- Lid Algemeen Bestuur Koninklijke Maatschappij der Wetenschappen
- Voorzitter Algemeen Bestuur Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing
- Lid Commissie van Advies het Amsterdams ADR Instituut
- Voorzitter van de tijdelijke commissie ter validering van de onderzoeken naar de splitsing van energiebedrijven.

Portefeuilleverdeling bestuur

Mr. A.W.H. Docters van Leeuwen

- Beleid
- Strategische Analyse
- Internationale Coördinatie
- Financieel Expertise Centrum
- Overige ontwikkeling nieuwe taken
- Personeel
- Communicatie
- Organisatieondersteuning
- Compliance & Privacy
- Interne Audit Dienst
- Project Toezicht Corporate Governance i.o.
- Voorzitter Commissie Kapitaalmarkten
- Ondernemingsraad
- CCSR-voorzitter
- CCSR-MiFID
- IOSCO NL-vertegenwoordiging

P.M. Koster RA

- Consument
- Project toezicht financiële verslaggeving
- Project toezicht accountants
- Toezicht emissies en openbare biedingen
- Securities Market Surveillance
- Infrastructuur
- Informatisering
- Facilitaire Dienst
- Jaarrekening AFM
- CCSR-NL-vertegenwoordiging
- CCSR-Fin (+SISE)
- IOSCO voorzittersoverleg

Mr. A.W. Kist

- Project gedragtoezicht pensioenfondsen
- Toetreding
- Beleggingsobjecten
- Juridische zaken
- Financiële dienstverlening
- Accountgroepen
- Gedragtoezicht
- Illegale Financiële Activiteiten
- Integriteit
- Control & Financiën
- Penningmeester

Directeuren

De directeuren managen de AFM. In tegenstelling tot het bestuur dragen de directeuren geen gezamenlijke verantwoordelijkheid. Mandaten worden door het bestuur toegekend aan de individuele directeuren. In hun rolverdeling met het bestuur, hebben de directeuren jegens het bestuur voor hun portefeuille de operationele eindverantwoordelijkheid. Hieronder vallen de interne eindverantwoordelijkheid jegens het bestuur voor processen, de kwaliteit van het werk, de overige externe vertegenwoordiging, de interne organisatie en het informeren van bestuur en medewerkers. In zowel toezichtvoorbereiding als toezichtuitvoering bereiden elk van de directeuren de conceptbestuursbesluiten voor (kwaliteit, inhoud, proces, prioriteit, coördinatie en consistentie), communiceren zij de besluiten, bewaken zij de uitvoering van die besluiten, en nemen zij gemandateerde besluiten.

De directeuren van de AFM zijn:

Ir. Th.F. Kockelkoren
Drs. H.W.O.L.M. Korte
Prof. dr. S.J. Maijoor
Drs. G.H.L. Santing

Nevenfuncties directeuren:

Drs. H.W.O.L.M. Korte

- Lid van Bestuur Stichting Pensioenfonds Euronext Amsterdam N.V.

Prof.dr. S.J. Maijoor

- Hoogleraar Bedrijfseconomie, i.h.b. Control en Auditing Universiteit Maastricht
- Lid Curatorium Internationale Controllersopleiding Universiteit van Amsterdam en Universiteit van Maastricht
- Lid Curatorium Controllersopleiding, Universiteit Maastricht (tot 1 mei 2005)
- Lid Curatorium Opleiding Corporate Compliance Vrije Universiteit Amsterdam

Ir. Th.F. Kockelkoren

- Lid Stuurgroep Sneller Beter
- Lid IUCN Netherlands Committee

Portefeuilleverdeling

Ir. Th.F. Kockelkoren

- Accountgroep Sueur
- Accountgroep Van Dijk
- Accountgroep Lindeboom
- Financiële dienstverlening
- Strategische Analyse
- Beleggingsobjecten
- Overige ontwikkeling nieuwe taken

Drs. H.W.O.L.M. Korte

- Secretaris van het Bestuur
- Juridische Zaken en boetefunctionaris
- Beleid
- Internationale Coördinatie
- Consument
- Control en Financiën
- Communicatie
- Organisatieondersteuning
- Interne Audit Dienst

Prof. dr. S.J. Maijoor

- Illegale financiële activiteiten
- Project toezicht financiële verslaggeving
- Project toezicht accountants
- Emissies en openbare biedingen
- FEC
- Personeel

Drs. G.H.L. Santing

- Toetreding
- Gedragstoezicht
- Integriteit
- Project Gedragstoezicht Pensioenfondsen
- Informatisering
- Facilitaire Dienst
- Compliance en Privacy
- Securities Market Surveillance
- Infrastructuur

Bijlage 2: overzicht Raad van Toezicht, bestuur en directeuren

U vindt hier een overzicht van alle eenheden binnen de Autoriteit Financiële Markten, met daarbij vermeldt de leidinggevenden eind 2005.

Compliance en Privacy

Compliance Officer: E.G. Rahder

Privacy Officer: E.G. Rahder

Consument

Hoofd: drs. H.S. Miedema MBA

Ontwikkeling Nieuwe Taken

Projectmanager: ir. R.D. Pollmann

Hoofd Toezicht Accountants: drs. J. van Diggelen RA

Hoofd Toezicht Financiële Verslaglegging: drs. A.J. Delger RA

FEC-secretariaat

Hoofd: mr. M.A. M. Wagemakers

Toezichtaccounts

Hoofd: R.M. van Dijk RA,

J. Lindeboom, mr. O. Sueur

Strategische Analyse

Hoofd: drs. H.L. van Beusekom

Internationale Coördinatie

Manager: drs. F.A. Dankers RBA

Facilitaire Dienst

Hoofd: E.M. Mooij

Personeel

Hoofd: mr. drs. N.V. Ponsen

Organisatieondersteuning

Hoofd: mr. drs. J.A. de Groot

Informatisering

Hoofd: L. Arends

Control en Financiën

Hoofd: dr. S.E. Oppers

Communicatie

Hoofd: W.P.J. van Bastelaar MCC

Toetreding

Hoofd: E. Berkhout

Infrastructuur

Hoofd: mr. drs. H.F.W. Bruggeman MBA

Juridische zaken

Hoofd: mr. drs. P.A.W. Mulder

Illegale Financiële Activiteiten

Hoofd: mr. G.P. Overdevest

Gedragstoezicht

Hoofd: mr. R. Geskes

Beleid

Hoofd: mr. drs. A.J. Wolters

Securities Market Surveillance

Manager Monitoring: drs. A.J.D. Lansberg

Manager Onderzoeken: drs. P.W. van Gerwen

Interne Auditdienst

Hoofd: R.O.M. de Jager RA, CIA

Veelgebruikte afkortingen

A

AFM	Autoriteit Financiële Markten
AIVD	Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst
AmvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AO/IC	Administratieve Organisatie/ Interne Controle

B

BCR	Beleggerscompensatieregeling
Bfd	Besluit financiële dienstverlening
Bik	Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen
Bka	Besluit kredietaanbiedingen
Bta	Besluit toezicht accountantsorganisaties
Btb	Besluit toezicht beleggingsinstellingen

C

CA	Consumentenautoriteit
CBb	College van Beroep voor het bedrijfsleven
CEBS	Committee of European Banking Supervisors
CEIOPS	Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors
CESR	Committee of European Securities Regulators
CSD	Clearing Settlement Depository & Payment Systems

D

DNB	De Nederlandsche Bank

E

EECS	European Enforcers Coordination Sessions
ETGT	Effectentypisch gedragtoezicht
EU	Europese Unie

F

FB	Financiële Bijsluiter
FEC	Financieel Expertise Centrum
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Economische Controledienst
FSC	Financial Services Committee

I

IAD	Interne Audit Dienst
ICBE	Instelling voor Collectieve Belegging in Effecten
IFA	Illegale financiële activiteiten
IFRS	International Financial Reporting Standards
IOSCO	International Organization of Securities Commissions
IPO	Initial Public Offering
ISD	Information Services Directive

K

KGI	Koersgevoelige informatie

M

MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
MMOU	Multilateral Memorandum of Understanding
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MOU	Memorandum of understanding
MTF	Multilateral Trading Facility

N

NIVRA	Nederlands Instituut van Registeraccountants
NMa	Nederlandse Mededingingsautoriteit
NOvAA	Nederlandse Orde van Accountants- Administratieconsulenten
NRfd	Nadere Regeling financiële dienstverlening
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit

O

OBE	Openbare biedingen op effecten
OM	Openbaar Ministerie

R

Riav	Regeling informatieverstrekking aan verzekeringnemers
RiWft	Regeling informatieverstrekking Wet natura-uitvaartverzekeringsbedrijf

S

SMS	Securities Market Surveillance
SRA	Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten
StFD	Stichting Financiële Dienstverlening

V

VBTB	Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording
VR	Vrijstellingsregeling
Vvgb	Verklaring van geen bezwaar

W

Wck	Wet op het consumentenkrediet
Wfd	Wet financiële dienstverlening
Whc	Wet handhaving consumentenbescherming
Wid	Wet identificatie bij dienstverlening
Wmot	Wet melding ongebruikelijke transacties
Wmz	Wet melding zeggenschap
Wta	Wet toezicht accountantsorganisaties
Wtb	Wet toezicht beleggingsinstellingen
Wte	Wet toezicht effectenverkeer
Wtfv	Wet toezicht financiële verslaggeving
Wft	Wet op het financieel toezicht

Z

ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan

Boete functionaris, Lastfunctionaris en Publicatiefunctionaris

Compliance en Privacy Officer

Colofon

Redactie

Martijn Pols, Joost Mönks

Redactie-secretariaat

Wendy Oud

Eindredactie

Werner van Bastelaar

Vormgeving

Musa bureau voor ontwerp, Den Haag

Fotografie

Judith Dekker, Amsterdam

Drukwerk

DeltaHage, Den Haag

Kunst

Entree Singel (pagina 4, 5, 164 en 165), *untitled*: Frank Bragigand

Zalmzaal, (pagina 24), *untitled*: Robert Zandvliet, Galerie Onrust, Amsterdam

Pagina 32 en 112, *untitled*: Onno Docters van Leeuwen

Entree Keizersgracht, (pagina 22 en 94), *'Move sculpture move!'*: Yvonne Dröge Wendel

Vergaderzaal Singel (pagina 8 en 64), *'Pebbles and stones'*: Marian Bijlenga, Galerie Binnen, Amsterdam

Autoriteit Financiële Markten

Singel 542, 1017 AZ Amsterdam

Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam

Telefoon: + 31 (0)20 553 52 00

Toezichtslijn: 0900 540 05 40

Website: www.afm.nl

E-mail: info@afm.nl

